DÖNEM · 2 CİLT : 20 Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

135 nci Birleşim

7 . 7 . 1967 Cuma

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	496:497
2. — Gelen kâğıtlar	497:498
3. — Yoklama	498
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	498
1. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/690)	498:499
2. — Maliye Komisyonu Başkanlığının; İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Bekçi parasının kaldırılmasına dair kanun teklifinin, aynı konudaki tasarıyı görüşmek üzere kurulmuş olan Geçici Komisyona havalesi hakkında tezkeresi (3/691, 2/479)	499:500
3. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı bâzı köylerde vukubulan dolu âfetine ve bu âfetten zarar görenlere yardım yapılmasına dair demeci	500
4. — Mardin Milletvekili İbrahim Aysoy'un, Mardin, Diyarbakır ve Urfa illerinde görülen süne böceğinin tarımsal ürünlere yaptığı hasara dair demeci	500
5. — Görüşülen işler	500
1. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklik yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair 19.7.1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/383) (S. Sayısı : 349)	500:504
2. — Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/384) (S. Sayısı : 350)	504:512
3. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve 2 arkadaşının, Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 283)	512:513
4. — Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/72) (S. Sayısı : 266)	513,515,540:543

Sayfa

5. — Tasarruf bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 223 sayılı Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki Kanunun 15 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Tasarruf bonoları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerin ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve 5 arkadaşının, Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki 5 Ocak 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair 27 . 4 . 1962 tarih ve 47 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/224, 2/102, 2/222, 2/30) (S. Sayısı : 293) 515 :539

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Arsa Ofisi Kanunu tasarısını görüşmek üzere kurulan Geçici Komisyonun, birçok çağrılara rağmen toplanamaması sebebiyle, üyelerinin komisyondan çekilmiş ve komisyonun kendiliğinden ortadan kalkmış sayılması ve

Konut kanunu tasarısını görüşmek üzere kurulan Geçici Komisyon Başkanlığının, Arsa Ofisi kanunu tasarısının da bu komisyona havalesine dair tezkeresi kabul olundu.

Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz, yayla ve mer'a anlaşmazlıkları yüzünden çıkan olaylara ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınmasına dair gündem dışı demeçte bulundu.

1967 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde ve

1967 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarıları ile

Millet Meclisi İdare Âmirleri İzzet Oktay, Muslih Görentaş ve Celâl Sungur'un, 1967 Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli ve

Millet Meclisi İdare Âmirlerinin 1967 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tekliflerinin öncelikle görüşülmesi yapılarak maddeleri kabul olundu, tümleri açık oya sunuldu ve bu tasarı ve tekliflerin kanunlaştığı bildirildi.

Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 307 sayılı Kanunla, İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunda değişiklik yapılması ve

Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarılarının öncelikle, bütün işlere takdimen ve basılıp dağıtılmasından itibaren 48 sata geçmemesine rağmen hemen görüşülmeleri kabul olundu.

Her üç tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin birlikte yapılması onaylanarak tümleri üzerindeki görüşmeler tamamlandı ve maddelere geçilmesi ve ivedilikle görürşülmeleri kabul olundu.

Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 307 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısının maddeleri de kabul olundu.

7 . 7 . 1967 Cuma günü saat 15.00 te toplanılmak üzere Birleşime saat 20,05 te son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Ankara
Nurettin Ok	*Ali Rıza Çetiner*

Kâtip
Denizli
Fuat Avcı

SORULAR

Sözlü Sorular

1. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Erzurum radyosunun yayına başlatılmaması sebebine dair sözlü soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (6/576)

2. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un, işçilerin iş mahallini terk ederken aramaya tabi tutulup tutulmadığına dair sözlü soru önergesi, Çalışma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/577)

3. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in bir dergide yayımlanan milletimizi bölücü nitelikteki yazılara dair sözlü soru önergesi, Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/578)

Yazılı Sorular

1. — İstanbul Milletvekili Orhan Erkanlı'nın, İstanbul - Ankara yolunun trafiğe kapatılmasına sebebolan deneme atışlarının başka bir bölgede yapılmasına dair yazılı soru önergesi, Millî Savunma, İçişleri ve Sanayi Bakanlıklarına gönderilmiştir. (7/421)

2. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Akşehir köylerinin içme suyu ihtiyacına ve gezici sanat kursları açılmasına dair yazılı soru önergesi, Köy İşleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/422)

3. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Akşehir ilçesine bağlı bucak ve köylerin okul ihtiyacına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/423)

4. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya'nın Ermenek ilçesi Tepebaşı bucak müdürünün tutum ve davranışına dair yazılı soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/424)

5. — Konya Milletvekili Nazif Kurucu'nun, Konya'nın Bozkır ilçesi Hükümet tabibinin tâyinine dair yazılı soru önergesi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/425)

6. — Muş Milltvekili Nermin Neftçi'nin, Muş - Tatvan - Bitlis yolu üzerinde yapılan soygun olayına dair yazılı soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/426)

7. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, üzüm müstahsılının Potas ihtiyacının temini konusunda ne gibi tedbirler alındığına dair yazılı soru önergesi, Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (7/427)

8. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, Türkiye ve Suriye Hükümetlerince karşılıklı olarak elkonulan arazilere dair yazılı soru önergesi, Başbakanlığa gönderilmiştir. (7/428)

9. — Aydın Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, Aydın'ın Karacasu ilçesine bağlı Esençay köylülerine verilen kredilere dair yazılı soru önergesi, Tarım Bakanlığına gönderilmiştir. (7/429)

10. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, yabancı memleketlerde okuyan öğrencilerin katıldıkları derneklere ve haklarında ne işlem yapıldığına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/430)

11. — Aydın Milletvekili M. Kemal Yılmaz'ın, 1953 yılından sonra anavatana sığınan göçmenlerin durumuna dair yazılı soru önergesi, Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. (7/431)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Tasarılar

1. — Ankara Kanalizasyon şebekesinin Ankara Belediyesine devri ve ilgililerin yükümlülüklerinin belirtilmesi hakkında kanun tasarısı (1/400) (İçişleri, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonlarına)

2. — 5548 sayılı Posta Kanununun 62 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/401) (İçişleri, Adalet ve Ulaştırma komisyonlarına)

Raporlar

3. — Serbest Malî Müşavirlik kanunu tasarısı ve Adalet, Maliye ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/166) (S. Sayısı : 325)

4. — Genel Nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/69) (S. Sayısı : 330)

5. — Nüfus kanunu tasarısı ve Dışişleri, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/70) (S. Sayısı : 331)

6. — Avukatlık kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 7 arkadaşı, Konya Milletvekili Fakih Özfakih ve 21 arkadaşı ve Eskişehir Milletvekili İsmet Angı ve 2 arkadaşının Avukatlık kanunu teklifleri ile Çalışma ve Adalet komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/313, 2/1, 2/54, 2/445) (S. Sayısı : 324)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok.

KÂTİPLER : Fuat Avcı (Denizli), Ali Rıza Çetiner (Ankara)

BAŞKAN —Millet Meclisinin 135 nci Birle- şimini açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır, sayın üyeler lûtfen beyaz düğmelere bassınlar; yoklama muamelesi başlamıştır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama muamelesi bitmiştir. Müzakere için gerekli çoğunluğumuz mevcuttur. Müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Sayın üyelerden bâzılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/690)

BAŞKAN — Bâzı milletvekillerine izin verilmesine dair Başkanlık Divanı kararını okutuyorum.

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddet ve sebeplerle vâkı izin talepleri Başkanlık Divanınca uygun mütalâa edilmiştir.

Keyfiyet yüce tasviplerinize arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Ferruh Bozbeyli

Antalya Mileltvekili Hüseyin Avni Akın, 21 gün, hastalığına binaen, 29 . 6 . 1967 tarihinden itibaren;

Urfa Milletvekili Mahmut Çetin, 21 gün hastalığına binaen, 26 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.

Diyarbakır Milletvekili Hasan Değer, 20 gün, hastalığına binaen, 29 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.

Balıkesir Milletvekili Fennî İslimyeli, 15 gün, hastalığına binaen, 10 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

Antalya Milletvekili Osman Yüksek, 15 gün hastalığına binaen, 21 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.

Tokat Milletvekili Fethi Alacalı, 15 gün hastalığına binaen, 4 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

Muş Milletvekili Kâmil Özsarıyıldız, 15 gün, mazeretine binaen, 3 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

Manisa Milletvekili Neriman Ağaoğlu, 15 gün, mazeretne binaen, 5 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

Malatya Milletvekili Lûtfi Evliyaoğlu, 15 gün, mezaretine binaen, 3 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

Kars Milletvekili Muzaffer Şamiloğlu, 15 gün, mazeretine binaen, 28 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.

Gaziantep Milletvekili Süleyman Ünlü, 15 gün, hastalığına binaen, 26 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.

İzmir Milletvekili Enver Turgut, 15 gün, mazeretine binaen, 11 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Teker teker okutup Yüksek Meclisin oylarına sunacağım.

«Antalya Milletvekili Hüseyin Avni Akın, , 21 gün, hastalığına binaen, 29 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Urfa Milletvekili Mahmut Çetin, 21 gün, hastalığına binaen, 26 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Diyarbakır Milletvekili Hasan Değer, 20 gün, hastalığına binaen, 29 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Balıkesir Milletvekili Fenni İslimyeli 15 gün, hastalığına binaen, 10 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Antalya Milletvekili Osman Yüksel, 15 gün, hastalığına binaen, 21 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Tokat Milletvekili Fethi Alacalı, 15 gün, hastalığına binaen, 4 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Muş Milletvekili Kâmil Özsarıyıldız, 15 gün, mazeretine binaen, 3 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Manisa Milletvekili Neriman Ağaoğlu, 15 gün, mazeretine binaen, 5 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Malatya Milletvekili Lütfi Evliyaoğlu, 15 gün, mazeretine binaen, 3 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Kars Milletvekili Muzaffer Şamiloğlu, 15 gün, mazeretine binaen, 28 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Gaziantep Milletvekili Süleyman Ünlü, 15 gün, hastalığına binaen, 26 . 6 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«İzmir Milletvekili Enver Turgut, 15 gün, mazeretine binaen, 11 . 7 . 1967 tarihinden itibaren.»

BAŞKAN — Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

2. — Maliye Komisyonu Başkanlığının: İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, bekçi parasının kaldırılmasına dair kanun teklifinin, aynı konudaki tasarıyı görüşmek üzere kurulmuş olan Geçici Komisyona havalesi hakkındaki tezkeresi. (3/691, 2/479)

BAŞKAN — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, bekçi parasının kaldırılmasına dair kanun teklifinin daha önce kurulmuş bulunan geçici komisyona gönderilmesine dair Maliye Komisyonu Başkanının yazısını okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Bekçi parasının kaldırılmasına dair kanun teklifinin, 772 sayılı Çarşı ve mahalle bekçileri Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ile ilgili bulunduğundan, Genel Kurulun 5 . 7 . 1967 tarihli 133 ncü Birleşiminde kurulması kabul edi-

len Geçici Komisyona tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Çankırı
Tahir Akman

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Teklif, mezkûr Geçici Komisyonca görüşülecektir.

Gündeme geçmeden evvel iki arkadaşa gündem dışı söz verebileceğim.

3. — Adana Milletvekili Mahmut Bozdoğan'ın, Adana'nın Kadirli ilçesine bağlı bâzı köylerde vukubulan dolu âfetine ve bu âfetten zarar görenlere yardım yapılmasına dair demeci.

BAŞKAN — Sayın Mehmut Bozdoğan, Adana'ya bağlı Kadirli ilçesinde dolu hasarına uğrıyan 8 köy hakkında beş dakika içinde kısa beyanda bulunmak istiyorsunuz, buyurunuz.

MAHMUT BOZDOĞAN (Adana) — Değerli arkadaşlarım;

Adana iline bağlı Kadirli kazasının Azaplı, Reşadiye, Hardallık, Kızılömerli, Alibeyli, Yusuf İzzettin, Harkaçlı, Karakütük, küçükçınar, Çaygeçit, Naşidiye, Kiremitli, Aşağıçıyanlı ve Yeniköy'ün büyük bir dolu âfetine uğradığı bilinmektedir. Bu köylerden Alibeyli, Yeniköy, Kızılömerli, Reşadiye gibi bâzıları da hem buğday mevsiminde, hem de yeni yakın bir zamanda tekrar dolu hasarına uğramışlardır. Oradan aldığımız haberlere göre, bu köylerin pamukları, bostanları, buğdayları mahvolmuştur. Hükümetimizin, bu köylere acele olarak yardımda bulunması, yiyecek buğdaylarını temin etmesi, banka borçlarının ertelenmesi için gerekli faaliyette bulunulması ve bu köylere yeniden banka kredisi açılması için Hükümetin harekete geçmesini rica ediyorum. Aksi halde Hükümetin geç hareketinden istifade eden tefeciler bu köylere ellerini uzatacaklar ve köylünün zaten ağır olan yarasını bir kat daha ağırlaştıracaklardır. Hükümetin harekete geçmesini ve bu konuda bilgi vermesini rica ederim.

Saygılarımı sunarım.

4. — Mardin Milletvekili İbrahim Aysoy'un, Mardin, Diyarbakır ve Urfa illerinde görülen süne böceğinin tarımsal ürünlere yaptığı hasara dair gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Sayın İbrahim Avsoy, süne haşeratının Mardin, Diyarbakır ve Urfa illerinde zirai mahsullerde yaptığı tahribat dolayısiyle gündem dışı söz istemektedir.

Lûtfen beş dakika içerisinde, buyurunuz.

İBRAHİM AYSOY (Mardin) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, huzurunuzda üzücü bir olayı arz etmek için bulunuyorum.

Mardin halkının yüzde 90 ının ziraatle iştigal ettiği ve geçimlerinin munhasıran ziraate bağlı olduğu malûmunuzdur. Üzülerek arz etmek isterim ki, bu sene tahıl ürünlerine musallat olan süne haşeresi ekinleri birçok yerde tamamen mahvetmiştir ve milyonlarca zarara sebebolmuştur. Bu tahribat iki kesimde kendini göstermiştir. Ova kesiminde bir kısım çiftçi mahsulünü erken biçebildiği için tehlikeden kurtulabilmiş, bir kısmı hafif, geri kalan çiftçi kütlesi zarardan kurtulamamışlardır. Dağ kesimindeki köylerin ekinleri ise yüzde yüz mahvolmuştur. Bu tehlike Diyarbakır ve Urfa ovalarında kendini göstermiştir. Bugün edindiğim malûmata göre, Diyarbakır'ın Bismil ovasındaki ekinler de tamamen mahvolmuştur. Bu üzücü gerçek karşısında Hükümetten, aşağıda arz edeceğim tedbirlerin âcilen alınmasını rica ediyorum.

1. Zarar görenlerin Ziraat Bankasına olan borçlarının derhal ertelenmesi,
2. Tohumluk buğdayın yeteri kadar tahsisi,
3. Bu tehlikenin gelecek sene ekinlerine zarar getirmemesi için gerekli mücadele tedbirlerinin şimdiden alınması, gerektiğini saygı ile arz ederim.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — İdarei Umumiyei Vilâyet Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/383) (S. Sayısı: 349)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, dünkü Birleşimde tümü üzerinde görüşmeleri bitmiş ve Belediye seçimlerinin ertelenmesi hakkındaki Ka-

nunun kabul edilmiş şeklinden sonra, bugün diğer madde olarak telâkki ettiğimiz bu kanun tasarısının müzakeresine geçiyoruz.

Dünkü birleşimde bu üç tasarının tümü üzerindeki müzakereler bitmiş bulunduğu cihetle şimdi maddelerini okutuyorum.

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunun ek 3 ncü ve ek 15 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ek madde 3. — İl genel meclisi üyeleri seçimi 4 yılda bir yapılır.

Her seçim döneminin son toplantı yılının Mart ayının 30 ncu günü seçimin başlangıç tarihidir; Haziran ayının ilk Pazar gününe raslıyan gün oy verilir.

İl genel meclisinin dönem sonundan önce her hangi bir sebeple boşalması veya meclis üye sayısının yedeklerin de getirilmesinden sonra meclis üye tam sayısının yarısına düşmesi hallerinde il genel meclisi başkanı durumu derhal ilçe seçim kurulu başkanlıklarına bildirmeye mecburdur.

Bu bildirim üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca keyfiyet 48 saat içinde ilân edilir.

İlân tarihinden sonra gelen 60 ncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. Birinci maddeyi bağlı ek maddesiyle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 15. — İl genel meclis üyelerinin seçimi Cumhuriyet Senatosu üyeleri, belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları, mahalle muhtarları ve ihtiyar heyeti üyeleri ve köy muhtarları ve ihtiyar meclisi üyeleri seçimleri ile aynı günde yapıldığı takdirde oy verme işleri aynı sandık kurulları tarafından yürütülür.

Şu kadar ki; sandık alanında bu seçimler için ayrı ayrı kapalı oy verme yerleri, ayrı renkte oy sandıkları, sandık seçmen listelerinin ayrı nüshaları ve ayrı renkli zarflar bulundurulur.

Her seçmen aşağıdaki sıraya göre oyunu kullanır.

Ancak, bir seçime ait oyunu kullanana veya her hangi bir seçime katılmıyacağını beyan edene diğer seçime ait oy zarfı verilir.

Önce Cumhuriyet Senatosu üyeleri, sonra İl genel meclis üyeleri, daha sonra belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları, en sonra da mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri ile köy muhtar ve ihtiyar meclisleri seçimlerine ait oylar verilir.

Sandıklar da bu sıraya göre açılarak sayım ve dökümler yapılır.

Bir sandığa ait işler bitirilmeden diğer sandıklar açılmaz.

BAŞKAN — Ek madde 15 üzerinde söz istiyen?.. Buyurun Sayın Neftçi.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlarım, ek 15 nci maddede zait birtakım hükümler vardır. Malûmunuz olduğu veçhile, umumi prensipleri ihtiva eden ve işlemleri gösteren 298 sayılı Kanunda esasen oy verilmesi şekli gösterilmiştir. Yüksek Seçim Kurulu her seçim döneminde kendisi bizatihi genelgeler yapar yönetmelikler yapar ve ona göre oy verme işlemlerini tanzim eder. Buraya sadece bir cümlenin ilâvesi ile, oy verme işlemleri Yüksek Seçim Kurulu tarafından tesbit edilir şeklinde bir cümle ile geçiştirilirse zannediyorum ki, daha iyi olacaktır. Uzun uzun bunları burada yazmaya mahal yoktur, kanaatindeyim.

İkincisi; ek 15 nci maddeyi Komisyon Hükümetten gelen şekli ile kabul etmemiş, değiştirmiştir. Bir yerinde, her seçime ait zarfların teker teker verileceğini ve seçmenin bir seçime ait oyunu kullandıktan sonra diğer zarfı alacağını ifade etmekle beraber, bir yerinde her hangi bir seçimde oy kullanmıyacağını beyan ettiği takdirde diğer zarf verilir diyor. Bu da, oyun gizliliği prensibine aykırıdır kanaatindeyim. Seçmen, oy vermiyecek olursa zaten boş zarf atar, binaenaleyh, bunu burada tekrarlamakta mâna yoktu. Eğer, Komisyon birinci şıkkı, söylediğimiz şıkkı kabul etmezse yani Yüksek Seçim Kuruluna bırakma şıkkını kabul etmezse o takdirde Hükümetten gelen teklifin benimsenmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Ek 15 nci madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok.

Bu madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

306 sayılı Kanunu tadil eden tasarının ek madde 15 e ait tadilin Hükümet teklifi şeklinde kabulünü arz ve teklif ederim.

Muş
Nermin Neftçi

Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının ek madde 15 te 3 ncü fıkranın 2 nci cümle başındaki (ancak) kelimesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Geçici Komisyon Başkanı
Ankara
Orhan Eren

BAŞKAN — Teker teker okutup oylarınıza sunacağım.

(Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Hükümet?..

İÇİŞLERİ BAKANI FARUK SÜKAN (Konya) — Komisyonun görüşüne iştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Değişiklik önergesi kabul edilmemiştir.

(Geçici Komisyonun önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Önerge, Komisyon tarafından verilmiş bulunmaktadır. Bu sebeple katılmayı da tazammun etmektedir. Değişiklik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Komisyon tarafından verilmiş bulunduğu cihetle filhal kabulü de tazammun etmektedir. Bu sebeple, ek 15 nci maddeyi değişik şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi gerek ek üçüncü maddeyi ve gerekse ek 15 nci maddesiyle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 1 nci madde tamamı itibariyle kabul edilmiştir.

Madde 2. — 19 . 7 . 1963 tarih ve 306 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Geçici madde 3. — 17 Kasım 1963 tarihinde başlıyan seçim dönemi içinde seçilen il genel meclisi üyelerinin görev süreleri 1968 yılının 10 Haziran gününe;

1968 yılının Haziran ayı seçimlerini mütaakıp il genel meclislerince seçilecek daimî encümen üyelerinin görev süreleri 1969 yılının Aralık ayı toplantısına;

kadar devam eder.

Madde 3. —19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 5 nci madde eklenmiştir :

Geçici madde 5. — 2 Haziran 1968 tarihinde yapılacak olan Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi ile mahallî seçimler için yeniden seçmen kütüğü düzenlenmez. 17 Eylül 1967 mahallî seçimleri için hazırlanmış bulunan kütükler aşağıda belirtilen esaslar dairesinde bu seçimler için kullanılır.

Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna göre düzenlenen sandık seçmen listeleri 20 Nisan 1968 gününden 6 Mayıs 1968 günü saat 17,00 ye kadar yeniden askıya çıkarılır.

Listelerin askıya çıkarılmasından kütüklerin kesinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Kütüğe ilâve edilen seçmenler - sandık mevcudunun (400) ü aşmaması şartiyle - o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş sandık seçmen listelerine eklenir. Bu işlem yapılırken bir sandık bölgesinde yeniden yazılan seçmenlerin o sandığa ait seçmen listesine eklenmesine dikkat edilir. Gerekirse yeniden yazılan seçmenler için ayrı sandık bölgeleri kurulur.

Kütüğe ilâve edilen seçmenlere 298 sayılı Kanunun 47 ve 48 nci maddeleri gereğince seçmen kartı verilir.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmasında muhtarlar da görevlendirilir.

Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin 1 nci fıkrası uygulanmakla beraber Yüksek Seçim Kurulu tarafından, Türkiye radyoları vasıtasiyle haber yayınları saatlerinde ve başka uygun saatlerde gerekli bildiriler yayımlanmak suretiyle halkın ilgisi uyandırılır.

Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili her türlü bildirilerinden Türkiye radyolarınca ücret alınmaz.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz istiyenler... Buyurun Sayın Neftçi.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlarım, dün kabul ettiğimiz kanunda bu maddenin paraleli olan bir madde ile ilgili çok münakaşalar yapıldı. Ben dünkü sözlerimi tekrar edecek değilim. Fakat, şu anda aklıma gelen bir hususu Yüce Meclisin bilgisine sunmak istiyorum.

Malûmunuz olduğu veçhile, 298 sayılı Kanunun 35 nci maddesi, seçim kurullarının muhtarları da görevlendirebileceğini ihtiyari olarak zikretmiştir. Halbuki, burada muhtarlar da görevlendirilir şeklinde âmir bir hüküm vardır. Vâkıa dünkü müzakerelerde Komisyon Sözcüsü bu «da» kelimesinin belki mânasına gelebileceğini söyledi, ama bizim anlayışımız o merkezde değildir. «Muhtarlar da görevlendirilir» demekle burada daha kuvvetli bir mâna verilmektedir. Malûmunuz olduğu veçhile bu seçimlerde muhtar ve ihtiyar heyetleri de seçilecektir. Yani mahallî seçimlerde bir de muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimi de vardır. Şöyle bir hukukî yanlışlığa düşüyoruz Parlâmento olarak, kendisi aday olabilecek olan kimsenin kütük tanzimiyle mecburi olarak görevlendirilmesi gibi hukukun umumi prensiplerine aykırı bir duruma düşüyoruz. Bugün aklıma geldi, Parlâmentonun bu yanlışlığı düzeltmesi lâzımdır. Bir milletvekili adayının kendisi için düzenlenen kütükte görevli olması nasıl mümkün olamıyacaksa, muhtar için de aynı durum vârittir. Vâkıa dün belediyelerle ilgili kanunu kabul ettik, fakat Senatoda düzeltilmesi mümkündür. Bugün geri kalan iki kanunda bu yanlışlığa düşmiyelim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Yok. Bu hususta 3 ncü maddede yer alan geçici 5 nci maddenin değişikliğe tabi tutulmasını öngören iki önerge var, onları okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

3 ncü maddede yer alan geçici 5 nci maddenin 2 nci fıkrasına aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

«Bu kütüklerin onanlı örnekleri, daha önce verilmemişse, kütüklerin askıya çıkarılmasından bir ay önce, seçime giren bütün siyasi partilere verilir.»

Ankara
Ahmet Üstün

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 4 ncü maddesinin 5 nci madde, 5 nci maddesinin 6 ncı madde olarak düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

Geçici Komisyon Başkanı
Ankara
Orhan Eren

BAŞKAN — Tekrar okutup oyunuza sunacağım.

(Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Değişiklik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Filhal de kabul ediyorsunuz?..

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — Kabul ediyoruz.

BAŞKAN — Bu geçici 5 nci maddeyi değişik bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi geçici 5 nci madde ile birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN — 4 ncü maddenin müzakeresinden evvel tasarıya 4 ncü madde olarak ilâvesi düşünülen bir madde hakkında verilmiş bulunan önerge gelmiştir. Onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Aşağıdaki maddenin 4 ncü madde olarak metne eklenmesini arz ve teklif ederim.

Madde 4. — 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 6 ncı madde eklenmiştir :

Geçici madde 6. — İl genel meclisi üyeliğine adaylığını koyabilmek için, yürürlükteki kanunlar gereğince, işbu kanun yürürlüğe girmeden önce, bulundukları kamu görev ve hizmetlerinden istifa etmiş olanlar, yazılı müracaatlarında tekrar eskiden bulundukları kamu hizmetine alınır ve istifalarından kamu hizmetine tekrar alınmalarına kadar geçen zaman kıdemlerine eklenir.»

Geçici Komisyon Başkanı
Orhan Eren

BAŞKAN — Tasarının 4 ncü maddesi yerine kaim olmak üzere ve geçici 6 ncı madde olarak bir madde ilâvesini öngören bu önergeyi Yüksek Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge komisyon tarafından verilmiş bulunduğu cihetle filhal kabulü tazammun eder. Bu itibarla Yüksek Meclis tarafından kabul edilmiş bulunan bu önergeyi 4 ncü madde olarak Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... 4 ncü madde bu şekilde düzenlenmiştir. Bu şekliyle yürürlük maddeleri de bu sıra dâhilinde numaralandırılacaktır. Binaenaleyh tasarıda 4 ncü madde olarak yazılı maddeyi 5 nci madde olarak okutuyorum. Biraz önce okutmuş olduğumuz önergeninde icabı yerine gelmiş olacaktır.

Madde 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 5 nci madde üzerinde söz istiyen? Yok.. 5 nci maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Söz istiyen?.. Yok. 6 ncı maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte oyunu izhar yönünde söz istiyen?.. Yok. Tasarının tümünü oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Bu şekli ile Senatoya gidecektir.

2. — Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/384) (S. Sayısı : 350)

BAŞKAN — Rapor üzerinde müzakereye başlıyoruz. Daha önce tümü üzerindeki müzakere hitama ermiş bulunmaktadır. Bu sebeple 1 nci maddeyi okutuyorum :

Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun ek 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ek madde 3. — Köy muhtar ve ihtiyar meclisi üyeleri seçimi her dört yılda bir yapılır.

Her seçim döneminin son yılının Mart ayının 30 ncu günü, seçimin başlangıç tarihidir. Aynı yıl Haziran ayının ilk Pazar gününe raslıyan gün oy verilir.

Seçim döneminin sona ermesinden önce ihtiyar meclisi üye sayısının - yedeklerin de getirilmesinden sonra - meclis üye tamsayısının, tabiî üyeler hariç, yarısına düşmesi halinde, köy muhtarı durumu bir hafta içinde ilgili seçim kurulu başkanlığına ve bilgi için de mahallin en büyük mülkiye âmirine bildirmeye mecburdur.

Bu bildirim üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca keyfiyet 48 saat içinde ilân edilir. İlân tarihinden sonra gelen 60 ncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

Köy muhtarlığının her hangi bir sebeple boşalması halinde, ihtiyar meclisi 1 nci üyesi keza bir hafta içinde yazılı olarak keyfiyeti ilgili seçim kuruluna ve bilgi için de mahallin en büyük mülkiye âmirine bildirmeye mecburdur.

Boşalan muhtarlıklar için yılda bir defa Haziran ayının ilk Pazar günü seçim yapılır. Seçim yapılıncaya kadar muhtarlık görevi 1 nci üye tarafından yürütülür.

İhtiyar Meclisi seçiminin yapılması gerektiği hallerde, köy muhtarlığı da boşalmış ise, Haziran ayı beklenmeksizin her iki seçim beraber yapılır.

Ara seçimleri sonunda iş başına gelen muhtar ve ihtiyar meclisi üyeleri geri kalan süreyi tamamlarlar.

Süresi biten muhtar ve üyeler tekrar seçilebilirler.

BAŞKAN — Okunmuş bulunan 1 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. 1 nci maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 18 . 7 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Geçici madde 2. — 17 Kasım 1963 tarihinde başlıyan seçim dönemi içinde seçilen muhtar ve ihtiyar meclisi üyelerinin görev süresi 10 Haziran 1966 tarihine kadar devam eder.

Boşalan muhtarlıklar için yapılacak ara seçimi, 1967 yılına mahsus olmak üzere Eylül ayının 3 ncü Pazar günü yapılır.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz istiyen?.. Yok. 2 nci maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 4 ncü madde eklenmiştir :

Geçici madde 4. — 2 Haziran 1968 tarihinde yapılacak olan Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi ile mahallî seçimler için yeniden seçmen kütüğü düzenlenmez. 17 Eylül 1967 mahallî seçimleri için hazırlanmış bulunan kütükler aşağıda belirtilen esaslar dairesinde bu seçimler için kullanılır.

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna göre düzenlenen sandık seçmen listeleri 20 Nisan 1968 gününden 6 Mayıs 1968 günü saat 17,00 ye kadar yeniden askıya çıkarılır.

Listelerin askıya çıkarılmasından kütüklerin kesinleşmesine ve sandık seçmen listelerinin sandık kurullarına teslimine kadar olan işlemlerde 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Kütüğe ilâve edilen seçmenler - sandık mevcudunun (400) ü aşmaması şartiyle - o seçim bölgesindeki sandıkların evvelce düzenlenmiş sandık seçmen listelerine eklenir. Bu işlem yapılırken bir sandık bölgesinde yeniden yazılan seçmenlerin o sandığa ait seçmen listesine eklenmesine dikkat edilir. Gerekirse yeniden yazılan seçmenler için ayrı sandık bölgeleri kurulur.

Kütüğe ilâve edilen seçmenlere, 298 sayılı Kanunun 47 ve 48 nci maddeleri gereğince seçmen kartı verilir.

İkinci ve üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmasında muhtarlar da görevlendirilir.

Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber, Yüksek Seçim Kurulu tarafından, Türkiye radyoları vasıtasiyle, haber yayınları saatlerinde ve başka uygun saatlerde gerekli bildiriler yayınlanmak suretiyle halkın ilgisi uyandırılır.

Yüksek Seçim Kurulunun seçimlerle ilgili her türlü bildirilerinden Türkiye radyolarınca ücret alınmaz.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz istiyen?.. Buyurun Sayın Neftçi.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlar, 286 sayılı Köy muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimiyle ilgili Kanunda biraz önce söylemiş olduğum kütük yazımında muhtarlar da görevlendirilir durumu çok daha bâriz olarak meydana çıkmaktadır. Bu kanuna göre, muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimi, köy muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimi yapılacaktır. Ve tasavvur buyurun, muhtar kendi seçimiyle ilgili bir seçimdeki kütüğü veyahut ek kütüğü diyelim, ek kütük ilâvelerini kendisi yazabilecektir. Bu çok yanlış bir şeydir. Komisyondan ve Yüce Meclisten rica ediyorum hiç olmazsa bu kanunda «muhtarlar da görevlendirilir» cümlesi çıkarılsın. Saygılarımla.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. 3 ncü madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

İstifa eden memurların durumuyla ilgili komisyon teklifine ilâve olarak aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Muş
Nermin Neftçi

«4541 sayılı Şehir ve kaasbalarda mahalle muhtarı ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair Kanunun değişik 8 nci maddesinin son fıkrası gereğince istifa edenler hakkında da uygulanır.»

Yüksek Başkanlığa

3 ncü maddede yer alan geçici 4 ncü maddede 2 nci fıkrasına aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

«Bu kütüklerin onanlı örnekleri, daha önce verilmemişse, kütüklerin askıya çıkarılmasından bir ay önce, seçime giren bütün siyasi partilere verilir.»

Ankara
Ahmet Üstün

BAŞKAN — Tekrar okutup oyunuza sunacağım.

(Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — Efendim, Komisyon şu sebeple iştirak etmiyor : Muhtarlar esasen aday değildir. Köy muhtarlarının seçiminde adaylık mevzuubahis değildir. Onun için bir köy mıntakasında, seçmenler bakımından en iyi malûmat sahibi olacak insanlar da mevcut muhtarlardır. Bu sebeple iştirak etmiyoruz.

BAŞKAN — Önergenizi izah mı edeceksiniz?

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlar, vaktiyle seçilmiş olan bir muhtar, yani iktidardaki bir muhtar diyelim aday olabilir mi, olamaz mı? Her zaman için olabilir bu seçimlerde. Binaenaleyh, kendi lehine bir durum yaratmış olmuyor musunuz bu maddeyle, iktidardaki muhtarın lehine? Yani adaylık müessesesi muhtarlıkta yoktur diye bir şey yoktur, istiyen aday olabilir. Muhtarlıkta yine adaylık müessesesi vardır. Siyasi partiler aday gösteremezler, ama adaylık müessesesi vardır. İktidardaki muhtar lehine bir durum kabul etmiş oluyorsunuz, «muhtarlar da görevlendirilir» demekle. Bir köyden aday olmıyanı nasıl bileceğiz derseniz, onun da kolayı vardır. Aday olmıyan kimseler arasından seçim kurulunca bu işlerle bâzı kimseler görevlendirilir densin, oraya bir cümle ekliyebiliriz. Ama göz göre göre bir yanlışlık yapmıyalım. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Nermin Neftçi tarafından verilmiş bulunan önergeyi Yüce Heyetinizin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — İştirak ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon iştirak ediyor. Önergeyi oyunuza sunuyorum kabul edenler.. Etmiyenler Kabul edilmiştir. Filhâl katılıyor musunuz?

GEÇİCİ KOMİSYON BAŞKANI ORHAN EREN (Ankara) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon filhâl katıldığına göre maddeyi bu şekli ile oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Madde bu şekli ile kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlar, 4 ncü maddeyi okumadan evvel, 4 ncü madde yerine kaim olmak üzere bir madde ilâvesi bahis konusudur. Bunun için bir önerge verilmiştir, bu önergeyi okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Aşağıdaki maddenin 4 ncü madde olarak metne eklenmesini arz ve teklif ederim.

Madde 4. — 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 5 nci madde eklenmiştir.

«Geçici Madde 5. — Köy muhtarlığına ve ihtiyar heyeti üyeliğine adaylığını koyabilmek için, yürürlükteki Kanunlar gereğince, işbu Kanun yürürlüğe girmeden önce, bulundukları kamu görev ve hizmetlerinden istifa etmiş olanlar, yazılı müracaatlarında tekrar eskiden bulundukları kamu hizmetine alınır ve istifalarından kamu hizmetine tekrar alınmalarına kadar geçen zaman kıdemlerine eklenir.»

Geçici Komisyon Başkanı
Orhan Eren

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Bizim de buna ilâve edilecek bir önergemiz var, bu önergeye ilâve olacak.

BAŞKAN — Burada önerge var, çok evvel geldi : «Geçici madde 4 deki muhtarlar da görevlendirilir», cümlesinin maddeden çıkarılmasını...

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Hayır efendim. İzah edeyim müsaade ederseniz, belki Komisyon katılır, bir eksik var.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlar, Komisyonun istifa eden memurlarla ilgili, eski durumlarının iadesi ile ilgili tekliflerine katılıyoruz, dün Komisyonun teklifi ile birleşmiştik. Yalnız bu köy muhtar ve ihtiyar heyetlerinin seçimi ile ilgili olan kanundan sonra mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin seçimi müessesesinin Komisyonun önergesine ilâvesi lâzımdır. Şöyle ki, biz biraz önce Riyasete bir ilâve teklifi vermiştik. Birinci fıkra hükümleri 4541 sayılı Şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri ve bunların teşkiline dair Kanunun değişik 8 nci maddesinin son fıkrası hükmü gereğince istifa edenler hakkında da

uygulanır. Bu suretle kasaba ve şehirlerde muhtar veyahut idare heyetine aday olabilmek için istifa etmiş olan memurların durumunu da Komisyonun önergesine ithal etmiş oluruz; köy muhtar ve ihtiyar heyetlerinkinden ayrı olarak. Çünkü muhtar ve ihtiyar heyetlerine dair eksik oluyor bu takdirde. Diğer üç kanunla tamamlandı. Biz şehir ve kasabalardaki muhtar ve ihtiyar heyetlerine aday olabilecek kimselerden istifa eden kimseleri de bu şeye ilâve etmek istiyoruz. Yani mağdur olmamaları için.

BAŞKAN — Sayın İbrahim Boz, buyurun efendim.

İBRAHİM BOZ (Nevşehir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; köy muhtar ve ihtiyar heyetleri, mahalle muhtarları ve ihtiyar heyetleri için adaylık mevzuubahis değildir. Bütün seçmenler adaydır. Seçimler yapılıp, sandık açılıp, tasnif yapılıp muhtarın kim olacağı belli olmadığına göre herkes adaydır. Bunun için bir istifa mecburiyeti yoktur memurlar için. Hiç katiyen... Çünkü, her seçmen adaydır. Bir bakarsınız Ali'nin seçilmesini istiyen Veli'ye rey verir, hiç bilinmiyen bir adama Oylar sayılır, Veli 500 rey alır köy muhtarı olur, ihtiyar heyetine girer. Böyle bir mecburiyet olmadığına göre zaten istifaya zorlanamaz kimse. Mer'i kanunumuz budur. Komisyon raporu buna aykırı bulunmaktadır. Binaenaleyh hiç lüzum yoktur. Herkes adaydır ve herkes seçilebilir ve hiç kimse de istifaya zorlanamaz. Hürmetler ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Yok. Yeni 4 ncü madde olarak hazırlanması icabeden maddeyi tekrar okutuyorum.

(Geçici Komisyonun 4 ncü madde olarak verdiği önerge tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önergeyi okunan şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge Komisyon tarafından verilmiş bulunduğu cihetle filhal kabulü tazammun etmektedir. Binaenaleyh, madde halinde bu şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Bu şekliyle madde halinde kabul edilmiştir.

Sayın Kırca, metne beşinci madde olarak bir madde ilâve edilmesini mi istiyorsunuz?

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Evet efendim.

BAŞKAN — Şimdi ayrıca dördüncü maddeye ilâveten metne beşinci bir madde ilâvesini öngören bir önerge var, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Metne 5 nci madde olarak aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Madde 5. — Muhtar adayı olan mevcut muhtarın, seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde görevlendirilmesi zorunlu değildir.

İstanbul
Coşkun Kırca

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kırca.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, 298 sayılı Kanuna göre esasen muhtarlar seçmen kütüklerinin tanziminde görevlendirilebilir. Filiyat odur ki, ister istemez, seçmen kütüklerinin tanzimini gözetlemekle görevli merciler filhal köy ve mahalle muhtarlarını bu işle görevlendirmektedirler. Binaenaleyh, muhtarların bu işle görevlendirilmeleri mecburiyetinin vaz'ı, esasen seçmen kütüklerini yetkili merciin denetimi ve gözetimi altında yapılacağı için, ayrıca bunda seçmen kütüklerinin tanziminin bir seçim işlemi olarak yargı oranlarına yani, seçim kurullarının denetimi dışına alındığı mânası çıkarılamaz.

Ancak biraz önce Sayın Neftçi, burada bir başka noktadan bir hususa temas ettiler, dediler ki, eğer bir muhtar kendisi aday ise, o muhtarı bu işte görevlendirmek mecburiyeti olmasın. Şimdi iki ihtimalden biri; görevlendirilemesin veya görevlendirilsin ihtimallerinin ikisini de burada tatbik etmek imkânı yok. Sebebi şu ki, bâzı hallerde adaylığın söz konusu olduğu hallerde, ezcümle mahallî muhtarlıklarında - buna mütaallik bir önerge de gelecektir sonra - aday ortaya çıkabilmektedir. Bunun mahzurunu giderebilmek için şunu söylemek lâzımdır: Ne görevlendirilmesi mecburiyetini bu halde koymalı, ne de görevlendirilmemesi mecburiyetini. Çünkü ortada bir tek aday bulunabilir ve bâzı hallerde de seçmen kütüklerinin tanziminde yine yetkili merci ondan istifade etmeyi düşünebilir. Seçim emniyeti bakımından yetkili merci nasıl uygun görüyorsa aday olan mevcut muhtarı görevlendirmek bakımından, o tarzda hareket etsin.

Her hal ve kârda bu yetkili merciin takdirine kalacağı için seçim emniyeti bakımından da her hangi bir mahzur ortadan kalkmış olur.

BAŞKAN — Sayın Nazmi Özoğul, buyurunuz efendim. bu madde üzerinde.

NAZMİ ÖZOĞUL (Edirne) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, nedense muhtarların bu listeleri yapmasından dolayı bir allerji gösterilmektedir. Bugün Türkiye'yi yalnız İstanbul, Ankara, İzmir olarak telâkki edersek ve buradaki muhtarlıkların gayet kolay muhtarlık mıntakalarına gittikleri düşünülürse belki arkadaşlarımızın düşüncesi üzerinde bir şey ifade etmek doğru değildir. Ama bugün seçim meselesinde yolu olmıyan çok uzak yerlerde listeler hazırlanacaktır. Bu listeleri hazırlamak; acaba okulu olmıyan mıntakada bu listeyi 15 gün askıda kim tutacaktır? Yani köyü nazarı dikkate alırsak, köyde bir muhtar vardır, bekçi vardır, imam vardır, okulu varsa öğretmeni vardır. Şimdi, bu listeleri mutlâka yazıp orada mevcut tutmak, bütün 42 bin köyde mevcut bulundurmak mutlaka muhtarlar tarafından esasen muhafaza edilmektedir. Yazım işine gelince zaten muayyen müddet askıda bulunacaktır, askıdan sonra her seçmen gelip eğer listede ismi yazılı değilse müracaatını yapacaktır. Müracaat kapsı kapalı değildir. Yapılan tecrübelere göre, bugüne kadar yapılan seçimlerdeki tecrübelere göre bu uygundur. Binaenaleyh, allerji göstermiyelim. Hele köylerde aday mevzuu yoktur. Halk Partisi, Adalet Partisi, Güven Partisi adayı diye, böyle bir mevzu yoktur. Vatandaş dilediğini listeye yazacaktır ve hangisi en çok rey alırsa köyde o muhtar olacaktır. Binaenaleyh, bu muhtarlar üzerinde fazla allerji göstermiyelim; esasında reyin tasnifine müessir olmadığına göre, tasnif meselesine müessir olmadığına göre. Bir arkadaşımız biraz önce ifade ettiler, milletvekili kendi seçiminde bu işle meşgul olursa haksızlık olur dediler. Ben kaaiim ki, köylerde bu listelerin hazırlanması, asılması ve tekrardan bu listelerin ilgili yerlere gitmesi normal durumda olabilmesi için muhtarların bu işle meşgul olması ve seçim kurullarınca bunlara vazife verilmesi icabetmektedir. Aksi halde, sözcü arkadaşımız da ifade ettiler, doğrudur, tatbikat doğrudur. Köye gidenler çok iyi bilirler, bu listeler asıldıktan sonra seçim kurullarına gidememekte, kaybolmakta, hattâ listenin asılı olarak muhafazası mevzuu vardır. Listeler 15 gün bir yerde asılı duracaktır. Bunu kim muhafaza edecektir 15 gün? 15 gün orada seçim kurulunun görevlendirdiği bir memur gidip bunu muhafaza mı edecektir? Köyün bekçisi muhtardan emir almaktadır. Binaenaleyhı vazifeli olan muhtar bu seçim listelerinin yazılması, muhafazası ve asılması bakımından mutlaka lüzumludur. Ancak vilâyetlerde, düşünülürse, polisi, jandarması vardır. Merkez düşünülürse bu mümkündür. Fakat polisi jandarması bulunmıyan bir yerde, idari, il ve ilçe teşkilâtları bulunmıyan köylerde bunun mutlâka muhtar tarafından yapılması ve muhafaza edilmesi şarttır. Bu bakımdan bu maddenin ilâvesine, kaaniim ki, tatbikat bakımından lüzum yoktur. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Buyurun Sayın Neftçi.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Muhterem arkadaşlarım, ne hikmetse bizim sözlerimiz hep yanlış anlaşılıyor. Bizim muhtarlara karşı her hangi bir alerjimiz yoktur. Fakat bir kanunun tam olarak tatbik edilmesini istiyoruz. Anayasamızın bir maddesi her türlü seçim işlemlerini, seçim görevlerini bağımsız mahkemelere vermiştir. 298 numaralı Kanunun 35 nci maddesini okuyorum:

«Her ilçe için (merkez ilçe dâhil) kroki ve binalar cetvelinin hazırlanması ve seçmen kütüklerinin düzenlenmesi işi, ilçe seçim kurullarının teşekkülünü takibeden günden başlıyarak en geç 20 gün içinde, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından sağlanır.

Bu amaçla», dikkat buyurun arkadaşlar, «her ilçede, ilçe seçim kurulu başkanının yönetiminde kütük işlemlerinin devamı süresince bir (kütük bürosu) kurulur.

İlçe seçim kurulu başkanı, kütük işleri için mahalle ve köy muhtar ve ihtiyar heyetlerini görevlendirebileceği gibi, Devlet, katma bütçeli idare, özel idare, belediye, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve kamu tüzel kişiliklerindeki (yargıçlar, vali ve kaymakamlar, nahiye müdürleri, askerî şahıslar ve zabıta âmir ve memurları hariç) bütün memurları görevlendirebilir; dışarıdan da gerekli gördüğü kimseleri çalıştırabilir.»

Görüyoruz ki, Anayasanın ve 289 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri ile ilgili Kanunun 35 nci maddesinde tamemen sorumluluk ilçe seçim kurullarına bırakılmıştır. İlçe seçim kurulları isterse muhtarı, isterse ihtiyar heyetini, bu meyanda tarafsız memurları ve istediği kimseleri tamamen ilçe kurulu başkanının takdirine bağlıdır vazifelendirebilir. Şimdi bu sarih maddeler varken ve Anayasamızda belirli maddesi varken, niçin bu özel kanuna yahut bu özel kanunlara «Muhtarlarda görevlendirilir» şeklinde ağırlığı daha fazla olan hüküm getirmekteyiz? Biz dünden beri bu hususu anlatamıyoruz, muhterem arkadaşlarım. Özellikle, köy muhtar ve ihtiyar heyetleriyle ilgili olan bir kanunda hiçolmazsa Coşkun Kırca'nın teklifi benimsensin, yine seçim kurulu başkanının takdirine bırakılsın ve bu hüküm buradan çıkarılsın. Bu esasen hukukun umumi prensiplerine aykırıdır, muhterem arkadaşlarım. Teşekkürlerimle.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Buyurunuz Sayın Boz.

İBRAHİM BOZ (Nevşehir) — Muhterem arkadaşlar, muhtarların aday olmasından ve aday olması sebebiyle de seçmen kütüklerine bâzı seçmen vatandaşları yazmıyacağı düşüncesi ile ortaya bir tez atılmıştır. Şimdi, muhtarın aday olacağı belli değildir. Mevcut kanunlarımıza göre adaylık müessesesi yoktur arkadaşlarım. Şimdi seçim kuruluna soracaklar falanca aday mıdır? Hayır cevabı verilecektir. Sen aday mısın? Değilim. Bu nasıl tevsik edilecektir? Binaenaleyh bu deminki kıyasa gitmektedir. İl genel meclislerinde adaylık müessesesi vardır, belediye başkanlarında adaylık müesseessi vardır, meclisinde adaylık müessesesi vardır, ama köy muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimlerinde adaylık müessesesi yoktur. (C. H. P. sıralarından «vardır» sesleri) Hayır katiyen yoktur, kanun sarihtir.

Onun için böyle bir yola sapılması yanlıştır. İlçe seçim kurulları zaten muhtarları görevlendirmekte, seçmen kütüklerini tanzim ettirmektedir. Burada muhtarlara görev vermekten kaçınmak bu işi safsataya boğmak demektir. Onun için muhtarların mutlâk surette görevli olması kütüklerin salim bir şekilde çıkarılmasına yardımcı olacaktır.

Hürmetlerimle selâmlarım.

NERMİN NEFTÇİ (Muş) — Bir şey sorabilir miyim, Sayın Başkanım?

BAŞKAN — Soramazsınız. Milletvekili milletvekiline sual soramaz.

Başka söz istiyen? Buyurunuz, Sayın Soyer.

RUHİ SOYER (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım, mesele ne bir arkadaşımızın söylediği gibi muhtarlara gösterilen bir allerâidir ve ne de bâzı arkadaşlarımızın söylediği gibi bir seçim müessesesinin varlığı veya yokluğu meselesidir. Muhtarların listelerin tanziminde alâkadar kılındığı takdirde müessiriyetleri muhakkaktır. Misali kendimden size verebilirim, istemiyorum, lüzumu yoktur. Binaenaleyh, hakikaten o son cümle yersizdir. Muhtarların muhakkak bu işle tavzih edilmesi mânasızdır, müessiriyetlerini hazırlamak demektir. Meclisin böyle bir hazırlığa girmemesi yerinde olur. Binaenaleyh bunun tasarıdan çıkarılmasına ben de taraftarım. Sayın Coşkun Kırca'nın vermiş olduğu önerge yerindedir, lehinde oy kullanmanızı rica ederim.

BAŞKAN — Buyurunuz, Sayın Mustafaoğlu.

AHMET MUSTAFAOĞLU (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, muhtarların seçilişlerde vazifelendirilir, hususundaki hükmü münhasıran seçmen listelerinin tanzimine ait bir keyfiyet değildir. Esasında, 298 sayılı Kanunda seçmen listelerini tanzim edenler muhtarlar değil, ilçe seçim kurullarının görevlendirdiği memurlardır. Muhtarların seçim kütüklerini ve seçmen listelerini tanzimde bir rolü yoktur. Muhtarlar sadece ilçe seçim kurullarınca tanzim edilen listelerin mahallinde askıya çıkarılmasında nezaretçi olmak ve ilçe seçim kurulları ile irtibat sağlanması bakımından vazifelidirler. Bu bakımdan, aday olan veya olmıyan muhtarların seçmen listelerinin tanziminde her hangi bir rolü olamaz.

Diğer taraftan, adaylık müessesesi mevcudolmadığına göre, biz aday olan muhtarları bu vazifenin haricinde tutamayız. Bunun başka türlü mahzurları da doğar. O vakit o köyde herkes adayım diye vazifeden çekinebileceği gibi aday olmak istiyen bir kimsenin de sırf bu vazife dolayısiyle kendisini bu vazifeden beri kılmak tehlikesiyle de karşılaşılabilir. Bu bakımdan Sayın

Kırca'nın getirmiş olduğu bu teklifin aleyhindeyim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurunuz, Sayın Komisyon.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ NAHİT MENTEŞE (Aydın) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Arkadaşlarımız, muhtarların askı işlerinde ve kütüklerin nezareti işlerinde vazifelendirilmesi üzerinde hassasiyet gösterdiler. Bir arkadaşım, köyde muhtar ve ihtiyar heyeti adaylığı olmadığını beyan ettiler. Hakikaten köylerimizde adaylık müessesesi yoktur. Köy derneği kimi münasip görürse aday olmadan, adaylığını izhar etmeden, beyan etmeden, seçim kuruluna müracaat etmeden herhangi bir kimseyi muhtar seçebilir. Ancak, mahalleler için bu değişmektedir. Mahalle muhtarlıklarında, ihtiyar heyetlerinde partiler aday göstermez. Ancak, adaylık müessesesi mevzuubahistir. Şöyledir: 4541 sayılı kanunda değişiklik yapan 287 sayılı Kanunda ek Madde 2 : «Seçilme yeterliğini haiz her vatandaş mahalle muhtarlığına veya ihtiyar heyeti üyeliğine adaylığını koyabilir.» Adaylığını koyabilir, diyor. Arkadaşlar çok hassasiyet gösterdiler. Sayın Coşkun Kırca da zihinlerdeki istihfamı bertaraf edecek mahiyette bir takrir verdiler. O bakımdan bu takrire iltifat buyurulursa mesele halledilmiş olacaktır. Biz seçim mevzuu üzerinde herhangi bir istihfamı kat'iyen kabul etmemekteyiz. Bu bakımdan Sayın Kırca'nın takririne iştirak etmekteyiz.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Sayın Başkanım, takririmin başı, «muhtarlık» kelimesi ile başlıyor. Bunun başını «mahalle muhtarlığı» olarak değiştiriyorum, efendim,

BAŞKAN — Peki, takririnizi o şekilde okutup oya koyacağım.

Sayın Celâl Nuri Koç, buyurun.

CELÂL NURİ KOÇ (Kars) — Vaz geçtim.

BAŞKAN — Vaz geçtiniz. Başka söz isteyen yoktur, önergeyi tekrar okutup oylarınıza sunacağım.

Sayın Kırca, önergeniz şu şekilde mi oluyor?

«Madde 5 — Mahalle muhtarlığı adayı olan mevcut muhtarın, seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde görevlendirilmesi zorunlu değildir.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Evet.

BAŞKAN — Okutuyorum.

(İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın düzeltilmiş önergesi ikinci defa okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılmaktadır, önergeyi Yüce Heyetin oylarına sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Bu şekilde madde tasarıya ilâve edilmiştir.

Filhal kabul edilmiş olduğuna göre madde olarak da oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Madde numaraları buna göre değişmiştir. Madde 6 yı okutuyorum.

Madde 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 7. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehte, aleyhte oyunu izhar yönünde söz istiyen?

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Ben istiyorum, lehinde.

BAŞKAN — Bu kanunun mu, yoksa, bundan sonra müzakere edilecek olan diğer üç kanunun da lehinde mi?

Bu kanunu bitirdikten sonra üçünün lehinde...

YAŞAR AKAL (Samsun) — Ben aleyhinde konuşacağım.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Ben daha evvel söz istemiştim.

BAŞKAN — Munhasıran bunun aleyhinde, buyurun Sayın Yaşar Akal.

YAŞAR AKAL (Samsun) — Köy Kanununda bâzı değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının aleyhinde oy kullanacağım. Niçin aleyhinde oy kullanacağımı izah edeceğim.

Bu kanun gerekçesinde, her sene memleketimizde yeni seçimler yapıldığını, bunu önliyeceğini, her sene seçim yapılmasının memleke-

timize büyük mahzurları olduğunu söylüyor. Halbuki, kanunun gerekçesi kendisinin getirdiği tatbikat ile çelişiktir. Çünkü kanun her sene seçim yapılmasını önlememektedir. 1968 de gene seçim var, 1969 da gene seçim var, 1971 i atlıyor, 1970 de gene seçim var. Yani şu kanun hem gerekçe vaz'ediyor, hem de o kerekçeyi düzeltecek her hangi bir şekilde yararlı bir durum getirmiyor. Bu kanunun getirilmesine asıl maksat şudur; çünkü başka türlü tefsire imkân yoktur, o takdirde bu seçimlerin yapılması için bütçeye para konmazdı; her zaman Sayın Başvekile. sorulduğunda, «Seçimler zamanında yapılacak mı?» dendiğinde, «Elbette seçimler zamanında yapılacak.» diye bir beyanda bulunmazdı; bu kanun kendi kendimizi zorlamadan açıkça görülmektedir ki, sandıktan çıkanlar sandıktan korkmaktadırlar ve bu gerekçe ile buraya gelmişlerdir.

Sayın arkadaşlarım, bu kanun ayrıca seçmen kütükleri bakımından da mahzurludur. Çünkü, hazırlanmış olan seçmen kütüklerine yeni yapılacak ilâveler tamamen bu seçmen kütüklerini sıhhatsiz hale getirecektir. Tatbikatını çok gördük. Duyan mı bilir, yoksa çeken mi bilir, sözünü biz çektiğimiz için biliyoruz. Bindirilmiş kıtalara vesile verecek ve seçimi, gerek seçilen, gerek idare edeni gerekse tüm seçimi şüphe altında tutacak bir kütükle seçime girmek imkânını verdiği için bu kanuna aleyhte oy vereceğim.

Ayrıca bu kanun, temelde ayrı ayrı esaslara dayanan seçimleri birleştiriyor. Bir Senato seçimi başka esaslara dayanır, başka sebeplerle yapılır. Bir Senato seçiminde halkın oy vermesi için esas kabul ettiği bâzı şeyler ayrıdır, bir mahallî seçime tesir eden faktörler ayrıdır. Mahallî seçimlerde kişiliğin rolü vardır. Mahallî seçimlerde bakarsınız Adalet Partisini tutan bir muhtar, tamamen gelir C. H. P. nin oylariyle bir yere muhtar olabilir. Yani mahallî seçimlerin, bu köy muhtarları seçimlerine dayandığı esas başkadır;. Senato seçimlerinin dayandığı esas başkadır. Senato seçimleri umumi politikayı ilgilendiren esaslar üzerinde verilen bir mücadele şeklinde tecelli eder. Mahallî seçimler tamamen mahallidir ve şahsi esaslara dayanır. Bu sebeple bu iki seçimi bir araya getirmek seçmenin oy vermedeki kararlılığını kaybettireceğinden, neye ne şekilde oy vereceğini tamamen salim olarak düşünme niteliğini elinden alacağından bu kanuna kırmızı oy vereceğim. Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Kırca, kanun lehinde, buyurunuz.

COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Pek muhterem arkadaşlarım; bir Anayasa tadiline gidilmesi söz konusu olmadığına göre memlekette; daha önceki konuşmamda da arz ettiğim esbabı mucibe dairesinde bu kanun tasarıları seçimlerin çok sık cereyan edeceğini bir nizam altına hakikaten almaktadır. Yine de her yıl seçim olacağı iddiası, bu kanun tasarıları yürürlüğe girdikten sonra vârit değildir. 1967 de seçim olmıyacaktır, 1971 de seçim olmıyacaktır, eğer Senato seçimleriyle müterafik olarak meseleyi mütalâa edersek. Ve hiç değilse birer yıl aralarda seçim yapmak mevzuubahsolmıyacaktır ve seçmen iradesinin her hangi bir seçimde daha serinkanlı bir tarzda ortaya çıkabilmesi için gerekli fâsıla böylelikle bırakılmış olacaktır.

Bunun dışında bu kanun vesilesiyle 1957 seçimlerinde hakikaten pek üzücü olarak ortaya çıkmış olan bindirilmiş kıtalar diye anılan durumun söz konusu olacağına kaani değilim. Bu bindirilmiş kıtalar, seçmen kütüklerine belli bir süre geçtikten sonra, oylama günü dahi ilâveler yapılmasına imkân veren mevzuat yüzünden vukua gelmişti. Böyle bir husus burada yoktur. Seçmen kütükleri oylama gününden çok daha evvel kesinleşmiş olacaktır. Binaenaleyh, o arada şu veya bu kimseyi buraya getirip kaydetmek bahis mevzuu olamaz. Bunlar mübalâğalı fikirlerdir.

Şunu da arz etmek isterim ki, bu kanunda; seçimlerin bağımsız yargı organlarının gözetim ve denetimi altında yapılmasını önliyen hiçbir hüküm mevcut değildir. Bunları da belirttikten sonra, şu hususu da daha evvel Anayasa Mahkemesi bakımından açıkça burada ifade edildiği, belirtildiği için arz etmek zorundayım:

Muhterem arkadaşlarım, komisyonlar başkan, sözcü ve kâtiplerini seçmek için Mecliste nasıl toplantıya çağırılırlar, bunu biliyoruz. Bu işi ilk defa Meclis Başkanı belli bir gün tespit ederek yapar. Ya yazı ile herkese tebliğ eder,

veyahut da bu tebliği bu kürsüden yapar. O gün toplanamamış olmak demek, ondan sonra her hangi bir zaman toplantıyı evleviyetle gerektirir ve Meclisimizdeki teamül o olmuştur ki, Meclis Reisine niyabeten görevli kâtipler ve evleviyetle Kanunlar Müdürlüğü devamlı olarak en kısa zamanda komisyon üyelerini bir araya getirip bu seçimin yapılması için çalışırlar, bununla görevlidirler, yükümlüdürler. Burada yapılan şey de bundan ibaret olmuştur, bizim görebildiğimiz kadar. Şunu da ilâve etmek isterim ki, komisyon 2/3 den fazla üyelerinin bulunmasiyle toplandıktan sonra İçtüzüğün 31 nci maddesinde sarahaten, müstacel hallerde komisyon başkanı, komisyonu toplantıya çağırabilir, gündemi bir gün önce dağıtmadan dendiğine göre, ve bu müstacel halin mevcudiyeti, orada seçilmiş olan komisyon reisi ve orada hazır bulunan komisyonun 2/3 sinden fazla üyesi tarafından, kanunlar müddetli olduğuna göre kabul ve tasdik edildiğine göre, İçtüzüğün 31 nci maddesinin ikinci fıkrası muvacehesinde bu iddia da vârit değildir. Bu sebeplerden dolayı grupumuz bu kanun tasarılarına müspet oy kullanacaktır efendim.

BAŞKAN — Kanunun tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Bu şekliyle gerek belediye seçimlerinin ertelenmesi, gerek İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda bâzı değişiklikler yapılması ve gerekse Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarılarının tümü ve maddeleri üzerindeki müzakere sona ermiş bulunmaktadır. Her üç kanun tasarısının tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Tümü kabul edilmiş bulunmaktadır.

3. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve 2 arkadaşının bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 283) (1)

---

(1) 283 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, iki saatlik süre zarfında görüşülmesi gereken kanunlardan bir tanesinin görüşülmesi için bir önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

İki saatlik müddetde görüşülecek olan gündemin 283. sıra sayısında kayıtlı bulunan ve İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve 2 arkadaşının «Bazı suç ve cezaların affı hakkındaki Kanunun müddeti yönünden biran önce görüşülmesi gerekmektedir. Bu sebeple öncelik ve ivedilik ve diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Adalet Komisyonu Başkanvekili
Kars
Abbas Ali Çetin

BAŞKAN — Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, bahis konusu kanun teklifi; İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve iki arkadaşının bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporudur.

Müsaade ederseniz şimdi raporu ve buna ilişkin bulunan gerekçeyi Yüce Heyet huzurunda okutacağım.

Lûtfen bu hususla ilgili komisyon yerini alsın... Adalet Komisyonu Başkanı?.. Burada.

Okutuyorum efendim. Sıra sayısı 283.

(Adalet Komisyonu raporu okundu)

BAŞKAN — Raporu okutmuş bulunmaktayız. Daha önce önerge mucibince öncelikle görüşülmesi kararlaştırılmıştı. Rapor üzerinde söz istiyenler?.. Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Maddeleri okutuyorum.

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

Madde 1. — 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki kanunun

9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

Aşağıda yazılı bendlerde gösterilen suçlar 1 nci maddenin (D) bendi ile 2, 4 ve 5 nci madde hükümleri saklı kalmak şartiyle bu kanun hükümleri dışında bırakılmıştır.

A) Türk Ceza Kanununun 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 ncü maddelerinde; 135 nci maddenin 2 nci bendinde ve 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156 ve 157 nci maddelerinde yazılı suçlar ve bunların 168, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen şekilleri; 163 ncü maddenin 1 nci fıkrası ile 164, 165 ve 166 ncı maddelerinde yazılı suçlar; zimmet, ihtilâs, irtikâp ve rüşvet suçları; 339, 340 ,341, 403, 404 (2 nci bend birinci fıkrası hariç), 405, 406, 407, 408, 414, 415, 416, 417, 418, 429, ve 430 ncu maddenin birinci fıkrası ile 431, 436, 440, 441, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 499, 503, 506, 508 ve 510 ncu maddelerinde yazılı suçlar. Ancak;

1. Kaçırmanın, evlenmek maksadiyle yapıldığı ve kaçırılan kimsenin ırzına geçilmediği ve 416 ncı maddenin son fıkrasının asli hüküm olarak tatbik edildiği,

2. Türk Ceza Kanunu ile Askerî Ceza Kanununa göre zimmet ve ihtilâs suçlarından dolayı, hükmen tesbit edilmiş zararın tamamen ödendiği,

3. Türk Ceza Kanununun 491, 492 ve 493 ncü maddelerinde yazılı suçlardan, 18 yaşını bitirmemiş bulunan tarafından işlendiği,

Hallerde bu kanunun 1 nci maddesi uygulanır.

4. İrtikâp ve rüşvet suçları ile Türk Ceza Kanununun 339, 340, 341, 503 ve 503 ncü maddelerinde yazılı suçlardan dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek olan hürriyeti bağlayıcı cezaların üçte ikisi ve para cezalarının tamamı affedilmiştir.

Ancak hürriyeti bağlayıcı cezadan yapılacak indirme on aydan az ve üç seneden fazla olamaz.

BAŞKAN — 1 nci madde bu şekilde okutulmuştur. Elimizde bulunan matbu metinde de (A) fıkrasında fıkranın sonuna doğru son satırında 431 den sonra 431 - 436 arasına 435 konması gerekecektir. Teknik bir hata olmuş, matbaa hatası: 431, 433 numara arasına 435. Keza 497 den sonra 498 rakamı, yani 497 ile 499 arasına 498 maddesi ilâve edilecektir. Birinci madde bu şekilde müzakereye tabi tutulacaktır. Birinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Birinci maddeyi bu tashih edilmiş şekli ile oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun 9 . 8 . 1966 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. İkinci maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — «3 ncü madde üzerinde söz istiyen? Yok. 3 ncü maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler.. Kabul edilmiştir. Kanunun tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz istiyen? Yok. Kanunun tümünü oyunuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmiyenler... Kanun tümü itibariyle kabul edilmiştir.

4. — Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/72) (S. Sayısı : 266) (1)

BAŞKAN — Sayın Devlet Bakanı bir önerge göndermişsiniz, gündemin 266 ncı S. Sayısında kayıtlı, tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkındaki kanun tasarısının öncelikle görüşülmesini istiyorsunuz. Bu iki saatlik müddet zarfında görüşülecek kanunlar meyanında mıdır?

DEVLET BAKANI SADIK TEKİN MÜFTÜOĞLU (Zonguldak) — 1 nci görüşülmesi yapılacak işlerin altıncı sırasındadır.

BAŞKAN — Sıra sayısı 266 nci önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Gündemin birinci görüşülmesi yapılacak işler meyanında bulunan, «Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkındaki»-266 sıra sayılı

---

(1) 266 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Devlet Bakanı
Zonguldak
Sadık Tekin Müftüoğlu

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Hükümet ve komisyon yerini alsın.

Raporu okutuyorum.

(Başbakanlık tezkeresi okundu)

(Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları okundu)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, bu hususta hazırlanmış bulunan raporları okutmuş bulunmaktayım. Raporun öncelikle görüşülmesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Raporlar üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Hüsnü Özkan, C. H. P. Grupu adına.

C. H. P. GRUPU ADINA HÜSNÜ ÖZKAN (Hatay) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, şu anda yüksek tasviplerinize arz edilecek olan kanunun tarihî bir hususiyeti vardır. Kurtuluş Savaşına en sıkışık günlerimizde bize maddi ve mânevi destek olma çabası göstermiş dost ve kardeş bir Devlet olan Pakistan Devletine Türk ordusunda zamanında kullanılmış silâh ve askerî malzemeden bir kısmının verilmesi kararı alınacaktır.

Kurtuluş Savaşımızı örnek almış birçok milletler gibi; kardeş Pakistan Milleti de büyük kurtarıcısı ve Pakistan'ın kurucusu Mehmet Ali Cinnah'ın liderliğinde 1930 yılında İngiliz idaresindeki Hindistan'da yeni bir yurt yaratma azmi ile kurtuluş mücadelesine girmiştir.

1933 yılında Pakistan Milletinin müşterek kararı ile Pencap, Agra ve Keşmir kelimelerinin baş harflerini alıp sonuna da ülke anlamına gelen (İstan) kelimesini ekliyerek bugünkü dost ve kardeş Pakistan Devletinin ismini koymuşlardır.

1947 senesinde dominyon haline gelen Pakistan 1956 senesinde bağımsız bir Cumhuriyet olmuştur.

Muhterem arkadaşlar;

Zaman olmuş çağları doldurmuş, asırları aşmış; zaman olmuş ülkeler fethetmiş, tahtları devirmiş kahraman Türk ordusuna ait tarihî mahiyetteki silâh ve malzemenin dost ve kardeş Pakistan Devletine hibe edilmesini partimiz memnuniyetle karşılar.

Muhterem milletvekilleri;

Pakistan Devletini tabiî güzellikleri ile meşhur, Pakistan'ın Genelkurmay Başkanlığının ve Kuvvet kumandanlıklarının bulunduğu Rawalpindi şehrinde kurulan Askerî Müzede teşhir edilecek bu malzeme kadirşinas milletimizin kardeş Pakistan Milletine bir armağanı olacaktır.

Biz Halk Partisi Grupu olarak verilmesini uygun bulduğumuz bu tarihî malzemenin yanında, Türk tarihini yazan Kahraman Ordumuzun kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği kıyafet inkılâbını gösteren er, assubay ve subay kıyafetlerinden de birer takım hazırlattırılarak mankenleri ile beraber verilmesinin uygun olacağı kanısındayız.

Yüce Meclisin, grupumuzun bu teklifini olumlu karşılıyacağına emin bulunuyoruz.

Yüce Meclisi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi vardır. İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında Kanun

Madde 1. — Rawalpindi şehrinde kurulmakta olan Askerî Müzede teşhir olunmak üzere ilişik listede nitelikleri yazılı 33 kalem silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Birinci maddeyi bu okunan listeyle birlikte oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümü üzerinde lehinde Sayın Nuri Eroğan, buyurun.

NURİ EROĞAN (İstanbul) — Muhterem aarkadaaşlarım, bu tasarı ile dost ve kardeş Pakistan'a birtakım hediyeler sunmaktayız. Bu hediyeler oraya, dost ve kardeş ülkeye Türkün kalbini götüreceklerdir. Bunu devamlı bir kardeşlik rabıtası olarak selâmlarım.

Hepinize hürmetlerimi sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, kanun tümü itibariyle açık oylamaya tabidir. Bu sebeple müsaade ederseniz açık oylama muamelesini oy kupasını gezdirmek suretiyle yapacağız. Kupayı gezdiriniz.

5. — Tasarruf bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 223 sayılı Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki Kanunun 15 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Tasarruf bonoları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerin ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve 5 arkadaşının, Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki 5 Ocak 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair 27 . 4 . 1962 tarih ve 47 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/224, 2/102, 2/222, 2/30) (S. Sayısı : 293)

BAŞKAN — Tasarruf bonoları ihracı hakkındaki tasarı üzerinde müzakereye devam ediyoruz. Bu tasarının 18 nci maddesine kadar müzakereyi ikmal etmiş bulunmaktayız. Şimdi 18 nci madde üzerinde müzakereye devam ediyoruz. 18 nci maddeyi evvelâ Yüce Heyetinize okutacağım.

Komisyon? Yerinde. Hükümet? Burada.

Madde 18. — 3 ncü maddenin (A) fıkrasına istinaden yapılan kesintiler karşılığında istihkak sahiplerine bono verilmesi yerine, yapılan kesintileri şahıslar adına açılacak hesaplarda göstermeye ve bunun esaslarını tesbit etmeye ve bu işlemlerle ilgili masrafları yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — 18 nci madde üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Dülge.

MİTHAT DÜLGE (Manisa) — Sayın Maliye Bakanından bir sualim var.

BAŞKAN — Buyurun kürsüden sualinizi sorunuz, zapta geçsin. Maliye Bakanı yerine yetkili zat cevaplandırır tahmin ediyorum.

MİTHAT DÜLGE (Manisa) — Muhterem Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının 18 nci maddesinde tasarruf bonolarının bundan sonra verilmemesini sağlamak maksadiyle olduğu ifade edilerek küçük memurlardan ve ücretlilerden kesilmekte olan tasarruf bonolarının bademe verilmiyeceği ve bunlar yerine kendilerine bir alacak hesabı tesis edileceği ve bu suretle alacak hesaplarının bir hesabı cari şeklinde yürütüleceği şeklinde bir madde geliyor. Bu tamamen yeni bir hükümdür. Yüzbinlerce ücretlilerin ücretlerinden, bilhassa küçük maaş ve ücret sahiplerinin maaş ve ücrelerinden kesilmek suretiyle bir alacak hesabı cari tutulması, bankalarda bile mevduat hesaplarında makina kullanılmak suretiyle başa çıkamadıkları bu hesap muamelesinin selâmetli bir muamele olacağına inanamıyorum. Binaenaleyh bu yeni değişiklik hakkında ne gibi hazırlıklar vardır, bunu nasıl temin edeceklerdir?

Sonra, bu küçük tasarruf sahipleri eldeki ufak tefek 100 liralık, 300 liralık, 500 liralık tasarruf bonolarını her hangi bir mühim ve âcil ihtiyaçları için paraya çevirmek zorunda kalırlarsa, ellerinde bir tedavül vesikası da olmadığına göre, Hazinede bir alacak hesabı olarak tahakkuk edeceği anlaşılan ve nasıl yürütüleceğini de kestiremediğimiz bir hesap yolu ile nasıl temin edilecektir? Bu hususta izahat rica ediyorum, ayrıca, tenevvür ettikten sonra konuşma hakkımı muhafaza ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Dülge'nin sormuş olduğu suale cevap verilecek mi efendim?

MALİYE BAKANI CİHAT BİLGEHAN (Balıkesir) — En sonunda cevap vereceğim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen? Buyurun Sayın Köksal.

FEYYAZ KÖKSAL (Kayseri) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Kanunun 18, 19 ve 20 nci maddeleri tasarruf bonolarını mübadele mevzuu olmaktan çıkarmak için tedvin edilmiş maddelerdir. 18 nci madde idari yönden meseleyi ele almaktadır. 19 ncu madde hukukî bakımdan meseleye bir çare aramaktadır. 20 nci madde ise iktisadi bakımdan meseleyi halledecek çaptadır. Bütün bu üçünü birden mütalâa ederek meseleye el koyduğumuzda, bilhassa 18 nci maddenin üzerinde durulması icabeder. Zaten bürokrasiye boğulmuş olan idaremizi bürokrasiden kurtarmak mecburiyetindeyiz. İdare çarkının ucuz dönmesi lâzımdır. Bu şekliyle biz 19 ncu maddede ve 20 nci maddedeki hükümlerle hukukî ve iktisadi yönden yine tedavülden kurtaramıyacağımızı kabul ederek diyoruz ki; nasıl olsa tedavüle devam edecek, şu halde tedavül edecek bir kısım bonoları bir yerde mahfuz tutalım, bir yere alalım, orada saklıyalım, o şekilde önliyelim; bu şekliyle biz tasarruf bonolarının tedavülü hakkında yapılacak işlemi zorlaştırmış oluyoruz. Tasarruf bonoları çıkarıyoruz ve bunu zorlaştırıyoruz. Yepyeni bir mekanizma getiriyoruz, Devletin tasarruf bonoları ile ilgili çarkını işlemez hale sokuyoruz. Meseleye bir başka yönden bakmak icabeder.

Muhterem arkadaşlarım; plânı tetkik ederken, şöyle düşünüldü, dendi ki; «Plânda kemmî ve riyazi düşünmek mecburiyetindeyiz.» Tasarruf bonolarının umumu hakkındaki düşüncelere bakarsak, Hükümet programından itibaren tasarruf bonolarının kalkması yönünde bir fikir mevcuttur. Kalkması zaruridir hattâ.. Çünkü riyazi düşünürsek, matematik düşünürsek bu zaruret. Gerek logaritmik formüllerle hattâ münhanileri çizdiğimiz zaman ifade edebiliriz ki, tasarruf bonoları hükümetler için 1973 ten sonra verimli bir müessese dahi değildir. Tasarruf bonoları milyarlar getirecekmiş gibi gözüküyorsa da 1973 ten sonra esas ödemeler ve faiz ödemeleri devresine girileceği için 1973 ten sonra elde kalacak para - tam donelere sahibolmadığım için tam hesaplıyamadım - ama 200 - 300 milyon liranın üstünde değildir. Milyarlık işlem yapılacak, elde 200 - 300 milyon lira kalacak. Politikacı elbette bunu daha iyi gördüğü için Hükümet programına dahi tasarruf bonolarının kaldırılması yönünde madde getirilmiş. Geçen sene bütçe gerekçesinde bu iki şekilde ifadesini bulmuştur : Ya denilmiştir, tasarruf bonoları için bir şey bulacağız, yeni bir sistem bulacağız veyahut kaldıracağız. Vergiye inkılâbetmesi için, vergiye inkılâbı hususunda düşünen arkadaşlarım oldu. Fakat ekonomik bakımdan 20 nci madde yenilik getiriyor. Bu yenilik de tasarruf bonolarının ilk ihracında düşünülen şeydir. Esasında bu şekilde olması icabeder. Yani bir şeyi icadederken bir düşünceye sahiboluyoruz. Bu, memleketimizde umumi bir hastalık halindedir. Özür dileyerek ifade etmek mecburiyetindeyim. O icadedildikten sonra mekanizmayı değiştiriyoruz, değiştiriyoruz ve ve sonunda bambaşka bir şey elimizde kalıyor. Oraya dönmek imkânı vardır. 20 nci madde bunu sağlıyor, 20 nci maddeyi daha güzelleştirerek bunu sağlıyabiliriz memurlarımıza veya ücretlilerimize. Bu hususta kendilerine İktisadi Devlet Teşekküllerinde, şurada veya burada Devletin % 51 hisseye sahibolduğu yerde, oranın hisse senedini verebiliriz. Bu bir mahzur değildir. Devlet % 51 hisseye sahibolduktan sonra o müessesenin her şeyine hâkimdir. Bunların hisse senetlerini vermek suretiyle mülk sahibi olan vatandaş yaratmak.. Mülk yalnız gayrimenkulle olmaz, menkul ile de mülk sahibi yapılabilir. Mülk sahibi vatandaş yapma cihetine doğru ilerlememiz lâzımdır, bunu temin etmek icabeder. Bu bakımdan da bu 18 nci maddeyi bu şekilde gerek komisyondaki arkadaşlar, gerekse Hükümet bu maddeyi izah ettikten sonra zannedersem bu maddenin tayyına dair vereceğim önergeye arkadaşlar iştirak edeceklerdir. Fakat hakikaten şunu bilmemiz icabeder ki, bu 18 nci madde ile bir yeni hesap mekanizması kuruluyor. Kaç kişiyi alâkadar ediyor? Şu anda 112 milyon tasarruf bonosu var deniyor elde. Bu senelerce devam edecekse hattâ diyelim ki, yepyeni şekillerde getirilecek esaslarla tasarruf bonosu hiç kalmıyacak. Milyonlarca tasarruf bonosu ile işin altından nasıl çıkılacak? Bu da bir problem oluyor. Fakat benim bir riyaziyeci olarak ve politikacı olarak tesbit edebildiğim husus şudur ki, bu tasarruf bonolarını kaldırmak mecburiyetindeyiz. 1970 - 1973 senelerinden sonra kalkmak mecburiyetinde. Kalkacak bir şey için de şimdi bir mekanizma kurmaya hiç lüzum yoktur. Eğer 19 ncu madde hukukî bakım-

dan halledemiyorsa, icabında 20 nci maddeyi de değiştirerek iktisadi bakımdan da bu tasarruf bonolarının piyasada tedavülünü önliyecek veya değer bedelle alım - satımını sağlıyacak mekanizmayı kurmamız lâzım. Aksi takdirde, ne yapmak istediğimizi bilemez durumda olduğumuzu tesbit etmiş oluruz. Bu da elbette ne Meclise, ne de Hükümete fayda sağlar. Bu bakımdan ben de sayın arkadaşımın ifade ettiği gibi, Hükümeti dinledikten sonra maddenin tayyı hususunda bir takrir hazırladım, onu sunacağım. Tasarruf bonolarının bilhassa kaldırılması düşünülüyorsa, ki bu, Hükümet programında vardı, o tayya muhakkak iştirak edeceklerdir. Yüce Meclise saygılar sunar, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özarda.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmak istemiyordum. Bu madde, Tasarruf Bonosu Kanununun getirdiği en verimli, en isabetli bir maddedir. Bunun aleyhinde konuşmalar olsaydı, yüksek huzurunuzu işgal etmiyecektim. Bu madde ile tasarruf bonoları ticaretine bir son verilmek isteniyor ve tasarruf bonoları ancak sahipleri tarafından kullanılabilecek ve bedeli onlar tarafından alınabilecek. Devrini önlüyor. Tasarruf bonoları çıktığı günden beri memlekette bir sürü tasarruf bonosu bankerleri teşekkül etti. Bugün ortalama bir hesapla yalnız İstanbul'daki gayrimüslim, müsevi bankerlerin topladıkları tasarruf bonosu miktarı olarak 1 - 1,5 milyardır. Yalnız bu 1 - 1.5 milyarlık tasarruf bonosuna karşılık ödenen para bir kaç yüz milyon liradan ibarettir. bu kadar vurguncu bir para kazanma yolunu elde eden kimseler, kalkıp da Devletin öngördüğü, pâlanda öngörülen yatırımlara 5 kuruş yatırım yapmaz. 250 bin lira para verir bir milyon liralık tasarruf bonosu alır, 10 senede 600 bin lira faizini alır, bir milyon da bedelini alır. 250 - 300 bin liraya karşılık 1 milyon 600 bin lira. Bunda da bir kuruş vergi ödemez. Binaenaleyh memlekette çalışmadan, hizmet görmeden fakir, yoksul, geçim sıkıntısı içinde bulunan dar gelirli vatandaşın tasarruf bonolarını elinden bedava denecek bir fiyatla almak ve bunun üzerinde servetler kurmak imkânını hazırlıyan maddenin bu şekilde zaptıraht altına alınması ve vurgunculuğun önlenmesi memnuniyet ve iftiharla karşılanacak bir hadisedir. Nitekim, bundan çok zaman evvel Millet Meclisine vermiş olduğum bir kanun teklifi ile de bu hususun sağlanmasına şahsan çok evvel teşebbüs etmiş bulunuyordum. Bugün bunun, bu sahada tahakkuk etmiş olduğunu görmekten ancak memleket namına iftihar ve memnuniyet duyuyorum. Bu bakımdan da, komisyonun buraya getirdiği bu madde çok yerinde ve isabetlidir. Bunun aksine bir mütalâa ve bu maddeyi ortadan kaldıracak bugüne kadar mevcut düzeni... Hangi düzen?.. Bir avuç zenginin, bir avuç gayrimüslimin yüz milyonlar vurması, bedavadan para kazanması düzeni. Bu düzen nerede bulunursa tutup onu orada düzeltmek gerekir. Bu düzenin devamına bu Meclisin müsaade etmiyeceğine şüphe yoktur. Saygılarımla.

BAŞKAN — Başka 18 nci madde üzerinde söz istiyen? Buyurun sayın Köksal.

FEYYAZ KÖKSAL (Kayseri) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; bir avuç zenginin diğer halk tabakalarını bilhassa tasarruf bonoları alan memur ve işçilerimizi istismar edecek şekildeki bir madde olduğu için bu burada kalmalıdır demiş olmasalardı huzurunuzu işgal etmiyecektim. Biz bunun yolunun bulunması zaruretine inananlardanız, istismar taraftarı değiliz. Halbuki istismar yapılırken veya istismarı önlemek hususunda öyle bir mekanizma kuralım ki işlesin. İşliyen bir mekanizma kurmak lâzımdır. Mekanizma işlemezse veyahut aksaklıklar husule getirirse, Devlete bu kuracağımız mekanizma çok pahalı olursa bunu da düşünmek mecburiyetindeyiz. 18 nci maddeyi 20 nci madde ile, bu kanunda çok güzel bir formül bulunmuş, 20 nci madde ile birlikte düşünelim dedik; bu bakımdan bunu ifade ettik. Yoksa, yanılmadıysam arkadaşımız bunu okumamışlar, üç maddeyi beraber düşündüğümüz zaman, yalnız bu tedbirlerle bunun imkânsız olduğunu, bunun gibi tedbir alınmış 19 ncu maddede, 20 nci maddede yepyeni bir şey getirilmiş, kanunun en güzel tarafı bu 20 nci madde, güzel mekanizma bulmuştur. İktisadi Devlet Teşebbüslerine sahip olunabilecek. Bu denenecek, insallah tasarruf bonolarının 73 lerden sonra, söylediğim gibi rızai olarak isbatını yapabileceğim bir şey vardır, bu da tasarruf bonoları 70 lerde, 73 lerden sonra verimsiz hale gelmektedir. Bunun hallini

de sağlıyacak yepyeni bir mekanizma bulmak imkânı 20 nci maddede yatıyor. Denenecek, denendikten sonra daha güzelleştirilecek, tasarruf bonosunun alımı, satımı istismar vesilesi olmaktan çıkacaktır. Biz de bu yanayız, istismarın hiçbir zaman taraftarı değiliz. Bunun için söz aldım, teşekkür ederim, saygılarımı sunarım Yüce Meclise.

BAŞKAN — Sayın Mesut Erez, buyurunuz.

MESUT EREZ (Kütahya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, huzurunuzda görüşülmekte olan 18 nci maddenin tedvin edilmesinin iki sebebi bulunabilir. Bunlardan bir tanesi memurlara her ay verilmesi icabeden bonoların tedavülünü önlemek için bunların bono tarzında değil de kayıtlarda göstermek diğeri de küçük bono bedelleri mukabilinde ve küçük bedelli bonolar ihracetmek suretiyle senet adedini piyasada fazlalaştırmamak. Birinci maksadı temin eden bu tasarıda bir diğer madde vardır, 18 nci madde ve yahut da Komisyon metninde 19 ncu madde oluyor. Bu 19 ncu maddeye göre bonoların vâdesi geldiği zaman, bedellerinin ödenmesi için ibrazlarında istihkak sahibi olduğunu ibraz eden kimsenin isbat etmesi lâzım gelir. Yani bu bonoları, doğrudan doğruya Hazineden iktisabetmiş olduğunu isbat etmek mecburiyetindedir. Bu maddeyle o konuyor. Eğer isbat edemezse o bonoların bedeli ödenmiyecektir. Bu kadar cezri ve bu kadar köklü bir hüküm getirildikten sonra artık bonoların tedavülünü önlemek için bunların muhasebe kayıtlarında göstermek fikrini müdafaa etmek, bu noktadan müdafaa etmek müşküldür.

Kalıyor diğeri, bilhassa memur ve ücretlilerin istihkaklarından her ay kesilecek bono bedelleri pek bir şey tutmaz. Bunların küçük meblâğlı senetler ile temsil edilmesi gerekecek ki, bu ise senet adedini artıracaktır. Bu bakımdan bir müşkülât vardır ve belki bunu önleme gayesine bu madde hizmet edebilir. Ancak bundan sakınmak isterken bu defa her memur için şahıs hesabı açmak gerekecektir ki, benim bildiğim kadarı Emekli Sandığı ve İşçi Sigortaları Kurumu dahi bugün kemaliyle şahıs hesaplarını açabiliyor ve tutabiliyor değildir. Binaenaleyh, küçük adette senet çıkarmaktan ve bunun külfetinden kaçınalım derken bu defa idareyi daha büyük bir müşkülât ve daha büyük bir külfet ile karşı karşıya bırakmak gibi bir netice hasıl olacaktır bu madde kabul edildiği takdirde. Ayrıca üçyüzbin beşyüzbin memur adedini düşünecek olursak bu kadar adette şahıs hesabı açılacak ve bu memurların nakli, veya bunların istifası veya bir yerden bir yere gitmelerinde veya başka vazifeye atanmalarında bu suretle muhasipliklerin değişmesinde bir çok yazışmalara da sebebiyet vermiş olacaktır ki arz ettiğim sebepler dolayısıyla bu maddenin metinden çıkarılması doğru olur. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Kaya Özdemir?

KAYA ÖZDEMİR (İstanbul) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Vazgeçtiniz. Başka 18 nci madde üzerinde söz isteyen? Yok. 18 nci madde üzerinde Komisyon adına Sayın Halil İbrahim Cop, buyurunuz efendim.

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Muhterem arkadaşlar, bilindiği gibi tasarruf bonolarının bundan önceki zamanlarda kanundaki yasak hükmüne rağmen piyasada tedavül etmesinin önüne geçecek tedbirleri almak maksadı ile bu defa hurunuzda müzakeresi yapılmakta olan tasarı ile bâzı hükümler getirilmiş bulunmaktadır. İşte bu 18 nci maddenin de esas gerekçesi bunlardan biridir. 18 nci madde haddizatında da 3 ncü maddenin (a) fıkrasında kayıtlı olan tasarruf bonosu kesintisine tabi mükelleflerle ilgilidir. Bunu tetkik ettiğimiz zaman görürüz ki, 3 ncü maddenin (a) fıkrasında Gelir Vergisine tabi gerçek ücret ve ücret sayılan ödemeler. Bunların adeden miktarı çok fazladır. Fakat bono kesintisine tabbi miktarlar çok küçüktür. Bu itibarla bu küçük bonoların hem tedavülde, piyasada önlenmesini, satışını önlemek için, hem de Devleti küçük küpürlü bono çıkarmak külfetinden kurtarmak için bu hüküm Hükümetçe getirilmiş, Komisyonumuzca da bu husus benimsenmişti. Aslında 18 nci madde yalnız ücretler için hesaplara geçirmeyi icabettirmektedir. Bu maksatla da Maliye Bakanlığı içinde hazırlıklar yapılmış bulunmaktadır.

Sonra, söz konusu mükellefiyet daha ziyade Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortaları ilgilendirmekte olup, bu teşekküller de maddenin getirdiği hükmü tatbik edebilecek bünyeye sahip bulunmaktadırlar.

Ayrıca, bu hüküm yürürlüğe girdiği takdirde Maliye üç milyon civarında tahmin edilen küçük küpürün basılması, tevzi edilmesi gibi bir külfetten kurtulacak, buna mukabil bu hesapların zamanında uygun bünyeye sahip teşekküller tarafından tutulması imkânı olduğu için yine faizleri ödenecek ve vadesi hitamında da sahibine bono bedelinin aslı ödenecektir. Komisyonumuz, Hükümetin bu gerekçeyle getirdiği bu metni benimsemiştir. Burada yapılan müzakerelerde bâzı arkadaşlarımız bunun mahzurlarını daha önce bu kürsüden zikretmişlerdir. Bu mütalâalar muvacehesinde Komisyon olarak Hükümetin bu metninin çıkarılmasında ısrarlı değiliz. Takdir Yüce Heyetindir, arz ederim.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?.. Yok Olmadığına göre bu maddeyle ilgili olarak verilmiş bulunan değişiklik önergelerini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 18 nci maddesinin kaldırılmasını arz ve teklif ederim. Gerekçesini şifahen arz edeceğim.

Manisa
Mithat Dülge

Başkanlığa

18 nci maddede Maliye Komisyonunun yaptığı (Tasarruf bonoları bedelleri istihkak sahiplerine, faizleri de faiz kuponlarını ibraz edenlere ödenir) şeklinde değişikliğin nazara alınmasını arz ve teklif ederim.

Gümüşane
Sabahattin Savacı

Sayın Başkanlığa

Tasarının 18 nci maddesi Maliye Bakanlığına büyük malî külfet tahmil edecektir. Bu itibarla tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum
Nihat Diler

BAŞKAN — Lûtfen önergeler maddenin müzakeresinin bitimina kadar gelsin.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Maliye Komisyonunun 18, Bütçe ve Plân Komisyonunun 19 ncu maddesi olarak düzeltim, yanlış okundu.

BAŞKAN — Peki efendim öyle oya koyarız.

Meclis Başkanlığına

Tasarının 18 nci maddesinin kaldırılmasını arz ve teklif ederim.

Ağrı
Abdülbâri Akdoğan

Yüksek Başkanlığa

18 nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kayseri
Feyyaz Köksal

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, okunmuş bulunan dört önerge de aynı mahiyettedir ve 18 nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını öngörmektedir. Bu sebeple dördünün de hakkında aynı muameleyi yürüteceğim. Şimdi Sayın Komisyon, bu verilmiş bulunan, Yüce Meclisin huzurunda okunmuş olan her dört önerge de tasarıdan 18 nci maddenin çıkarılmasını öngörmektedir. Katılıyor musunuz?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Şifahen arz ettiğim gibi takdir Yüce Heyetin.

BAŞKAN — Yüce Heyetin takdirine bırakıyorsunuz. Önergeyi oyunuza sunuyorum. Tasarıdan 18 nci maddenin çıkarılmasını, kabul edenler... Kabul etmiyenler... (A.P. sıralarından «Hükümet ne diyor?» sesleri) Meclise bırakıyor efendim. Kabul edilmiştir. Önergeler kabul edilmiş, o halde tasarıdan 18 nci maddenin çıkarılmış şekliyle muamele göreceğiz. Şimdi bu vaziyette 19 ncu madde olarak matbu metinde mevcudolan maddeyi 18 nci madde olarak telâkki edip ona göre müzakere cereyan edecektir. Madde 18 matbu tasarıda 19 ncu madde olarak yazılı olan madde, biraz önce 18 nci maddenin tasarı metninden çıkarılması Meclisçe kabul edilmiş olması dolayısiyle 18 in yerine kaim olacaktır. Yeni 18 nci maddeyi okutuyorum.

Tasarruf bonoları ile ilgili yasaklar, mecburiyetler ve cezalar

Madde 18. — Tasarruf bonoları bu kanunla ve ilgili tüzükte yazılı haller dışında devir ve temlik edilemez. Tasarruf bonolarının haczi kabil değildir.

Tasarruf bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir.

Gerçek kişiler adına yazılı tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ispatı mecburidir.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak devir ve temlik edilen tasarruf bonoları hüküm ifade etmez. Tasarruf bonolarına müstahak olan gerçek kişilerin adını veya tüzel kişilerin unvanını yazmadan bonoları verenler hakkında, bu durumda olan tasarruf bonosu bedellerinin % 10 u nisbetinde ceza alınır. Muhtasar beyanname verilmesi halinde aynı hüküm vergi sorumlusu hakkında da uygulanır. Kesir makbuzları için de aynı hükümler uygulanır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Buyurun Sayın Akdoğan.

ABDÜLBARİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; tasarruf bonolarını ilgilendiren kanun tasarısı üzerinde çeşitli fikirler serd edilmiştir. Bu arada küçük memurların ellerindeki tasarruf bonalarının parası olan kimseler tarafından ucuza alındığı v.s. de bu kürsüde söz konusu edilmiştir. Bu madde yepyeni, en güzel bir şekilde bir hususu meydana getirmektedir. Zira, tasarruf bonolarının bir defa isme muharrer oluşu ve vâdesi hitamında bu isme muharrer olan tasarruf bonolarının ancak kendilerine ödenmesi keyfiyetini muhkem bir suretle bu kürsüden ifade edilen hususları tamamen önlemiştir.

İkinci husus da, tasarruf bonosuna bu ismi yazmıyacak olan memurlara yüzde 10 nisbetinde bir ceza koymak suretiyle de, bunu da kökünden halletmektedir.

Ayrıca, tasarruf bonolarının faizleri dahi bu madde ile, alacak olan kimselerin ancak kendilerine aidolduğunu ispat ettikleri takdirde faizlerinin ödenmesi cihetiyle huzurunuzda görüşmekte olduğumuz 19 ncu madde her tarafı ile hukukî bakımdan gayet nizamlı ve usturuplu hazırlanan bu maddenin, bendeniz lehindeyim. Bunu arz etmek için huzurunuzu işgal ettim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Erez.

MESUT EREZ (Kütahya) — Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri; 19 ncu maddenin 1 nci fıkrasında : «Tasarruf bonoları bu kanunda ve ilgili tüzükte yazılı haller dışında devir ve temlik edilemez. Tasarruf bonolarının haczi kabil değildir» dendikten sonra, gelen kısımda : «Tasarruf bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir» hükmü vardır.

Muhterem arkadaşlarım; takdir buyurursunuz ki, tasarruf bonolarının bedelleri istihkak değildir. Olsa olsa bir alacaktır. Binaenaleyh, masraf, tahakkuk muamelesini icabettirmiyen ve bir hizmet karşılığı da olmıyan, sadece borçverme mukabili doğmuş bulunan bir alacağın istihkakı olarak tesmiye edilmesi, kanaatimce doğru olmamaktadır.

Faizlerine gelince; bu fıkra faizleri de, istihkak sahiplerine ödenir, demekle faiz kuponlarının bankalara ibrazı halinde bu kuponlara ait bonoların ibraz eden kimse tarafından Hazineden doğrudan doğruya iktisabedildiğinin ispatı meselesini ortaya çıkarmaktadır. Bu ise, Hazineye borç verenleri büyük müşkülâtla karşılaştırabilir. Her sene faizleri tahsil ederken, yılda iki defa bu bonaları bu kuponları bankaya ibraz eden kimse tarafından doğrudan doğruya Hazineden iktisabedildiğinin ispat edilmesi lâzımgelmektedir.

İkinci fıkraya gelince «Gerçek kişiler adına yazılı tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ispatı mecburidir» deniyor. Buradaki hükmün de maksadı, bu tasarruf bonolarının sahibi tarafından yani doğrudan doğruya Hazineden iktisabetmiş olan kimse tarafından ibrazını temindir. Fakat bu hüküm gayrikâfidir. Bir misal arz edeyim : Her nasılsa tasarruf bonosu üzerine isim yazılmamıştır. Bunu iktisabeden kimse kendi ismini yazabilir, hüviyetini de bankanın gişesine ibraz etti mi, kimliğini ispat etti, üzerinde kendi ismi de yazılı olduğuna göre, istihkak sahibi olduğunu ispat etti, demek ki bu bono bedelini alabilecektir. Halbuki, bu maddenin maksadı, bu tasarı kanunlaştıktan sonra, bundan böyle bonoların el değiştirmesini, tedavül etmesini önlemektir. Şu iki fıkra hem ilgilileri büyük müşkilâtla karşılaştırmakta, hem de bonoların tedavülünü katî şekilde önliyememektedir. Ayrıca faiz kuponlarında da istihkak sahibi olduğunun - ki «İstihkak sahibi» tâbiri kanaatimce yanlıştır - faiz kuponlarında da doğrudan doğruya kendi bonosunun kuponu olduğunu ispat gibi bir külfetle karşı karşıya bırakmanın da doğru olmıyacağı fikrindeyim. Bunları bertaraf etmek için bir önerge takdim ettim. Önergedeki anafikir, bonoların doğrulan doğruya Hazineden iktisabedilmiş olmalarının tevsiki nok-

tasında toplanmaktadır. Önergeye iltifat buyururlarsa bu aksaklık, kanaatimce düzeltilmiş olacaktır. Saygılarımla.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının 19 ncu maddesi kanunun bel kemiğini teşkil etmektedir. Tasarruf bonolarının dar ve düşük gelirliler vasıtasıyla ucuz bir fiatla tedavülünü yasaklamaktadır. Bu bakımdan, yerinde getirilmiş bir maddedir. Ancak dar ve düşük gelirlilerin çok düşük bir şekilde tasarruf bonolarını ellerinden çıkarmalarına mukabil ekonomik kıymet vaziyetinde bulunan tasarruf bonolarının mutlak mânasiyle tedavülünün önüne de geçilmektedir. Öyle zamanlar olmaktadır ki, dar ve düşük gelirli olmayan tüccar kimseler de ellerinde birikmiş oldukları tasarruf bonolarını istimal etmek, kullanmak mecburiyetinde kalmaktadırlar. Bu takdirde tasarruf bonolarını eğer kullanamazlarsa, kanun onlara ellerinde mevcudolan bu ekonomik kıymeti dar zamanlarında kullanmak fırsatını vermezse bu takdirde, büyük bir hâta ile karşı karşıya kalınır. Bir taraftan dar ve düşük gelirlilerin tasarruf bonolarını ucuz bir fiyatla ellerinden çıkartmanın önüne geçerken, öbür taraftan bir ticaret erbabının kendisine sıkışık olduğu zamanda elindeki mevcut tasarruf bonosunu ekonomik kıymeti kendi ihtiyacını karşılamak bakımından kullanması imkânını elinden alacağız ve dolayısıyla memleketimizin bünyesinde ekonomimizin bütün imkânlarını kendisine tevdi ettiğimiz namuslu bir tüccarın iflâsına açıkça göz yummuş olacağız. Tasarının 19 ncu maddesinin 1 nci fıkrasında: «Tasarruf bonoları bu kanunla ve ilgili tüzükte yazılı haller dışında devir ve temlik edilemez.» denmektedir. Tüzük ve kanunda demek ki devir ve temlik bahis mevzuudur fakat müphemdir. Acaba bir sıkışık vaziyette bulunan bir tüccarın tasarruf bonosunu kullanma imkânını verecekler midir? Meselâ bir tüccar iflâs ettiği vakit, müeccel olan alacakları ve borçları muaccel vaziyete gelir. Bu takdirde alacaklılar gelir, tüccarın iflâs masasına girer ve tüccardan alacağını tahsil etmek ister. Tüccar da eğer, tasarruf bonosunu bunun mukabilinde kullanamazsa o takdirde büyük bir kriz içinde kalır ve dolayısıyla iflâs eder, perişan bir duruma düşer. Acaba komisyonun bu hususdaki düşüncesi nedir? Bu kanunla ilgili tüzükte bu gibi hallere bir çare aranmış mıdır, konmuş mudur? Bu hususu komisyondan istirham ediyorum. Esasen tasarruf bonolarının devir ve temliki kanunla önlenemez. Birtakım kaçamaklı hukukî muamelelerle yine devir ve temlik edilecektir. Kanunun tümü üzerinde vâki görüşmelerimde de arz ettiğim gibi, iktisadi kanunların önüne birtakım cezaî müeyyideler koymak suretiyle geçilemez. Onun için, tasarruf bonolarının bir vergi halinde tahsil edilmesi gerekmektedir. Bu kanun tatbik edildiği vakit birtakım mahzurlar ortaya çıkacaktır. Bu mahzurlardan birisi de arz ettiğim gibi tüccarların durumu olacaktır. Sayın Komisyonun bu hususta bizi tenvir etmelerini saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde başka söz isteyen?

Sayın Savacı buyurun.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşhane) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Erez isabetle parmak basmışlardı bu hususa. Bu, onun anlattıklarından daha karışık birşey.

Muhterem arkadaşlarım, burada evvelâ Maliye Komisyonu bir değişiklik yapmış, bu hususu kuponlarla, kuponların ödenmesiyle bono bedellerinin ödenmesini ayrı bir statüye tabi tutmuş ve zannediyorum ki, Maliye Komisyonunun bu değiştirişi bunun işlemesini temine mâtuf, yani böyle işliyebilir mi; Maliye Komisyonu da müteredddit. Ama hiç olmazsa bir yol bulmuş, şöyle bir işletelim bunu demiş. Fakat yine Bütçe ve Plân Komisyonuna gelmiş, Bütçe ve Plân Komisyonu yine bunu karışık hale getirmiş.

Şimdi arkadaşlar; bir bono sahibi yalnız faiz kuponlarının bedelini alabilmek için evvelâ bononun kendisine aidolduğunu ispatedecek, onun vesikalarını toplıyacak ve bu bonodan kesilmiş olan kuponların da bu bonoya aidolduğunu, o bononun da bu adama aidolduğunu, o bononun sahibi olduğunu, faizleri alacağı zaman ispatedecek durumundadır. Yalnız faizi alacağı zaman. Bono bedelleri bilâhara.

Şimdi arkadaşlarım, faiz bedellerini alırken kesilmiş olan bu kuponların her birinin ayrı ayrı o müracaat eden şahsa ve onun sahibolduğu kuponlara aidolduğunu tesbit etmek, öde-

yecek mercilerce tesbit etmek o kadar güçtür ki, bunun yapılabileceğini bir türlü bendeniz kabul edememekteyim. Şimdi bilmiyorum, Komisyon bunu nasıl düşünmüş, nasıl ödenecek? Bu mercilerle istihkak sahipleri arasında bu iş nasıl halledilecek bilemiyorum. Bizim, Parlâmento üyesi olarak, parlâmento muhasebesinden veznesinden aldığımız bonoların kuponlarını tesbit için dahi hayli müşkülâta mâruz kalacağımızı bendeniz açık olarak ifade etmek isterim. Bu itibarla hele yüzbinlerin, ikiyüzbinlerin bu mercilerce ödenmesi halinde bu tetkikatın, bu iki safhalı tetkikatın, yani bononun o şahsa aidolduğunu, o kuponların o bonoya aidolduğunu tesbit ve tevsik etmek son derece güçtür. Tatbik kabiliyeti olmıyan bu hüküm hiç olmazsa Maliye Komisyonunun değiştirişi istikametinde bir değiştirmeye tabi tutulsun. Maliye Komisyonu diyor ki; tasarruf bonoları bedelleri istihkak sahiplerine, faizleri de faiz kuponlarını ibraz edenlere ödenir. Hiç olmazsa bunun bir derece tatbik kabiliyeti var. Fakat Plân Komisyonu; Tasarruf Bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir, demektedir. Nasıl işin içinden çıkacaklar, anlıyamamaktayım.

Sonra arkadaşlarım, bu maddenin sonunda da; «Kesir makbuzları için de aynı hükümler uygulanır.» hükmü mevcuttur. Bundan evvelki maddede zikredildiğine göre o metinden çıkarılmış bulunmaktadır. Bendeniz temenni etmekteyim Komisyon bunu geri alsın; gerek bu arz ettiğim hususu, gerek bu değişikliği, çünkü Yüce Meclisin kararına iktiran etti, Komisyon da iştirak etti, bu hususun da nazarı itibara alınması bakımından geri alırlar, tekrar getirirlerse iyi olur zannediyorum.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Başol, buyurunuz.

HALİL BAŞOL (Tekirdağ) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; mevzuubahsolan 19 ncu maddede elimizdeki metinde, «Tasarruf bonoları bu kanunla ilgili tüzükte yazılı haller dışında devir ve temlik edilemez» ibaresi var. Aslında bu, «Bu tasarruf bonoları bu kanunda ve ilgili tüzükte yazılı haller dışında» olması iktiza eder. Eğer bir baskı hatası ise, oylamada bunun nazarı dikkate alınmasını istirham edeceğim.

Maliye Komisyonu değiştirisinde 18 nci maddenin birinci fıkrasında bu hata yoktur.

Tasarruf bonoları hakkında Yüce Meclisin huzuruna getirilmiş bulunan bu kanun tasarısında büyük bir endişe hâkimiyetini daima kendisini hissettirmiştir. Bu endişe de, bundan evvelki kanunla çıkarılmış bulunan ve halen de çıkarılmakta bulunan tasarruf bonolarının düşük fiyatlarla piyasada tedavül etmesinin önüne geçilememiş bulunması keyfiyetidir. Bu endişe iledir ki, Hükümetin hazırlamış bulunduğu tasarı, ilgili komisyonların hepsinde çeşitli değişikliklere tabi tutulmuştur. Değişikliklerde gerek çıkarılan tasarruf bonolarının bizatihi kendilerinin tediyesi, gerekse bu tasarruf bonolarına her sene ödenecek olan faizlerin tediyesi birtakım şartlara tabi tutulmak suretiyle bundan evvel yapılmakta bulunan tatbikatın kusurlarının önüne geçilmesi arzu edilmiştir. Ancak bundan evvelki olaylara reaksiyon mahiyetinde getirilmiş olan tedbirlerin birçoğu da tatbik kabiliyeti olmıyan tedbirlerdir. Hele, 18 nci maddede, tasarruf bonolarının faizlerinin istihkak sahiplerine ödenir, şekliyle getirilmiş olan hüküm hiçbir zaman tatbik kabiliyeti görmez. Tasarruf bonolarını almış bir kimsenin istihkak sahibi olduğunu ispat edebilmesi için, tasarruf bonolarının üzerinde kendi isminin yazılı bulunduğunu ispat etmesi lâzım. Ondan sonra da kendisinin o isimdeki kişi olduğunu ispat etmesi lâzım. Kendi ismine muharrer bulunduğunu, - yeni tasarruf bonoları nama muharrer - kendi ismine muharrer bulunduğunu bono sahibinin ispat edebilmesi için, bonosunu da birlikte bankaya getirmesi icabeder. Bir kimse bütün bonolarını toparlıyacak ve her bono üzerinde kendi isminin bulunduğunu gişedeki memura gösterecek ve diyecek ki; ben hak sahibiyim, benim bu kuponlarımı ver. Bu, tatbikatı çok güç bir şeydir ve yalnız bonolar için konmuştur, bonoların faizleri için, bilhassa faizlerin her sene tahsili için. Ama bonoların esası on senede bir itfa edileceğine göre, böyle bir kaydın aranmasında fayda vardır. Bu gerekçeden ve bu düşünceden mülhem olarak Hükümet tasarısında bulunmıyan, istihkak sahiplerine bonoların bizatihi kendisinin tediyesi yapılır, bonoların faizleri de faiz kuponlarını ibraz edenlere verilir, diye Maliye Komisyonu bir değiştiri getirmiştir. Bizim kanaatimizce Maliye Komisyonu değiştirisini aynen kabul etmekte fayda vardır. Aksi halde, tatbikatta çok büyük güçlüklerle karşılaşılması her zaman için mümkün-

dür ve kolayca tatbik görmesine de imkân yoktur.

Maliye Komisyonu değiştirisinin oylanması hususunda ayrıca bir önerge arz ediyorum. Yüce Meclisin uygun oy kullanmasını istirham ederim ve saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Özarda.

Buyurunuz.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu madde, kanunun yürürlüğe girmesinden sonra verilecek olan tasarruf bonolarına uygulanacak bir maddedir. Bu kanun da tasarruf bonolarının behemahal nama muharrer olmasını mecburi kılmıştır. Nâma muharrer olmıyan tasarruf bonolarından dolayı bunları veren memura ceza tâyin etmiştir. Binaenaleyh, Meclisten çıkacak ve Hükümet organları tarafından uygulanacak olan bu kanunun nâmusluca, doğruca uygulanacağından hiç şüphemiz yoktur. Tasarruf bonosunun üzerinde hâmilinin ismi, memuriyeti bir defa yazılı olacak. Şimdi burada bütün münakaşa; tasarruf bonoları bedelleri sahibine verilsin de, faiz kuponlarının tahsilinde, faizlerin tahsilinde, bunun kimliğinin ispatı gibi birçok mükellefiyetler, birçok güçlükler var, tatbikatta zorluklar olur diye fikirler ortaya çıkıyor. Muhterem arkadaşlarım; bu tasarruf bonoları öyle çarşaf gibi büyük büyük şeyler değil, nihayet bir tabaka kâğıt kadar küçük bir şeydir ve bunun faiz kuponları da aynı tasarruf bonosunun bir parçasıdır. Faizini alacak zât, tasarruf bonosu ile beraber bankaya gider. Her vatandaşın her gün postanede münasebeti olan, para alan vatandaşın kimliğini ispat etmesi her surette çalıştığı yerden aldığı hüviyet varakası ve nüfus cüzdanı ile her şeyi ile gayet kolaydır. Tasarruf bonosu üzerinde ismi yazılı olan zatın oradaki kuponu kestirmek suretiyle faizini almasında ne gibi bir güçlük vardır? yani bu kanunun tatbikatını akamete uğratacak ve bunun tatbikatını imkânsız hale getirecek ne gibi güçlükleri olacağını ben cidden anlıyamadım. Şimdi burada, tasarruf bonolarının bedeli sahiplerine, fakat faizleri de onu ibraz edene verilecektir, diye bir hüküm koyduğumuz takdirde, bugünkü aynı tasarruf bonosu ticaretinin devamına mükemmelen yeni bir kapı açılmış olacaktır. Bunun tatbikatı ile Hükümetin haysiyeti her gün sokaklarda rencide ediliyor. Devletin çıkardığı bir tasarruf bonosunun kıymeti şudur, Her yerde ilânlar % 30 dan, % 25 den, % 20 den tasarruf bonosu satın alınıyor der. Devletin itibarı satılıyor sokaklarda. Bunu gören Hükümet kendi itibarını korumak için kanunu getirmiş ve bu kapıyı kapatmış. Şimdi biz illâ ve illâ zorlıyarak bu kapıyı açmak istiyoruz.

Tasarruf bonosunu götüren bedelini alsın ama, faiz kuponunu kim ibraz ederse o alsın ne çıkar? Ne çıkar; gene bugünkü gibi tasarruf bonosu ticaretine yol açılır. Olan budur. Bunun hiçbir güçlüğü yoktur muhterem arkadaşlar. Mademki bu kanun yürürlüğe girdikten sonra tasarruf bonoları mutlaka nâma muharrer olarak verilecektir; tasarruf bonoları cepte dahi taşınacak küçük bir kâğıt parçasıdır. Bunun faizini alacak zat bonosu ile birlikte bankaya gider, kuponunu kesip faizini alır.

Binaenaleyh, bu gayet güzel olarak tedvin edilmiş olan madde hükmünü burada değiştirmek suretiyle yine bir kötü gidişe, çığıra yol açılmamasını bilhassa rica ve istirham ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan, buyurunuz.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın milletvekilleri; huzurlarınızı ikinci defa işgal etmenin sebebi, benden evvel konuşan arkadaşlarımın takıldıkları hususlara cevap vermek içindir.

Tasarruf bonosunun şeklini şöyle bir gözümüzün önüne getirirsek, evvelâ kanuşup, kabul ettiğimiz maddelerde bir defa kupon kelimesinin yazılı olduğu yok. Bu bakımdam hiç kimsenin telâş etmesine lüzum yoktur.

Zaten geçmiş maddelerde kabul ettik, senede ancak bir defa çıkacak ve bunu Maliye Bakanlığı icabederse sahiplerine posta vasıtasiyle gönderecek. Bu bakımdan külfet keyfiyetini de tamamen ortadan kaldırmakta.

İkinci husus; zâten hepimiz bir fikir ve görüş birliğiyle şu hükme vardık ki, bir defa tefecilerin elinden kurtaracağız, Hükümetin itibarını yükselteceğiz. Mesele yok öyleyse. Sonra, bunların üzerinde taşınması zordur, filân gibi mütalâalar da yersizdir. Sanki arkamıza bir çuval alıp Maliye Bakanlığının önüne gideceğiz. Haydi bakalım bankaların önünde bir sürü külfet olacak. Bunun hiçbiri vârit değildir. Bu bakımdan bundan evvelki konuşmamda da belirttiğim gibi, kanun çerçevesi içinde tamamen uy-

gün bir madde olarak huzurunuzda görüştümüz bu tasarı tamamen uygun ve yerindedir. Bu bakımdan, muhterem arkadaşlarımdan bendenizi müspet görmelerini rica eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Komisyon Sözcüsü.

Buyurun efendim.

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Muhterem arkadaşlarım, üzülerek ifade etmek mecburiyetindeyim ki, müzakeresi yapılmakta olan madde metni bâzı arkadaşlarca biraz yanlış anlaşılmaktadır. Bir defa Bütçe Komisyonunun değiştirişinde, kanunun tümü üzerinde kuponlu tahvil lâfı kaldırılmıştır. Bu itibarla badema, istihkak sahiplerine, hak sahiplerine verilecek olan bonolar kuponlu olmayıp doğrudan doğruya sicilîne istinadeden bonolardır. Esasen dünyada hiçbir yerde, bundan evvel olduğu gibi, kuponlu bono çıkarılmamıştır. Bize göre, bundan evvelki bonoların tedavül görmesi ve itibari kıymetini bir miktar düşürmesinin sebebi de bonoların kuponlu olmasıdır. Bu sebeple yeni bir yol bu tasarı hükmüyle düşünülmüş bulunmaktadır. Bundan böyle kimin elinde ne miktar bono bulunduğu Maliye Bakanlığınca bilinecektir. Gerek bonoların faizleri, gerek asıl bedellerinin ödenmesi hak sahiplerinin adresine posta ile yapılacak. Bu sebeple madde metninde, bono asıllarının hak sahiplerine, faizlerinin doğrudan doğruya hâmiline ödenmesi gibi bir keyfiyet bahis konusu bulunmamaktadır. Bu sebeple bu konuda konuşulan hususlara komisyon olarak iştirak edememekteyiz.

Sayın Mesut Erez arkadaşımın ifade ettikleri bono bedelleri ve faizleri istihkak değildir, hususuna gelince : Vâkıa bedel bir istihkâk şeklinde telâkki edilemez ama, faiz bir nevi istihkaktır. Kaldı ki, bunun aslı da, faizi de bütçede mevdu ödenekten ödendiğine göre, haliyle bir istihkak mahiyetini taşır. Kaldı ki, sayın arkadaşımın bu hususlaki mütalâasında pek esasa da müessir olacak bir husus bulunmamaktadır.

Şimdi, Sayın Diler'in erken ödemelerle ilgili mütalâalarını cevaplandırmak istiyorum. Komisyonda bu madde müzakere edilirken hatırladığıma göre, Sayın Alican tarafından erken ödemelerin pek çok yolsuzluklara ve haksızlıklara sebebolduğunu ifade edildi ve bir önerge ile erken ödeme mevzuu madde metninden çıkarılır. Bu sebeple bir çok kimselerin hileli iflâs sebebiyle birbirlerine haciz ettirmesi suretiyle bu şekilde hak kazanıp bu gibi bonoları tahsile koymak ve erken ödemeye tâbi tutturma yollarını kapamak için komisyonumuz bu haklı talebi tasvibederek, erken ödemeleri de madde metninden çıkarmış bulunmaktadır. Arz ederim efendim.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Bir sual soracağım efendim.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Cop, sual soracaklar.

Buyurun, Sayın Diler.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Hileli İflâs Ceza Kanununda müeyyideyle karşılanmıştır. Hileli iflâsa başvurmayıp da hakikaten ihtiyaç içinde bulunan bir tüccar bahis mevzuu olduğu takdirde durum ne olacak?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Devamla) — Efendim, heyeti umumiyesi itibariyle erken ödemelerin mahzurlu olduğu komisyonca da kabul edildi. Meselâ şu şekilde misaller de verildi. Bir yabancı şirket işini tasfiye etmiş, elinde bonosu var; ben Türkiye dışına çıkıyorum, benim bonomu ödeyin, gibi mütalâalar muvacehesinde vatandaşın elindeki bononun müddeti hitamında ödenmesi gibi, bu gibi hallerde de erken ödemenin yerinde görülmemesi neticesinde bu husus komisyonca tasvibedilmedi ve Sayın Alican'ın da mütalâalarına uyularak, bilûmum erken ödemeler mahzurlu mütalâa edilerek, madde metninden çıkarıldı.

BAŞKAN — Başka söz istiyen?

Buyurun Sayın Orhon.

HAMDİ ORHON (Trabzon) — Muhterem arkadaşlarım; mevzuun o kadar üzerinde konuşuldu ki, hakiki hedefi kayboldu. Şimdi hâdise nedir? Devlet tasarruf bonosu çıkarıyor, mecburi yola başvurarak bir tasarruf bonosu çıkarıyor. Bu tasarruf bonosunun tatbikattaki mahzurlarını, yani devir mahzurlarını ortadan kaldırmak için hükümler getirildi. Ne diyor? Bunların devri memnudur. Birincisi bu. Bunu bilelim. 10 sene sonra, nama muharrerliği, sahibinin elinde bulunmasını da muhafaza eder. Müddeti bittiği zaman bunu getireceksiniz, Hazineden alacaksınız. Nasıl alacaksınız? Bir defa kullanılan tâbir yersiz. İstihkak tâbiri kullanılmış. Bu bir istihkak değildir. İstihkak, bir hizmet mukabili verilen bir paradır. İstihkak değildir bir de-

fa. Nasıl burada yer almış, ona hayret ediyorum. Bu nedir? Ben Devletten alacaklıyım, istihkak değildir. Devlet mecburi istikraz yapmış, kanun yapmış, intizamı âmmeyi önde tutmuş, devredemezsin demiş, müddeti bittiği zaman bana getireceksin, paranı ödiyeceğim, demiş. Alacaklıyım; istihkak değil, evvelâ tâbirin düzeltilmesi lâzım. Bu bir. Nasıl alacaklısın? Bunu ona, buna satacak mısın? Satamazsın, diyor. Ne yaparsın? Hazineden, on sene bittiği zaman bana bir kâğıt getirerek bunu meşruiyetini ispat edeceksin, parayı ödiyeceğim. Bu tamam. Binaenaleyh, istihkak tâbirinin kalkması lâzımdır.

İkincisi; faizler meselesidir. Muhterem arkadaşlarım, faizleri için icbar edemezsiniz alacaklı olan vatandaşı yani sahipliğini ispat et, faizini verelim, diyemezsiniz. Hazinenin burada zararı var mı; şimdi bunu tahlil edelim. Yüz milyon liralık farz edelim bono çıkardı. Nedir bunun faizi? Altı milyon lira tutar. Devlet bunu zaten ödiyecek. Faiz kuponu kimin elinde olursa olsun,, Devlet bunu ödiyecek. Devletin bir zararı yoktur. Şimdi burada diyoruz ki, 50 liralık faiz için, 25 liralık faiz için sen Hazineden kâğıt getir bize. Muhterem arkadaşlar bunun altından ne Hazine çıkabilir, ne mükellef hakkını koruyabiliriz. Bunu bilelim. O halde bononun bedelinin tamamen ödenmesi ile faizi birbirinden ayırmak lâzım. Faizi, vatandaş nereye getirirse kuponu verip karşılığını almalı. İkincisi bu.

Şimdi, eskiden de vardı biliyorsunuz, bonoların üzerine isim yazılacak. Bu eskiden de vardı Maliye bunun altından çıkamadı. Burada. Meclis tahtasında yazıyor. 1963 bonolarınızı gelin alın. Bakın bunun altından Meclis çıkamıyor. Şimdi ne yapıyor, burada hüküm koyuyor. Diyor ki, yetkili memur isim yazmadan verirse ondan % 10 ceza alırım. Onu da müeyyide altına koymuş. Mesut Bey arkadaşımızı itina ile dinledim. Bu mahzurları ortadan kaldıracak bir önerge vermiş. Gördüm okudum, dinledim. Bu mahzurları ortadan kaldırır.

Şimdi bir üçüncü mesele de şudur : Metnin şöyle olması lâzımdır. «Tasarruf bonoları bedelleri sahiplerine ödenir.» Sahiplerine, istihkak sahiplerine değil, sahiplerine. Alacaklıdır. 19 ncu madde bir de tüzük getirmiş ortaya; tüzükte bunlar tesbit edilir diye. Sordum, soruşturdum bu tüzük neyi ihtiva ediyor? Bir insanın mamelekinde 10 bin liralık bonosu var. Adam öldü, vârisi tevarüs etti, iflâs etti, iflâs masası el koydu. E, bu kadar sarih olmasına rağmen Medeni Kanun hükümleri dışında gelmiş geçmiş, madde kabul edilmiş. Şimdi onu tüzükle tanzim etmek zaruretini hissetmişler. Bakınız nedir o; kabul ettiğimiz 17 nci maddede «ölüm halinde mirasçılar, iflâs halinde iflâs masası memuru, tasfiye halinde tasfiye memuru veya Türkiye'deki iş ve ilgilerinin bitiminde yabancı uyruklu kişiler bonolarını vâdeden önce ödenmesini istiyebilirler. Müsbit evraka dayanarak yapılması gereken bu müracaatler, Maliye Bakanlığınca incelenerek sonuçlandırılır» Yani tüzüğe bile lüzum yok. Bir insan ölmüştür, mamelekinde bir varlık vardır, vârisinindir. Bunun nasıl ödeneceğini Maliye Bakanlığı tesbit eder, demişiz, 17 nci maddede. Bir adam iflâs etmiştir, iflâs masasına kazai mercîler el koymuştur, bunu nasıl ödiyeceğini Maliye Bakanlığı gösteriyor, o yapar, diyor. Yabancılar, sefarethane memurları şunlar, bunlar işleri bitmiştir. Giderken elinde 3 - 5 bin liralık bono var, peşinen ödenecek, bunu kim ödiyecek? Diyor ki; Maliye Bakanlığınca incelenerek sonuçlandırılır.

Arkadaşlar, bu tüzüklerden biraz uzak duralım, tüzük yapmak kolay değildir. Bir sürü maddeler yapacağız, Devlet Şûrasına gidecek, Devlet Şûrasından gelecek, kararnameey bağlanacak. Bu hüküm böyle aylarca kalır ve hattâ Yüce Mecliste yapılan münakaşalarda bir ay zarfında denir, iki ay zarfında tüzük yapacağız, denir ve sizler de bunu kabul etmezsiniz, yapamazsın dersiniz; altı ay zarfında, bir sene zarfında yap diye hüküm koyarsınız. Binaenaleyh tüzüğe dahi mahal yok iken nedense Hükümet teklifi, Maliye Komisyonunun teklifi birbirine karıştırılarak ortaya gayrikabili infaz bir 19 ncu madde getirilmiş. Bunun altından çıkabilmek için - tekrar arz ediyorum, istihkak meselesi değil, alacaklıdır - sahibi, bono bedelini müddet bittiği zaman Hazineye vesika ibraz etmek suretiyle alır. Buna bir diyeceğim yoktur. Ama faizlerde alacaklıya bir külfeti yükliyemeyiz. Kanun diyor ki, % 6 faiz verilir. Nereye kuponu ibraz ederse o faizi alır. Bununla 20 - 15 liralık faiz için Hazineden vesika alsın gitsin, bu olmaz arkadaşlar. Mesut Bey arkadaşımızın vermiş olduğu önerge bunları ortadan kaldırıyor. İştira-

kinizi ben de Yüksek Meclisten rica ediyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde verilmiş bulunan önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Tasarıdaki eski 19 ncu, yeni 18 nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Uşak
Orhan Dengiz

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarruf bonolariyle ilgili kanun tasarısının 18 nci maddesinin yerine Maliye Komisyonu değiştirgesinin oylanmasını arz ve teklif ederim.

Tekirdağ
Halil Başol

Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının 18 nci maddesinden (Tasarruf bonoları bedelleri ve faizleri istihkak sahiplerine ödenir. Gerçek kişiler adına yazılı tasarruf bonolarının vâdesinde ödenmesinde kimliğin ispatı mecburidir) Tarzındaki kısım çıkarılarak onun yerine aşağıdaki metnin konulmasını arz ve teklif ederim.

(Tasarruf bonosu bedellerinin vâdesinde ibraz edenlere ödenebilmesi için bonoların doğrudan doğruya Hazineden veya muhtasar beyanname veren vergi sorumlusundan iktisabedilmiş olduklarının ispatı mecburidir. Murisin bu suretle iktisabettiği tasarruf bonolarının mirasçılar tarafından iktisabı doğrudan doğruya Hazineden iktisap hükmündedir.

Kütahya
Mesut Erez

Sayın Başkanlığa

18 nci maddenin 3 ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini saygı ile arz ederim :

«Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti bir ortak için 30 000 Tl. sını geçemez.

İstanbul
Nuri Eroğan

Başkanlığa

18 nci maddede Maliye Komisyonunun yaptığı «(Tasarruf bonoları bedelleri istihkak sahiplerine, faizleri de faiz kuponlarını ibraz edenlere ödenir)

Şeklinde değişikliğin nazara alınmasını arz ve teklif ederim.

Gümüşane
Sabahattin Savacı

BAŞKAN — Teker teker okutup oyunuza arz edeceğim.

(Uşak Milletvekili Orhan Dengiz'in önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Tekirdağ Milletvekili Halil Başol'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Şifahen arz ettiğim sebeplerden dolayı katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler...

Anlaşılmadı efendim. Önergeyi kabul edenler... Etmiyenler... Önerge reddedilmiştir.

(Kütahya Milletvekili Mesut Erez'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?...

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM ÇOP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

(İstanbul iMlletvekili Nuri Eroğan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?..

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz. Bu maddeyle ilgili değil, katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Reddedilmiştir.

(Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?...

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) —Arz ettiğim sebeplerle katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler..

Anlaşılmadı.

Kabul edenler... («Yeniden oylayın» sesleri)

Yeniden oylama devam ediyor. Kabul edenler dedim.... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir. 18 nci maddeyi matbu tasarıda 19 ncu madde olarak görülen halihazırdaki 18 nci maddeyi metinde yazılı olduğu şekilde oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Matbu tasarının, 20 nci, halihazırdaki duruma göre 19 ncu maddeyi okutuyorum.

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Demin bir zuhul oldu efendim, Nuri Eroğan arkadaşımızın önergesi şimdi müzakeresi yapılacak madde ile ilgilidir.

BAŞKAN — Peki efendim.

Tasarruf bonolarının değiştirilmesi

Madde 19. — Tasarruf bonolarını bono sahiplerinin muvafakati ile Devletin iştiraki bulunan müesseselerdeki, ve Kamu İktisadi Müesseselerindeki Devlet hisseleri ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti her ortak için 20 000 lirayı geçemez.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?..

Buyurun Sayın Köksal.

FEYYAZ KÖKSAL (Kayseri) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; tasarıdaki 20 nci maddenin, şimdi görüşmekte olduğumuz 19 ncu maddenin gerekçesine bir göz atılırsa, «böylece Devlet eliyle bir sermaye piyasasının kurulmasına ve gelişmesine yardım edileceği düşünülmektedir» denilmektedir ki bendeniz bunu daha kesin bir ifadeyle görmek isterdim. Bu mekanizmaya inanmak lâzımdır. Biraz evvel de arz ettiğim veçhile, bu madde tasarının en güzel maddesidir ve bize yepyeni bir fikir, yepyeni bir ruh getirmektedir. Bu kürsüden bütçe görüşmeleri münasebetiyle veya bilhassa son günlerde de plân görüşmeleri münasebetiyle daima gelir dağılımından, sosyal adaletten bahsedildi. Halbuki şu anda bütün milletlerde bahsedilen husus, bundan daha ileri gitmekte zilyedde eşitlik, mülk sahibi olmakta eşitlikten bahsetmektedir. Bu madde mülk sahibi olacakların, menkul mülk sahibi olacakların adedini artırmak, çoğaltmakla yepyeni bir fikir getirmektedir, mülkiyet edinmede sosyal adalet fikrini getirmektedir. Bu maddeyi böylece kabul etmek lâzımdır. Esasen partimizin programında, Hükümet programında şöyle bir husus vardı. Buna doğru da bir adım atmış oluyoruz. İktisadi Devlet Teşekkülleri arasında Devlet kontrolü altında bulunmasına lüzum kalmıyanlardan başlıyarak bunları tedricen ve imkân olursa bir Holding halinde halkın kontrol ve mülkiyetine geçmesini sağlıyacağız denmekte idi. Buraya doğru bir adım atmış oluyoruz, bu adımı cesaretle atmak zaruridir, çünkü sermayeye ihtiyacımız vardır. Sermaye piyasasının kurulması zarureti vardır.

Muhterem arkadaşlarım. Madde de bir çekingenlik hissettim. Maddenin ikinci fıkrasında «Şu kadar ki, bu şekilde sahibolacak hisselerin toplam kıymeti her ortak için 20 000 lirayı geçemez» denmektedir. Bir arkadaşım diğer madde münasebetiyle bunu 30 000 liraya çıkarıyor. Halbuki burada tasarruf bonolariyle değiştirme neticesi Kamu İktisadi müesseselerindeki Devlet hissesi yüzde 51 den aşağı düşmemek kayıt ve şartiyle demeye lüzum yoktur, ve ilk adımı da bu şekilde atarsak çok kıymetli bir müesseseye sahibolmuş oluruz. Bunun için ben bir değişiklik önergesi verdim. Bu, arkadaşımın teklifi gibi 30 bin lira olarak değil, bu 2 nci fıkranın tamamen maddeden çıkarılmasını ve 20 nci maddeye eklenecek bir hüküm olarak da ancak tasarruf bonoları ile değiştirme neticesi Kamu İktisadi Müesseselerindeki Devlet hissesi yüzde 51 den aşağı düşemez» şeklinde bir hüküm getirmek suretiyle de bu korkuyu yok etmek istedim. Teşekkür ederim. Yüce Meclise saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Akdoğan.

ABDÜLBÂRİ AKDOĞAN (Ağrı) — Sayın milletvekilleri; Anayasamızın karma ekonomi sistemini kabul etmesi esasına da dayanarak, uygun olarak bu madde İktisadi Devlet Teşekküllerine veyahut bâzı kurumlara ortak olan devletin hisselerine tasarruf bonosu sahiplerinin de ortak olabileceği hususunu meydana getirmektedir. Bu bakımdan, mütaaddit vesileler ve mütaaddit defalar bu kürsüden küçük esnaf ve halk kütlesi devamlı olarak sömürülmekte, bunun yerine birçok ufak bir zümre çıkacak olan her hangi bir bonoyu veyahut

pipe - line hattında bilhassa çok konuşulmuştu, bunlara ortak olabilme durumu bu kürsüden ifade edilmişti. Şimdi eğer, tasarruf bonosu kesilmiş olan kimseler, küçük bir zümre veyahut memur kütlesinin olduğunu da kabul ediyorlarsa bu da gösteriyor ki, karma ekonomi sistemi içinde küçük memurların dahi bu gibi İktisadi Devlet Teşekküllerine ortak olabilmek yani devletin ortak olduğu bâzı müesseselere ortak olmak suretiyle adaletin bir gerçeği daha ortaya konulmaktadır. Bu bakımdan, bu madde daha evvelce görüşüp de kabul ettiğimiz 1 nci maddenin 2 nci paragrafında «tasarruf bonosu karşılıkları Türk ekonomisinin istikrar içinde gelişmesini teminen kullanılır» vecizesine de uygun ve yerinde mütalâa edilmek gerekir. Onun için bendeniz 19 ncu maddenin lehinde oy kullanacağım, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Aren, buyurunuz.

SADUN AREN (İstanbul) — Sayın Baskan, sayın milletvekilleri; tasarının yazılı 20 nci maddesine, yani İktisadi Devlet Teşekküllerinin veya devletin iştiraki bulunan müesseselerin özel şahıslara devrine prensibolarak karşıyız, bu malûm. İki sebepten ötürü bu maddeye özel olarak da karşıyız. Yani bu maddeye karşı olmak için yalnız İktisadi Devlet Teşekküllerinin özel şahıslara devrine karşı olmak gerekmez. Birincisi, bilindiği gibi bugün tasarruf bonoları nominal değerlerinin üçte biri, hattâ dörtte biri fiyatından satılmaktadır. Eğer bunlar, Devlet fabrikalarının hisse senedi ile değiştirilecek olursa elbette nominal değerleri üzerinden değiştirilecektir ve böylece kamunun elindeki sermaye üçte bir veya dörtte bir değeri ile özel şahıslara devredilecektir. Bu böyle bir devre prensibolarak taraftar olanlar için bile hoş karşılanacak bir durum değildir. 1 nci itirazımız bundan ötürüdür.

İkincisi; İktisadi Devlet Teşekküllerinin halka devri gayet önemli bir iştir. Gene böyle bir devri prensibolarak kabul etmiş insanlar bakımından konuşuyorum, yoksa tekrar ediyorum ki, Türkiye İşçi Partisi her halükârda böyle bir devre karşıdır. Önemli bir iştir. Bunun için hazırlık yapılması ve saire lâzımdır. Bu kadar önemli bir işin bambaşka bir kanunun tâli bir maddesi şeklinde vaz'edilmesi uygun değildir. Eğer böyle bir meseleyi Adalet Partisi düşünüyorsa, bunun için özel bir kanun getirmeli. Bu İktisadi Devlet Teşekküllerinin sermayelerini nasıl hisselere ayıracaktır, o hisselerin büyüklüğü ne olacaktır, nasıl değerlendirilecektir ve özel şahıslara devredilirken ne gibi usullere riayet edilecektir ve bu arada da tasarruf bonosu meselesinden de bahsedilebilir fakat bu kadar önemli bir prensibin tasarruf bonosunda böylece geçiştirilivermesi son derecede yersizdir.

Yine bu maddenin esas itibariyle lehinde olabilecek arkadaşların dikkatine sunacağım diğer bir husus gerekçedir. Gerekçesinde deniyor ki, «Böylece bir sermaye piyasasının teşekkülüne hizmet edilmiş olacaktır.» Böyle bir şeye hizmet edilmiş olmıyacaktır. Yani böyle bir tesiri de olmıyacaktır bu işin. Bir kere şunu antrparantez söyliyelim ki, bu madde ile İktisadi Devlet Teşekküllerinin satılması fiilen bahis konusu olmıyacaktır. Burada biraz nazari şeyler konuşuyoruz. Ama şayet olsa bile bu sermaye piyasasının teşekkülüne hizmet etmiyecektir. Şunun için; madde bu yolla iktisabedilecek hisse miktarının 20 bin lirayı diğer bir tanesi de 10 bin lirayı geçemiyeceğini söylüyor. Öyle lanlaşılıyor ki, bu verilecek hisse senetleri nama muharrer olacak buradan anlaşıldığına göre. Nama muharrer hisse senetleri sermaye piyasasını pek geliştirmez, tedavül etmezler çünkü, nama muharrer olunca, hele miktar da böyle tesbit edilince. Ben hisse senedi alacağım, kimseye satamıyacağım. Satmam gayet uzun bir meseleyi icabettirecek.

Böyle bir şey sermaye piyasasını filân geliştirmez. Bu, evini satmak kadar zor bir iştir, nama muharrer bir senedi devretmek. Onun için böyle tahditli filân da olduğuna göre, kimse kimseye satma yok alma yok, öyle bir senet vererek, bununla sermaye piyasasını geliştireceğiz. Buna da kat'iyen hizmet etmez. Sermaye piyasası hamiline muharrer senetlerle gelişebilir ancak. Binaenaleyh gerekçe bu bakımdan da zayıftır. Bu maddenin tümü ile tasarıdan çıkarılmasını teklif ediyorum. Bunun için bir önerge sundum, saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Diler buyurunuz.

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarruf bonolarının sahiplerinin muvafakatı alınmak suretiyle Dev-

letin iştiraki bulunan müesseselerdeki veya Kamu iktisadî teşebbüslerindeki Devlet hissesinin değiştirilmesi ile bu tasarının 19 ncu maddesi Bakanlar Kurulunu yetkili kılmış vaziyettedir ve hisse miktarı da 10 bin lirayı geçmez şekilde bir kayıt koymuştur. Esasında bu yerinde bir hükümdür. İktisadi Devlet Teşekküllerine hissedar olmaları sermaye piyasasının teşekkülüne hizmet edecektir. Dolayısiyle iktisadi Devlet Teşekkülleri veya iktisadi müesseselerin kontrolu üzerinde bu hisse sahipleri olan kimselerin büyük rolü olacaktır, zarardan kurtaracaktır. Ve dolayısiyle iktisadi bünyenin içinde bir reforma girişilecektir. Ancak benden evvel konuşan Sayın Aren'in ifade ettiği gibi, bunu evvelden tesbidetmek lâzımdır. Yalnız bu kanuna müeyyide koymak kâfi değildir. Bakanlar Kurulu bu yetkisini elbetteki İktisadi Devlet Teşekküllerinin statüsünde gerekli değişikliği yapmak suretiyle bu kanunla hemahenk şekilde uygulanacaktır. Şayet bu kanunun hükmü ile İktisadi Devlet Teşekküllerinin statüsüne hemahenk şekilde işletilirse ve tasarruf bonosu sahipleri iktisadi Devlet teşekkülleri̇nde hisse sahibi olurlarsa bu takdirde daha sıhhatli bir bünyeye sahibolacaktır. Ancak tasarruf bonolarının değiştirilmesinde 20 000 lirayı geçemez seklinde veya 10 000 lirayı geçemez seklindeki hükümler yerinde değildir. İsteyen kimsenin bunun âzami haddini kullanması gerekmektedir. Bu kaydın çıkarılması lâzımdır. İktisadi Devlet teşekkülleri veya kamu müessesesinin hüviyetini değiştirmek kaydıyle bu 10 bin lirayı geçemez veya 20 bin lirayı geçemez kaydının çıkarılması gerekmektedir, kanaatindeyim. Bu sekilde olursa madde iktisadi bünyemize arz ettiğim gibi, bir reform kazandıracaktır, iktisadi Devlet teşekküllerinin zararının önüne geçilmiş olacaktır. Ve memleket yeni bir iktisadi hamleye geçmis olacaktır kanaatindeyim. Benden evvel konuşan arkadaşımın bu bakımdan fikirlerine iştirak etmemektevim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Nuri Eroğan, buyurunuz efendim.

NURİ EROĞAN (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar; tasarruf bonoları bu memleket için bir mesele olmuştur. Buna şüphe yok. Bundan kurtuluş çaresi için birtakım teklifler öne sürülmüş. Sayın Feyyaz Köksal'ın ifade ettiği gibi bu, 19 ncu madde hakikaten güzel bir hal yolu bulmuştur. Ancak, Sayın Feyyaz Köksal'ın ifadesinde bir husus vardır; son fıkradan bu hududu kaldıralım derler. Bendeniz bu fikre iştirak etmiyorum. Ama fikirde kendileri ile tamamen mutabıkım. Onun fikrine uyulduğu takdirde bu son fıkradan bu hudut kaldırıldığı halde o zaman, ellerinde büyük miktarda tasarruf bonosu olanlar bu müesseselerin kamu iktisadi müesseseleri ile Devletin iştiraki bulunduğu müesseselere ortak olacaklar. Yani burada yüzde 49 hisseye pek az kişi sahibolacak. Halbuki bir tahdit konduğu takdirde birçok vatandaşın sahibolması mümkün olabilecektir. Yapılmış tekliflerden, Hükümetinki 20 000, Maliye Komisyonunki 10 000 idi; ben de 30 000; teklif ediyorum. Saygılarımla kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Sayın Mesut Erez.

MESUT EREZ (Kütahya) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlar; tasarruf bonolarının İktisadi Devlet Teşekkülleri hisseleriyle değiştirilmesi maddesi üzerinde, İşçi Partisinin kıymetli milletvekili Sayın Sadun Aren bir mütalâada bulundu. Ben de bu hususdaki düşüncemi arz etmek isterim.

Özel şahıslara nominal kıymeti üzerinden devredileceğine göre, bu tasarruf bonoları da düşük fiyatla iktisabedilmiş olabileceğinden veya esas kıymeti meselâ 100 liralık olan bir bonunun kıymeti halihazırda 30 lira, 25 lira gibi bir miktarda olduğundan, Devletin hisselerini ucuz fiyatla özel sektöre devretmek bahis konusudur, tarzında bir mütalâada bulundular. Böyle değildir arkadaşlar. Bu elimizdeki tasarının bir geçici maddesi vardır. O geçici madde mucibince muayyen süre içerisinde halihazırda mevcut bonolar ibraz edilecek ve yenileriyle değiştirilecektir. Ve ibraz ederken ibraz edenin bu bonoların hakikî sahibi olup olmadığının aranması icabedecektir. Eğer hakiki sahibi değilse, bu geçici maddeye göre ispat edemediği bono bedelinin yarısı vergi olarak alınacaktır. Demek ki, ucuz bedelle devir muamelesi bu tasarının hükümleri aynen kabul edildiği takdirde mevzuubahis değildir.

Sayın Aren diyor ki; bu önemli bir iştir. Bunda kendisi ile hemfikirim. Yalnız, konuşmakta olduğumuz tasarı da, tasarruf bonosu kanunu tasarısıdır ve hisse senetleri ile değiştirilecek olan da tasarruf bonolarıdır. Bu bakımdan bu maddenin yeri burasıdır. Kimse kimseye satamıya-

caktır; çünkü, nâma muharrer olacak, diyorlar. Bunun nâma muharrer olacağı hakkında tasarıda sarih bir hüküm yoktur. Pekâlâ hâmiline muharrer de olabilir. Çünkü bu hisseler ya nâma muharrer olacak ya da hâmiline muharrer olacaktır. Tahmin ediyorum ki, tasarruf bonolarının hâmiline muharrer hisse senetleriyle değiştirilmesi de mümkündür.

Muhterem arkadaşlarım; bu arada bir başka hususa daha işaret etmek istiyorum. Halen görüsmekte olduğumuz madde önemli bir maddedir ve memleketin problemleriyle ilgili bir maddedir. Biliyorsunuz İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânını müzakere ettik, geliyoruz. Bu Plânın müzakeresi sırasında Türkiye'de gelir dağılımı ve bu gelir dağılımındaki adaletsizlik mevzuubahis edildi. Plânın ilkeleri arasında da bu gelir dağılımındaki adaletsizliği giderecek tedbirlerin alınacağı yazılıdır. Bu nokta ile de bu madde ilgilidir. Eğer, Devlet hisseleri bu şekilde devredilirken öncelikle küçük tasarruf erbabına devredilecek olursa gelir dağılımı noktasında bunun müspet tesirleri olacaktır. Bunun misali yabancı memleketlerde görülmüştür. Almanya'da Volks - Wagen Fabrikalarının hisse senetleri bu şekilde devredilirken veya hisse senetleri satılırken evvelâ bunların küçük tasarruf erbabına satılması temin edilmistir. Orada Alman kanunu küçük tasarruf erbabının kim olduğunu tarif etmiş ve bu hisse senetlerinin iki ay müddetle yani muayyen müddetle küçük tasarruf sahiplerine satılacağını; eğer satılmıyan senetler olursa bakıvesinin istiyenlere satılacağını öngörmüş ve bu suretle satılmıştır.

Ben Sayın Hükümetimizin bu noktaya dikkatini çekmek isterim. Eğer tüzükle tesbit edilecek esaslar içerisinde şu arz ettiğim husus göz önünde bulundurulursa yerinde bir iş yapılmış olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Madde üzerinde müzakerenin yeter olduğuna dair önerge gelmiştir.

Önergeyi okutuyorum.

ŞEFİK İNAN (Çanakkale) — Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN — Zatıâliniz Grup adına yazılısınız, şimdi önerge okunsun söyliyeceğim kimlerin söz sırasına yazılı olduğunu.

Yüksek Başkanlığa

Bu madde hakkında kâfi derecede görüşülmüştür. Müzakerelerin kifayeti hakkında karar verilmesini arz ve teklif ederim.

Manisa
Mithat Dülge

BAŞKAN — Şimdi Sayın Feyyaz Köksal, Sayın Abdülbâri Akdoğan, Sayın Aren, Sayın Diler, Sayın Erogan, Sayın Erez konuşmuşlardır. Sırada C. H. P. Grupu adına Sayın Şefik İnan, şahısları adına ise Sayın Savacı, Sayın Dülge, Sayın Şener kayıtlıdır.

Yeterlik önergesini oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarıda 20 halihazırdaki duruma göre 19 ncu madde ile ilgili verilmiş bulunan değişiklik önergelerini aykırılık sırasına göre okutuyorum.

Sayın Başkanulığa

19 ncu maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

İstanbul
Sadun Aren

Sayın Başkanlığa

Tasarının 19 ncu maddesinin son fıkrasının metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Erzurum
Nihat Diler

Sayın Başkanlığa

Tasarının 19 ncu maddesine bir fıkra eklenerek, tasarruf bonolarının teminat olarak kabulünün sağlanmasını arz ve teklif ederim.

İzmir
Enver Turgut

Sayın Başkanlığa

Tasarının 19 ncu maddesinin ikinci fıkrasının maddeden çıkarılarak yerine aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederim.

Kayseri
Feyyaz Köksal

«Ancak tasarruf bonolariyle değiştirme neticesi Kamu İktisadi Müesseselerindeki Devlet hissesi yüzde elli birden aşağı düşemez.»

Sayın Başkanlığa

18 nci maddenin 3 ncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini saygı ile arz ederim :

«Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti bir ortak için 30 000 lirayı geçemez.

İstanbul
Nuri Eroğan

Başkanlığa

19 ncu maddede yazılı 20 bin liralık haddin 25 bin liraya çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Kütahya
Mesut Erez

BAŞKAN — Teker teker okutup, oylarınıza sunacağım.

(İstanbul Milletvekili Sadun Aren'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Değişiklik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Aynı mahiyette. Katılmıyorsunuz.

Önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(İzmir Milletvekili Enver Turgut'un önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Turgut, bu bir temenni mahiyetinde oluyor. Temenni takrirleri oylanamaz, buna bir veçhe vermek lâzımdır.

ENVER TURGUT (İzmir) — Geri alıyorum.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor.

Zaten Sayın Enver Turgut da önergesini geri aldılar.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Kayseri Milletvekili Feyyaz Köksal'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

(İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — Takdir Yüce Meclisindir.

BAŞKAN — Fikir ileri sürmüyorlar, takdiri Yüce Meclise bırakıyorlar...

Takriri oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir. Dikkat nazara alınmak kaydiyle kabul edilmiştir.

(Kütahya Milletvekili Mesut Erez'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — 30 bin liralık teklif kabul edildiğine göre, en aykırı teklif 30 bin liradır, ayrıca oya konmaması gerekmektedir. Çünkü sizin önergenizde öngörülen 25 bin liranın fevkinde bir durumu Meclis kabul etmiştir.

MESUT EREZ (Kütahya) — Önergemi geri alıyorum.

BAŞKAN — Arkadaşımız önergesini geri almıştır.

Şimdi Sayın Komisyonun dikkat nazara almak kaydiyle kabul edilen bir önerge muvacehesinde maddeyi yeniden okutmam gerekiyor. Nasıl oluyor, neresine monte ediyorsunuz, bu 30 000 liralık keyfiyeti?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL İBRAHİM COP (Bolu) — «20 bin lirayı geçemez» kaydı, «30 bin lirayı geçemez.» olacak.

BAŞKAN — Bu şekilde okutuyorum, efendim.

Tasarruf bonolarının değiştirilmesi

Madde 19. — Tasarruf bonolarını bono sahiplerinin muvafakati ile Devletin iştiraki bulunan müesseselerdeki ve Kamu İktisadi Müesseselerindeki Devlet hisseleri ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Şu kadar ki, bu şekilde sahibolunacak hisselerin toplam kıymeti her ortak için 30 000 lirayı geçemez.

BAŞKAN — Komisyon filhal katılmıştır

Maddeyi bu şekli ile oylarınıza sunuyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 20 yi okutuyorum.

Tasarruf bonosu bildirimi ve kayıtlar

Madde 20 — Tasarruf bonosu ödemeye ve kesinti yapmaya mecbur olanların yapacakları bildirimlerin şekil ve muhtevası ile bonoların istihkak sahiplerine tevdiinde uygulanacak esaslar Maliye Bakanlığınca tesbit olunur.

Tasarruf bonosu karşılığında kesinti yapanlar bu kesintileri kayıt ve hesaplarında gösterirler.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?..

Maddeyi oyunuza sunuyorum... Kabul edenler... Etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Madde 21 i okutuyorum.

Madde 21. — Aşağıda sayılan hususlar hakkında tatbik olunacak işlem Maliye Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte belirtilir.

A) İstihkak sahipleri tarafından alınmıyan veya kesinti yapanlarca istihkak sahiplerine verilemiyen tasarruf bonolarının muhafaza şekli ve saklanacağı süreler;

B) Tasarruf bonolarını ödiyecek merci ve tavassut, mutavassıt bankalara verilecek masraf ve komüsyonlar;

C) Tasarruf bonolarına ait tahakkuk, tahsil, düzeltme ve bilcümle kayıt muameleleri;

D) 20 nci madde hükümlerine göre bonoların Devlet hisseleri ile değiştirilme, müracaat usulleri, taleplerin değiştirilmeye tabi hisse senetlerinin miktarını aşmaması halinde uygulanacak muamele, değiştirme anında bonoların üzerinde bulunan faiz kuponlarını iskonto suretiyle ödeme ve bu hususların ilgililere duyurulması ve sair hususlar.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, bu madde üzerinde müzakereye geçmeden evvel Komisyon Sözcüsü tarafından maddeye vuzuh verilmesi amaciyle düzenlenmiş önergeler vardır. Onları okutayım, ondan sonra maddenin müzakeresine geçelim.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan 293 sıra sayılı Tasarruf bonoları ihracı hakkındaki kanun tasarısının 21 nci maddesinin (B) fıkrasının bu fıkraya vuzuh vermek amaciyle aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Madde 21. — (B); Tasarruf bonolarını ödiyecek merci ve mutavassıt bankalara verilecek masraf ve komisyonlar.

Plân Komisyonu Sözcüsü
Bolu
Halil Cop

Yüksek Başkanlığa

Uygulamada birlik sağlamak maksadiyle, tasarının 21 nci maddesinin (D) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif eylerim.

Plân Komisyonu Sözcüsü
H. İbrahim Cop

«19 ncu madde hükümlerine göre bonoların Devlet hisseleri ile değiştirilme, müracaat usulleri, taleplerin değiştirilmeye tabi hisse senetlerinin miktarını aşması halinde uygulanacak muamele, değiştirme anında bonoların faizlerini iskonto suretiyle ödeme ve bu hususların ilgililere duyurulması ve sair hususlar.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz istiyen?. Yok.

Madde üzerinde verilmiş bulunan önergeleri oyunuza sunacağım.

(Plân Komisyonu Sözcüsü Halil Cop'un maddenin (B) fıkrası ile ilgili önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon değişiklik önergesiyle bu talepte bulunmuştur.

Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Plân Komisyonu Sözcüsü Halil Cop'un, maddenin (D) fıkrası ile ilgili önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon değişiklik önergesini bu şekilde vermiştir. Değişiklik önergesini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Her iki önerge müvacehesinde maddeyi yeniden düzeltip getiriniz, lûtfen.

Tazminat

Madde 22. — Tasarruf bonolarının muhafaza, dağıtım, istihkak sahiplerine tevdi işlemleri ile uğraşan Maliye memurlarına senede iki maaşı geçmemek üzere Maliye Bakanlığınca tesbit edilecek nisbet ve esaslar dâhilinde tazminat ödenir. Ancak, verilecek tazminat tutarı, bütçe-

de Tasarruf bonoları için yapılan tahminin % 0,5 (binde beşini) ini geçemez.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Bir önerge vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan 293 sıra sayılı Tasarruf bonoları ihracı hakkındaki kanun tasarısının 22 nci maddesinin, vuzuh vermek amaciyle, aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Madde 22. — Tasarruf bonolarının muhafaza, dağıtım, istihkak sahiplerine tevdi ve bu konunun uygulama işlemleri ile uğraşan Maliye memurlarına senede üç maaşı geçmemek üzere Maliye Bakanlığınca tesbit edilecek nisbet ve esaslar dâhilinde tazminat ödenir. Ancak, verilecek tazminat tutarı, bütçede tasarruf bonoları için yapılan tahminin %o 10 (Binde onu) nu geçemez.

İstanbul
Nuri Eroğan

BAŞKAN — Bu madde üzerinde Sayın Nuri Eroğan tarafından verilen değişiklik önergesini okutmus bulunmaktayım. Komisyon olarak katılmakta mısınız?

PLÂN KOMİSYONU ADINA HALİL COP (Bolu) — Katılıyoruz efendim.

(Anlaşılmadı, sesleri)

Bütün üvelere dinletmek için cihazım yok. Okuyoruz dikkat edilirse gayet iyi anlaşılır.

22 nci maddede yazılmış bulunan esasa göre Maliye Bakanlığı memurlarına, «İki maaşı geçmemek üzere» ibaresinin üç maaşa çıkarılmak isteniyor ve binde beş de, binde ona çıkarılıyor.

Bu değişiklik önergesini Yüce Heyetin oyuna sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi yazılan ve okunan şekliyle oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

Madde 23. — 12 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı ve 27 . 4 . 1962 tarih ve 47 sayılı kanunlar hükümlerine göre yeniden Tasarruf bonosu ihracedilmez, ödeme ve kesinti yapılamaz.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önceki devreye taallûk eden Tasarruf bonosu ödeme ve kesintisi hakkında, ödeme ve kesintinin yapılması gerektiği tarihte yürürlükte bulunan hükümler uygulanır ve karşılığında ödeme ve kesintinin yapıldığı devreye ait bonolar verilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen?.. Yok.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Aynen kabul edilmiştir.

Geçici madde 1. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanuna göre alınmış bulunan tasarruf bonolarını, bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Değiştirme, Maliye Bakanlığının tesbit ve ilân edeceği esaslar dâhilinde yapılır ve ilândan sonra geçecek iki yıl içinde tamamlanır. Bu müddet içinde bonolarını değiştirmek için müracaat etmiyenlerin alacak ve her türlü talep hakları ortadan kalkar.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş bonoların değiştirilmesi bu bonoları ibraz edecek olanlara yapılır. Ancak değiştirme sırasında doğrudan doğruya Hazineden iktisabedildiği tevsik edilmiyen tasarruf bonoları bedelleri kazanılmamaış gelir olarak vergiye tabidir.

Verginin nisbeti bono bedelinin % 50 sidir.

Değiştirme Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle düzenlenir.

Değiştirme üzerine verilecek bonolar hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Geçici birinci madde hakkında söz alanları arz ediyorum:

Sabit Osman Avcı, Nihat Diler, Ruhi Soyer, Feyyaz Köksal, Arif Hikmet Güner, Abdülbâri Akdoğan, Tevfik Koraltan, Mesut Erez, Reşat Özarda, Sabahattin Savacı.

Buyurun Sayın Sabit Osman Avcı. Grup adına mı efendim?

SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Hayır.

BAŞKAN — Şahsınız adına, buyurun.

SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Sayın Başkan muhterem arkadaşlarım, mâruzatım şahsım adına olacaktır.

Tasarruf Bonoları hakkındaki Kanunun geçici birinci maddesi, Hükümetten getirilen tasarı Bütçe Plân Komisyonunda bir değişikliğe uğramıştır. Şimdi arz edeceğim sebeplerle bu değişikliği önemli bulmaktayım.

Muhterem arkadaşlar, bu madde ile Bütçe Plân Komisyonunda yapılan değiştiriş şekliyle

ellerinde Tasarruf Bonosu bulunan vatandaşların, bu tasarruf bonolarını doğrudan doğruya hazineden aldıklarını tevsik mükellefiyeti getirilmektedir. Bu mükellefiyet doğrudan doğruya tasarruf bonosunu elinde bulunduranlara yüklenmekte ve ayrıca bunu tevsik edemiyenlerden de % 50 nisbetinde vergi alınacağı hükmü konulmaktadır. Bu tasarı hakkında tümü üzerinde konuşulurken bir çok hatipler, esas itibariyle kanunun yazılışında tasarruf bonoları mevcudundan % 50 sinin alınmak suretiyle değil, mevcudunun % 50 si nisbetinde bir vergi alınacağı şeklinde kaleme alınmış olduğundan bu hususdaki mahzurları ifade ettiler.

Değerli arkadaşlarım, tasarruf bonosu alım satımı Türkiye'de olmuştur. Zaruretler bunu meydana getirmiştir, eski tasarruf bonoları hakkındaki kanunun kabili tatbik olmıyan hükümleri bu zarureti doğurmuştur. Satış zarureti olmuştur, satış zaruretinin olduğu yerde satın alma da başlar ve piyasası teşekkül eder. Açıkca arz ve ifade edeceğim ki, Maliye Vekâletinin civarındaki arzuhalcilerin hepsinin dıvarında ve masasında büyük puntolarla, tasarruf bonoları satın alınır, der. Kanunda da tasarruf bonolarının nama muharrer olarak verileceği hükmü ve vazifesi Devlete konulmuştur. Hal böyle iken Hükümete konulmuş iken, bu mükellefiyeti Hükümet yerine getirmez, Maliye Vekâletinin etrafındaki arzuhalciler de ilân koyarak tasarruf bonosu satınalır. Ayrıca hasta olduğunda, parası olmadığı için tasarruf bonosu ile doktora muayene olanı bilirim. Muayenesinden çıkan hastanın eczaneden tasarruf bonosu ile ilâç aldığını da bilirim. Satışı önleyici mükellefiyeti Devlete koymuş olan Kanunu Devlet, Hükümet teşkilâtı bu mükellefiyeti yerine getirmemiş, üzerinden 6 veya 7 sene geçmiş, kanuna göre de 5 senelik tasarruf bonoları tedavül eder hale gelmiş, şimdi getirdiğimiz bir kanun ile ve hem de makable teşmil ederek bu elindeki miktar tasarruf bonosunun % 50 kadarını vergi alıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu Devletin itibarına büyük çapta zarar getirir. Bundan sonraki bu neviden çıkacak olan tasarruf bonoları veya istikraz bonolarının değerini düşürür, şüphe düşürür. Nasıl tahmin olunur ki, Devlet bir tasarruf bonosu veya istikraz bonosu çıkarırsa, altı yıl sonra bunun % 50 sini tekrar vergi olarak geri almıyacağını nasıl teminat altına alırız? Şimdi beş yıl sonunda, böyle bir vergi alınması halinde bundan böyle tasarruf bonolarının değeri bugün eğer % 30 ise, % 10 a, % 20 ye düşer. Bu hususları tümü üzerindeki konuşmada Sayın Şefik İnan etraflıca izah ettiler. 1 300 000 tahmin olunuyor elinde tasarruf bonosu bulunan Türkiye'de vatandaş Hemen bu arada antrparantez arz edeyim ki, şahsan, memur maaşımdan kesilen ve Mebus ödeneğimden kesilen tasarruf bonosunun dışında bir kuruşluk tasarruf bonosuna sahip değilim.

Ama bu mükellefiyet bakınız ne getirecek; bizlerinki bir derece kolay ama bendeniz 3 ayrı yerde memuriyet verdim. 3 defa terfi ettim, bir iki defa ek ödenek aldım. Bütün bunları aldığım maaş bondroları ile tevsik edemezsem elimde bulunan 4 000 küsur liralık tasarruf bonosunun % 50 si kadar 2 000 lirayı hazineye vergi ödemeye mecbur tutulacağım. Tevsik etmeme de imkân yok. Verelim. Ama kanun gelsin, vergi alınsın, verelim. Ama Van'ın Erciş kazasında taşaronluk yapmış bir vatandaş, ertesi sene Muğla'da, ertesi sene Edirne'de taşaronluk yapmış 100 liralık, 300 liralık, 500 liralık tasarruf bonosunu bu yerlerde yaptığı işin karşılığında almış ise Türkiye'nin dört bucağını gezip hazineden almış, ama ben falan sene tasarruf bonosu almıştım, bunun vesikalarını bana veriniz ki, götürüp değiştireceğim diye, bu insanı nasıl bir mükellefiyete, nasıl bir ağır külfete tabi tutuyoruz, bu hususu da düşünelim. Verelim ama, bu hususu da düşünelim. Fakat çok mahdut spekülâtörün, karşılığında kazanç temin etmiştir diye onları bir nevi cezaya tabi tutarken bir milyon 300 bin vatandaşın elinde bulunan tasarruf bonosundan 20 000 spekülâtörü cezalandıracağız diye 1 280 000 vatandaşı Hazine, Maliye, Devlet kapılarında kapı kapı dolaştırıp bunu tevsik edeceksin diye bir hüküm getirmek hak ve adalet kaidelerine uygun düşmez kanaatindeyim.

Geçmiş Hükümetler zamanında ihmal veya ihmal edilmiş, nâma muharrer olmak keyfiyeti yerine getirilmemiş, bugün bunun karşılığını bugünkü Hükümete yüklemek de doğru değildir. Öyle zanediyorum ki, Hükümet bunu da üzerine almak istememiş olacak ki, kendi getir-

diği tasarıda böyle bir hüküm koymamıştır.

Bir iki hususu daha arz edeceğim. Miras yoliyle intikal etmiş olan tasarruf bonoları bulunabilir. Vârislerden biri tasarruf bonolarını almış olabilir. Fakat kendisine miras yoliyle intikal eden tasarruf bonolarının nerden, ne suretle babasının elde ettiğini bilmiyebilir. Bunları nasıl tevsik edecekler. Şirketler infisah etmiş olabilir, Feshedilen şirketlerin ortaklarının tamamına mütesaviyen tasarruf bonoları taksim edilmiş olacağı gibi tasarruf bonolarını ortaklardan birisi almış olabilir. Feshedilmiş, muhasebe kayıtları kaldırılmış bir şirketin bu tasarruf bonolarını vaktiyle nereden aldığını nasıl tevsik etmek mümkün olacaktır?

BAŞKAN — Bir dadikanız var Sayın Avcı.

SABİT OSMAN AVCI (Devamla) — En son cümlemi arz ediyorum.

Şimdi bütün bunlardan sonra böyle birkaç bin spekülâtörün cezasını milyonun üzerinde mükellefe yüklemek katiyen doğru olmıyacaktır. Hükümet eğer tasarruf bonolarından bir miktarının karşılığında vergi almak istiyorsa bunu ayrıca bir kanunla, bir vergi kanuniyle getirsin, o zaman hep birlikte mevcut tasarruf bonolarımızın bir kısmını vergi olarak ödiyelim, ama, bundan sonra çıkarılacak tasarruf bonoları üzerinde şüphe ve tereddütler yaratacak bir hükmü getirmiyelim.

Son olarak sayın Hükümetten sarih olarak cevaplandırılması ricasiyle bir sualim olacak. Bütçe ve Plân Komisyonunda konulan bu hükmün Hükümet karşısında mıdır, taraftarı mıdır? Bu hususun, Hükümetin ağzından bilhassa açıklanmasını istirham ediyorum.

Bu hususta önerge verdim, bu fıkranın çıkarılmasını teklif ettim. Eğer iltifat buyurursanız minnettar olurum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Diler, buyurun.

Açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaşımız var mı?

NİHAT DİLER (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; geçici birinci maddeyi Bütçe Plâ Komisyonu Hükümetin teklifinin ve Maliye Komisyonunun teklifinin hilâfına bir mânada kaleme almak suretiyle değişiklik yapmıştır. Ezcümle, üçüncü fıkrasında «Hazineden iktisabedildiği tevsik edilmiyen tasarruf bonoları bedelleri kazanılmamış gelir olarak vergiye tâbidir» demek suretiyle bir ibare eklemiştir.

Sayın milletvekilleri, bu hüküm bir yönü itibariyle vergi mânasını taşımaktadır, bir yönü itibariyle ceza mânasını taşımaktadır. Vergiyle ceza sistemleri umumiyet itibariyle birbirine benzemektedir. Kanunsuz suç ve ceza olmaz prensibi nasıl ceza hukukunun temeli ise, kanunsuz vergi alınmaz prensibi de vergi hukukunun temel prensibidir. Bu prensip ihlâl edilmiştir bu ibareyle.

Medeni Kanunun 3 ncü maddesi vardır. Üçüncü madesinde şöyle diyor: «Kanunun hüsnüniyeti şart kıldığı hallerde aslolan onun vücududur. Hüsnüniyetin olmadığını iddia edenler ispatla mükelleftir.» Buradaki hükümle, bütün tasarruf boonsunu elinde bulunduran vatandaşları kendisine aidolduğunu ispat külfetiyle karşı karşıya bırakmaktadır ve dolayısıyle vatandaşlarda bir hüsnüniyet değil, bir suiniyet olduğunu kabul etmiştir; aslolan hüsnüniyet değil, aslolan suiniyettir. Halbuki Medeni Kanunu kabul etmiş bir memleket olarak suiniyeti değil, aslolan millî camiamız içinde hüsnüniyettir fikri kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu tasarı buna aykırıdır.

BAŞKAN — Sayın Diler, bir dakikanız var.

NİHAT DİLER (Devamla) — Dar ve düşük gelirlilerden de gene tasarruf bonolarını satın alanlardan bu şekilde vergi tahsil etmek suretiyle vergiyi her ne kadar tasarruf bonosunu elinde bulunduranlardan almak istiyorsa da haddizatında dar ve düşük gelirlilerin sırtından bu vergiyi almış olacaktır. Eğer Devlet, böyle bir durumun önüne hakiki mânasında geçmek istiyor idi ise bunu kendi teminatı altına alacaktı ve dolayısiyle düşük şekilde tasarruf bonolarının tedavüle çıkmasının önüne geçecekti. O şekilde bunun önüne geçmesi gerekirdi.

BAŞKAN — Vaktiniz tamamlandı.

NİHAT DİLER (Devamla) — Bitiriyorum efendim.

Tasarruf bonolarının bu şekildeki durumu Anayasanın 11 nci maddesindeki müktesep hak prensibine tamamen aykırıdır. Zira 11 nci maddede, kişinin temel hak ve hürriyetlerinden bahsederken temel hak ve hürriyetler Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir. Bu tasarruf bonolarını

elinde bulunduran kimselerin iktisabedilmiş bir hakları vardır. Bu iktisabedilmiş olan haklarını kazanılmamış bir gelir vaziyetinde gösterip vergiye tabi tutmak Anayasanın 11 nci maddesine aykırı bir hareket takibetmek demektir. Bu sebepten dolayı maddenin metinden çıkarılması gerekmektedir. Bir kaç spekülâtör yüzünden namuslu insanları zararlı kılmak doğru değildir. Bu bakımdan metinden çıkarılması gerekmektedir. Saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Soyer? Yok.

Sayın Köksal, buyurun.

FEYYAZ KÖKSAL (Kayseri) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; tasarruf bonosunun kalkmasının ne kadar zaruri olduğu şu anda daha iyi anlaşılıyor. Zaruri bir iş. İş hayatından gelen bir arkadaşınızım. Tevsik mükellefiyetinin tanzimi gerekmektedir. Eğer bu madde kabul edilirse, tevsik mükellefiyeti ve tevsik işlemi bir işkence mahiyetini alacak kabiliyettedir. Bu bakımdan da bendeniz bu madde kabul edildiği takdirde hiç değilse birtakım vatandaşların da kendilerinin haklı iktisap yapabileceğini kabul ederek, tevsik mükellefiyetini kolaylaştırmamız lâzımdır. Bendeniz bu bakımdan tevsik işlemi Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek bir tüzükle sağlanır, diye bir fıkranın eklenmesini veya ayrıca onbin liraya kadar tasarruf bonosu olanların ki, onların sahiplerinin de bu tevsik mükellefiyetinden yani muayyen bir kısmın tevsik mükellefiyeti mecburiyetinden hariç tutulmasını teklif edeceğim, bu iki fıkranın da, ayrı ayrı oya konmasını rica edeceğim. Çünkü şu şekilde, ki bendeniz şahsen 1961 de Kurucu Meclise girerken bir servet beyannamesi verdim buraya, Yüce Meclise, ondan sonra 1965 te girerken tekrar burada bir beyanname doldurduk, orada tasarruf bonomuzun miktarı yazılı. Her sene servet beyannamesi veriyoruz. Şu halde servet beyannamesinin bir faydalı tarafını da yakaladım burada. Beni işkence altında bıraktırmaya ve benim gibi vatandaşları işkence altında bıraktırmaya hiç kimsenin hakkı yoktur kanısındayım. Bunun için servet beyannamesinde olanlar, her sene artan miktar zikredilmiş. Bunları bildirenler veyahut da her hangi bir şekilde Bakanlar Kurulu ileride bunu düşünebilir, bir tüzükle bu hususun tesbit edilmesi lâzımdır. Yoksa, herkese aynı şekilde ispat mükellefiyeti... İspat edilebilir, edebiliriz, bir iki ayımızı harcıyacağız. Bunun da bir ceza olarak çekilmesi lâzımgeldiği hakkında Yüce Meclis karar verirse buna da uyar millet. Elbette uyacaktır. Fakat bir ceza da vermek doğru değildir kanısındayım. Bu bakımdan şöyle bir önerge veriyorum; bunun iltifat görmesini rica edeceğim. «Tevsik işlemi Bakanlar Kurulunun tesbit edeceği bir tüzükle sağlanır.«

Benim tanıdığım bir emeklinin elinde 300, 400 liralık kadar bir tasarruf bonosu vardır. 300, 400 liralık bono ile gelen ve emekli maaşına sahibolan kimseye bu tasarruf bonosunu tevsik mükellefiyetini yüklememek icabeder. Gerçi o da uğraşabilir. Onun vakti çok diyebilirsiniz, bir iş te çıkarabiliriz, onlara. Fakat yormamak, vatandaşı üzmemek de lâzımgeldiğini kabul buyurmanızı rica edeceğim. Bilhassa Sayın Başkanlığın bu iki fıkrayı ayrı ayrı oya koymasını rica edeceğim. Eğer Hükümet bizzat bu maddeye uyuyorsa, hukukî bakımdan hiç ilgilenmiyeceğim, madde ile. Burada bunun hukukî bakımdan doğru olmadığını ifade edersem, çünkü burada bambaşka şeyler düşünülüyor. Bunu da bilen birisi olarak Sayın Başkandan şu iki fıkrayı ayrı ayrı oylamasını rica ediyorum. Hükümet iştirak ederse, uyacağım.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Mesut Erez?

Yok.

Sayın Reşat Özarda, buyurunuz.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu madde dolayısiyle Anayasadan, temel haklardan, müktesep haklardan bahsedildi. Bu madde üzerinde hiçbir polemik yapmadan, doğrudan doğruya realist bir görüşle, kanun çerçevesi içinde kalmak şartiyle meseleyi tahlil etmemiz gerekir.

Evvelâ, her şeyden evvel bu Mecliste kanun hâkimiyetini ve kanunun uygulanmasını sağlamakla mükellef olduğumuzu hatırdan çıkarmamamız lâzım. Ve kanun hükümlerinin üstünde de başka indî mütalâaları buraya getirmemek gerekir. Bir defa yürürlükte bulunan 223 sayılı Kanunun ikinci maddesinden bir fıkra okuyayım. 223 sayılı Kanunun üçüncü maddesinde şöyle diyor : «Tasarruf bonoları nama yazılı ve en küçük kıymeti 10 liralık olmak üzere tertibedilir.»

Madde 15. — «Bu kanun gereğince nama yazılı olarak ihracedilecek tasarruf bonoları ihraçlarını takibeden yıldan itibaren beş yılın sonunda hamiline yazılı bono ad ve itibar olunur.» Şimdi, kanun çıkarken demiş ki· bu tasarruf bonoları nama muharrer olarak çıkacak, beş yıl geçtikten sonra ihracını takibeden yıldan itibaren beş yıl geçtikten sonra hamiline muharrer olacak. Şimdi kanunun koyduğu bu açık hüküm karşısında beş yılı doldurmuş olan tasarruf bonolarının hamiline muharrer olması gayet tabiîdir, normaldir. Kanun böyle koymuş bunu. Bunun üzerinde duramayız ve beş yılı doldurmuş olan yalnız 1961 de ihracedilen tasarruf bonolarıdır, 1962 de ihracedilenler ise ihracedildikleri tarihten itibaren beş yılı doldurmamıştır. Yalnız 1961 yılında çıkarılan tasarruf bonoları hamiline muharrer hale gelmiştir. Bunlar üzerinde bir araştırma yapamayız. Ancak henüz beş yılını doldurmamış olan diğer tasarruf bonoları üzerinde, bunlar halen kanunun âmir hükmüne göre nama muharrer tasarruf bonolarıdır, binaenaleyh şu sebeple, bu sebeple eldeğiştirmiş, bunları kimin elinde ise onunla değiştirin diye bir mütalâa bahis konusu olamaz. Bendeniz esasen vaktiyle yaptığım teklife uygun olarak bir değiştirge önergesi veriyorum. Bir defa maddenin birinci fıkrasında bulunan tasarruf bonolarının bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirilmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bunu daha sârih bir hükme bağlamak lâzımdır. Bakanlar Kurulu yetkilidir. İsterse eski tasarruf bonolarını değiştirir, isterse değiştirmez.

Şimdi geçici 1 nci maddeyi şu şekilde tadil eden bir telifim var. «5 . 1 . 1961 tarihli ve 233 sayılı Kanuna göre alınmış bulunan tasarruf bonoları bu kanuna göre çıkarılacak bonolar ile değiştirilir. Değiştirme Maliye Bakanlığının tesbit ve ilân edeceği esaslar dâhilinde yapılır ve ilândan sonra geçecek bir yıl zarfında tamamlanır. Bu müddet içinde bonolarını değiştirmek için müracaat etmiyenlerin alacak ve her türlü talep hakları ortadan kalkar.»

BAŞKAN — Sayın Özarda bir dakikanız var.

REŞAT ÖZARDA (Devamla) — «Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten ihraçlarını takibeden yıldan itibaren beş yılı doldurmamış olan tasarruf bonolarının değiştirilmesi 223 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine göre istihkaklarından tevkifat yapılanlarla aynı kanunun 5 ve 6 ncı maddelerine göre tevdiatta bulunmuş olanlara yapılır. Bu suretle hak sahibi olduklarını tevsik ve ispat edemiyenlerin ibraz ettikleri bonoların bedelleri ödenmez. Bu nevi bonolar geri alınarak iptal edilir.»

Sayın Başkanlığa sunuyorum. Başkanlıktan istirham ediyorum, bütün memlekette tepkisi çok büyük olacak, olan çok önemli bu maddenin oylamasının bugün değil, Millet Meclisinin tam ekseriyetinin mevcudolduğu zaman yapılmasını bilhassa arz ve istirham ederim.

BAŞKAN — Bu türlü itirazların yeri, yordamı, usulü, şekli vardır Sayın Özarda.

Buyurun Sayın Savacı.

Oylamaya oyunu kullanmamış arkadaşımız var mı? Yok. Oylama kupasını kaldırınız.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, bu getirilen geçici madde Türk Devletinin itibarı ile çok yakından ilgilidir. Tasarruf bonolarının hakikaten piyasada arkadaşlarımın tavsif ettikleri tarzda alınıp satıldıkları bir vakıadır. Tasarruf bonoları üzerinden fahiş kârların muhtemel olarak sağlanacağı doğrudur. Fakat Türkiye'de yalnız fahiş kârlar mevzuu tasarruf bonoları mıdır? Başka mevzular yok mudur, Türkiye'de böyle büyük kazançlar sağlanan? Sonra arkadaşlar, bunun bir de bu geçici maddeyle bir nevi bir cezai hüküm ihdas ediliyor. Yani bunun bu devrini kapsıyan bir cezai hüküm ihdas ediliyor. Ceza kanunla ihdas edilir. Bu 223 sayılı Kanun çıktığında vatandaşların nasıl hareket edeceği bu kanunda sarahatan belirtilmiş. Bu kanuna uygun hareket edildiğine göre kanun gösteriyor anahatlariyle; tasarruf bonosunun çıkarılacağını, nasıl devredileceğini. Bunun hilâfına bir hareket olmadığına göre, sonradan ihdas edilen cezai bir hükümle, malî karakterde cezai bir hükümle, hele bir nakden ödeme keyfiyeti vardır burada. Tasarruf bonosunun yarısını almıyor, nakden ödeniyor yani, değişme sırasında, değiştirmenin tekevvün edebilmesi için % 50 sini nakden Hazineye vergi olarak verecek, ondan sonra bu tasarruf bonosunun yüzde yüzünü alacak. Yani, kendisi evvelâ bir nakdî vergiye tabidir. Arkadaşlar, Türkiye Devletinin itibarı birkaç milyarla değiştirilemez. Biz gerekiyorsa, bir-

kaç milyarlık fedakârlığı yapalım. Bunun eğer, Devletimizin, Hazinemizin itibarına menfi tesiri oluyorsa yapmıyalım.

Muhterem arkadaşlarım, Türk Devleti hakikaten bir arkadaşımın ifade ettiği gibi, Düyunu Umumiyeyi bile zamanında hiç gözünü kırpmadan ödemiş bir Devlettir. İç ve dış itibarı çok sağlam bir Devlettir. Cumhuriyetten beri Cumhuriyet hükümetleri taahhütlerine çok riayetkâr olmuşlardır. Bu itibarla, bu yolla itibarımıza halel geleceğini tahmin etmekteyim. Biraz bu hususa titizlikle arkadaşlarımın eğilmelerini ve bu suretle talebedilen sebepsiz kazanç mevzuunun, haddizatında 223 sayılı Kanunun ihdas ettiği bir netice olduğunu, bunun tasarruf bonosu hamillerini değil, eğer cezalandırmak lâzımsa 223 sayılı Kanunu ihdas edip de bu hususları derpiş etmiyen, düşünmiyen kimseleri cezalandırmak lâzımgelir. Bu mümkün olmadığına göre, böyle Devlet taahhüdü ile % 100 ödeneceği kanunlaştırılmış bir gerçeğin kabul edilerek ödenmesinden gayri Devletimiz, Hazinemiz için bir çarenin olabileceğini bendeniz düşünmemekteyim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın Arif Hikmet Güner.

ARİF HİKMET GÜNER (Kırklareli) — Muhterem Başkan, muhterem arkadaşlarım; 223 sayılı Kanunla çıkarılmış olan tasarruf bonolarının Devletin diğer çıkardığı Hazine bonolarından farklı olduğu aşikârdır. Bu bakımdan, bunu Devletin veya Hükümetin çıkardığı Hazine bonolariyle kıyaslamak ve ona göre hüküm çıkarmak tamamen yanlıştır. Bu bonolar münasebetiyle bir kısım vatandaşların mutazarrır olduğu ve bir kısım vatandaşların da mutazarrır vatandaşlar nisbetinde kârlı oldukları, kârlı işlere girdikleri aşikârdır. Şimdi, Türkiye'de her vatandaş bilmelidir ki, gerek kanunun boşlukları sebebiyle, gerekse kanunun şu veya bu sebeple kâfi derecede tatbik edilememesinden dolayı fırsattan istifade ederek haksız kârlar temin edemiyeceği bunun değişik maddeyle anlatılması ve bilinmesi lâzımgelecektir. Bâzı arkadaşlarımız bunun bir ceza olduğunu söylemektedirler. Arkadaşlarım, bu bir cezadan ziyade bunu vergi telâkki etmek iktiza eder. 100 liralık bir bono 30 liraya alınırsa arada 70 liralık bir kâr vardır. 70 liralık kârın % 50 - 60 nisbetinde büyük kârlarda ki, bunun zaten spekülâtörlüğünü yapanlar, geniş ölçüde yaptıklarına göre, % 60 vergiye tabi tutulacakları hesap edilirse yine % 40 - 45 nisbetinde bir vergiye tabi tutulmaları gerekir. Ama diyeceksiniz ki, efendim Gelir Vergisi Kanunu vardır, esasen bu kanuna göre bu vergi alınacaktır. Bu da nazari bir iddiadır. Bu yolla bu vergiyi almak imkânsızdır. Çünkü bu tip bir ticareti yapanların bunu gelir vergisi defterlerinde göstermeleri mümkün değildir. Göstermediklerine göre bu yolla bir vergiyi bunlardan almak imkânı yoktur. Nasıl ki, gider vergisini birtakım menbalardan alıyorsak, istihsal vergisini bâzı menbalardan alıyorsak, çünkü tutabildiğimiz nokta oralardır, böyle gayrimeşru kazançlardan elde edilen fazla kârın vergisini de bu bonoların değiştirilmesi suretiyle o noktada tesbit edip almak imkânımız vardır. Bu bakımdan bu madde isabetle konmuş bir maddedir. Burada benim şahsan endişem şudur ki, acaba iki yıl içinde Maliye Bakanlığı teşkilâtı bu kadar geniş ölçüde verilen bonoların değiştirilmesini temin edebilir mi? Edemediği takdirde, o zaman, zamanında bunların değiştirilmemesi dolayısiyle bâzı müşküller doğabilir. Bu husus açıklandığı takdirde bu maddenin sarahatlıkla yürüyebileceğini söyliyebiliriz. Bütçe Komisyonu tarafından isabetle konmuş ve yapılmış olan bu değişikliğin Yüce Meclisin tasvibiyle karşılamasını temenni ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar 21 nci madde komisyon tarafından redakte edilmiş ve getirilmiş bulunmaktadır.

Okuyorum.

Madde 21. — Aşağıda sayılan hususlar hakkında tatbik olunacak işlem Maliye Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte bilirtilir.

A) İstihkak sahipleri tarafından alınmıyan veya kesinti yapanlarca istihkak sahiplerine verilmiyen tasarruf bonolarının muhafaza şekli ve saklanacağı süreler;

B) Tasarruf bonolarını ödiyecek merci ve mutavassıt bankalara verilecek masraf ve komüsyonlar;

C) Tasarruf bonolarına ait tahakkuk, tahsil, düzeltme ve bilcümle kayıt muameleleri;

D) 19 ncu madde hükümlerine göre bonoların Devlet hisseleri ile değiştirilme, müracaat usulleri, taleplerin değiştirilmeye tabi hisse senetlerinin miktarını aşması halinde uygulana-

cak muamele, değiştirme ânında bonoların faizlerini iskonto suretiyle ödeme ve bu hususların ilgililere duyurulması ve sair hususlar.

BAŞKAN — Madde komisyon tarafından bu şekilde redakte edilmiştir.

Yüce Meclisin oyuna sunuyorum. Kabul edenler.... Etmiyenler.... Kabul edilmiştir. 21 nci madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Geçici birinci madde üzerinde görüşmenin yeterli olduğuna dair kifayet önergesi vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Geçici made üzerindeki müzakere kâfi görülmüştür. Kifayetin oylanmasını arz ederim.

İstanbul
Nuri Eroğan

BAŞKAN — Buyurun Sayın Mustafaoğlu, aleyhinde.

AHMET MUSTAFAOĞLU (Erzurum) — Muhterem arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının en mühim maddesi olan geçici birinci madde üzerindeki müzakerelerde yeter derecede aydınlık göremedik. Bütün kazançların, gelirlerin vergiye tabi olduğu umumi bir prensip iken, yüz liralık bir tasarruf bonosunu 30 liraya alıp haklı veya haksız kazanç sağlıyan bir kimseden vergi alınmasını yadırgayan arkadaşlara cevap verilmesi gerekir. Bu bakımdan bu müzakerelerin devam etmesi icabeder. Devlet itibarından bahsedip de bu tasarıyla zedelenmiş olan Devlet itibarının bir dereceye kadar giderilmekte olduğunu açıkca ifade etmemiz gerekir. Bu tasarıdaki geçici 1 nci maddenin bir ceza olduğunu söyliyen arkadaşlara karşı bunun ceza olmayıp, vergi prensiblerine uygun bir vergi olduğunu açıkca izah etmemiz lâzımdır. Bu bakımdan kifayetin aleyhindeyim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Yeterlik önergesini oylarınıza...

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Ekseriyet yok, efendim.

BAŞKAN — Beş kişi olması lâzım.

REŞAT ÖZARDA (Aydın) — Var efendim.

BAŞKAN — Sayın Özarda, Sayın Ozansü Sayın Şefik İnan, Sayın Özkan, Sayın Çakıroğlu, ayağa kalkarak çoğunluğun olmadığını ifade etmişlerdir.

Muhterem arkadaşlarım, tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkındaki kanun tasarısının yapılan açık oylamasına 156 sayın üye katılmış, 3 ret 1 çekinser, 152 kabul oyu çıkmıştır. Gerekli çoğunluk sağlanamamıştır. Bu bakımdan açık oylama gelecek Birleşimde tekrarlanacaktır. Gerekli çoğunluğun tahassul etmediği anlaşıldığından 10 Temmuz Pazartesi günü saat 15 te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saat : 19,33

Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Çoğunluk yok.)

Üye sayısı	: 450
Oy verenler	: 156
Kabul edenler	: 152
Reddedenler	: 3
Çekinserler	: 1
Oya katılmıyanlar	: 289
Açık üyelikler	: 5

[Kabul edenler]

ADANA
Ali Bozdoğanoğlu
İbrahim Tekin

AĞRI
Abdülbâri Akdoğan

ANKARA
Kemal Bağcıoğlu
Ali Rıza Çetiner
Ahmet Dallı
Orhan Eren
Recai Ergüder
Zühtü Pehlivanlı
Hasan Türkay

ANTALYA
Hasan Akçalıoğlu
Ahmet Torgay

ARTVİN
Sabit Oman Avcı

AYDIN
Yüksel Menderes
Nahit Menteşe
Reşat Özarda
Kemal Ziya Öztürk

BALIKESİR
İbrahim Aytaç
Cihat Bilgehan
Enver Güreli
Ahmet İhsan Kırımlı

BİNGÖL
Cemal Yavuz

BOLU
Halil İbrahim Cop
Hasan Özcan

BURDUR
Fethi Çelikbaş

BURSA
Sadrettin Çanga

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay

ÇANKIRI
Tahir Akman

ÇORUM
Hasan Lâtif Sarıyüce

DENİZLİ
Muzaffer Karan
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Tarık Ziya Ekinci
Feyzi Kalfagil

EDİRNE
Ahmet Bilgin
Nazmi Özoğul
Türkân Seçkin

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli

ERZURUM
Nihat Diler
Ahmet Mustafaoğlu
Cevat Önder
Nihat Pasinli
Adnan Şenyurt

ESKİŞEHİR
Seyfi Öztürk

GAZİANTEP
Naşit Sarıca
Mahmut Uygur
Hüseyin Yılmaz

GİRESUN
Ali Cüceoğlu

GÜMÜŞANE
Ali İhsan Çelikkan
Sabri Özcan San
Sabahattin Savacı

HAKKÂRİ
Ali Karahan

HATAY
Sabahattin Adalı
Yahya Kanbolat
Hüsnü Özkan

ISPARTA
Tahsin Argun
Ali İhsan Balım

İÇEL
Mazhar Arıkan

İSTANBUL
Çetin Altan
Hüseyin Ataman
Mehmet Ali Aybar
Orhan Birgit
Ali Esat Birol
Tekin Erer
Nuri Eroğan
Mustafa Ertuğrul
A. Coşkun Kırca
Abdurrahman Şeref Lâç
Osman Özer
Kaya Özdemir
Selim Sarper
Ahmet Tahtakılıç
İ. Hakkı Tekinel
Aydın Yalçın
Mehmet Yardımcı

İZMİR
Şevket Adalan
Şükrü Akkan
Şeref Bakşık
Osman Zeki Efeoğlu
Settar İksel
Şinasi Osma
Cemal Hakkı Selek
Enver Turgut

KARS
Lâtif Aküzüm
Abbas Ali Çetin
Cengiz Ekinci
Osman Yeltekin

KASTAMONU
A. Muzaffer Akdoğanlı
Ahmet Şevket Bohça
Âdil Toközlü
İ. Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ
Feyyaz Köksal
Cengiz Nayman

KIRKLARELİ
Mehmet Atagün
Arif Hikmet Güner

KIRŞEHİR
Süleyman Onan

KONYA
M. Ziyaeddin İzerdem
Mehmet Necati Kalaycı
Mekki Keskin

Seyit Faruk Önder
Faruk Sükan
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Ahmet Can Bilgin
Himmet Erdoğmuş
Mesut Erez
Kemal Kacar
İsmail Hakkı Yıldırım

MALATYA
Mehmet Delikaya
İsmet İnönü

MANİSA
Mithat Dülge
Şevket Raşit Hatipoğlu
Önol Şakar
Nahit Yenişehirlioğlu

MARDİN
Esat Kemal Aybar

Seyfi Güneştan

MUĞLA
İzzet Oktay

NEVŞEHİR
İbrahim Boz
S. Hakkı Esatoğlu

ORDU
Raif Aybar
Hamdi Mağden

RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Cevat Yalçın

SAMSUN
Melâhat Gedik
Osman Şahinoğlu
Süreyya Uluçay
Bahattin Uzunoğlu

SİİRT
Abdülhalim Aras
Misbah Ongan

SİNOP
Niyazi Özgüç

SİVAS
Gıyasettin Duman
Kâzım Kangal
Tevfik Koraltan
Seyfi Kurtbek
Cevad Odyakmaz
Tahsin Türkay

TEKİRDAĞ
Halil Başol

TOKAT
M. Şükrü Çavdaroğlu
Bedrettin Karaerkek
İrfan Solmazer

TRABZON
Hamdi Orhon
Ahmet Şener
Ömer Usta
Ali Rıza Uzuner

URFA
Halil Balkıs
Cemal Güven
Ramazan Tekeli

UŞAK
Orhan Dengiz
M. Fahri Uğrasızoğlu

VAN
Kinyas Kartal

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Nuri Kodamanoğlu
Neşet Tanrıdağ

ZONGULDAK
Kemal Doğan Sungun

[Reddedenler]

BİLECİK
İsmail Selçuk Çakıroğlu

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

NEVŞEHİR
Ali Baran Numanoğlu

[Çekinser]

KAYSERİ
Mehmet Yüceler

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Mahmut Bozdoğan
Turhan Dilligil
Kasım Gülek
Ali Karcı
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Topaloğlu (B.)
Bekir Tünay
Tahir Yücekök

ADIYAMAN
M. Arif Atalay
Nazım Bayıllıoğlu
Süleyman Arif Emre
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Mustafa Akalın
Osman Attila
Mehmet Göbekli
Şevki Güler
Murat Öner
Muzaffer Özdağ
Ali İhsan Ulubahşi

AĞRI
Nevzat Güngör
Kasım Küfrevi

AMASYA
Ahmet Demiray
Nevzat Şener
Ali Celâlettin Topala
Kâzım Ulusoy

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Orhan Alp (B.)
Hüseyin Balan
Osman Bölükbaşı
Musa Kâzım Coşkun
İ. Sıtkı Hatipoğlu
Rıza Kuas
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Hasan Tez
H. Turgut Toker (B.)
Alparslan Türkeş
Ahmet Üstün
Mustafa Kemal Yılmaz

ANTALYA
Hüseyin Avni Akın (Yüzbaşı) (İ.)
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Rafet Eker
Osman Zeki Yüksel (İ.)

ARTVİN
Turgut Altunkaya
Mustafa Rona

AYDIN
Sinan Bosna
Mustafa Şükrü Koç
İsmet Sezgin
M. Kemal Yılmaz

BALIKESİR
Adnan Akın
Fennî İslimyeli
Süreyya Koç
Mesut Ozansü
Cihat Turgut
Mevlüt Yılmaz
Mehmet Zeki Yücetürk

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Emin Gündoğdu

BİTLİS
Cevdet Geboloğlu
Zarife Koçak

BOLU
Ş. Nihat Bayramoğlu
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Hami Tezkan

BURDUR
İ. Hakkı Boyacıoğlu
Faik Kırbaşlı

BURSA
Nilüfer Gürsoy
Cemal Külâhlı
Barlas Küntay
İbrahim Öktem
Kasım Önadım
Ö. Doğan Öztürkmen
Mustafa Tayyar
Mehmet Turgut (B.)
Ahmet Türkel (B.)
Bahri Yazır

ÇANAKKALE
Cihad Baban
Muammer Baykan
Şefik İnan
Refet Sezgin (B.)

ÇANKIRI
Dursun Akçaoğlu
Mehmet Ali Arsan
Nurettin Ok (Bğk. V.)

ÇORUM
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Arslan Topçubaşı
Ahmet Uysal
Nejdet Yücer

DENİZLİ
Fuat Avcı
Mehmet Salih Baydil
Hüdai Oral
Zafer Nihat Özel
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Yusuf Azizoğlu
Metin Cizreli
Hasan Değer (İ.)
Recai İskenderoğlu

EDİRNE
İlhami Ertem (B.)

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Ömer Eken
Samet Güldoğan
Kevni Nedimoğlu
Kemal Satır

ERZİNCAN
Nafiz Giray
Sadık Perinçek
Âdil Sağıroğlu

ERZURUM
Turhan Bilgin
Necati Güven
Gıyasettin Karaca
İsmail Hakkı Yıldırım (İ.)

ESKİŞEHİR
Mehmet İsmet Angı
Şevket Asbuzoğlu
Hayri Başar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kâmil Ocak (B.)
Süleyman Ünlü (İ.)

GİRESUN
Kudret Bosuter
M. Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Necati Akagün

HATAY
Abdullah Cilli
Talât Köseoğlu
Reşat Mursaloğlu
Şemsettin Mursaloğlu

ISPARTA
İrfan Aksu
Süleyman Demirel (Başbakan)

İÇEL
Kemal Ataman
Burhan Bozdoğan
İsmail Çataloğlu
Kadir Çetin
Celâl Kılıç
C. Sadık Kutlay

İSTANBUL
Sadun Aren
Suphi Baykam (İ.)
Sadettin Bilgiç (B.)
Ferruh Bozbeyli (Başkan)
Nurettin Bulak
Orhan Erkanlı
Orhan Eyüboğlu
Muhiddin Güven
Orhan Seyfi Orhon
İlhami Sancar
Fuad Sirmen
Osman Nuri Ulusay
Reşit Ülker

İZMİR
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem (B.)
Arif Ertunga
Hüsamettin Gümüşpala
İhsan Gürsan
Nihad Kürşad (B.)
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu (İ.)

KARS
Sevinç Düşünsel
Turgut Göle
Celâl Nuri Koç
Âdil Kurtel
Muzaffer Şamiloğlu

KASTAMONU
Adil Aydın
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay

KAYSERİ
Mehmet Ateşoğlu
Fehmi Cumalıoğlu
Turhan Feyzioğlu
A. Atıf Hacıpaşaoğlu
Vedat Âli Özkan (B.)

KIRKLARELİ
Mehmet Orhan Türkkan

KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Mehmet Güver

KOCAELİ
İsmail Arar (Bşk. V.)
Sedat Akay
Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
Şevket Ustaoğlu

KONYA
Lütfi Akdoğan
Selçuk Aytan
Bahri Dağdaş (B.)
Hasan Dinçer (B.)
İhsan Kabadayı
İsmet Kapısız
Yunus Koçak
Nazif Kurucu
Fakih Özfakih
Vefa Tanır

KÜTAHYA
Mehmet Ersoy

MALATYA
Hüseyin Doğan
Şaban Erik
Lûtfi Evliyaoğlu (İ.)
Hamit Fendoğlu

MANİSA
Neriman Ağaoğlu (İ.)
Ertuğrul Akça
Sami Binicioğlu
Süleyman Çağlar
Muammer Dirik
Muammer Erten
Mustafa Ok

MARAŞ
Kemalî Bayazıt (İ.)
Veysi Kadıoğlu
Enver Kaplan

Hacı Ahmet Özsoy
Vefik Pirinççioğlu
Hüseyin Yaycıoğlu

MARDİN

İbrahim Aysoy
Rifat Baykal
Nazmi Oğuz
Fuat Uluç

MUĞLA

Adnan Akarca
Seyfi Sadi Pencap
Turan Şahin
İlhan Tekinalp

MUŞ

Kemal Aytaç
Nermin Neftçi
Kâmil Özsarıyıldız (İ.)

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Yaşar Arıbaş
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
Haydar Özalp

ORDU

Ata Bodur
Feridun Cemal Erkin (İ.)
Ferda Güley
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Kemal Şensoy

RİZE

Mazhar Basa
İsmail Sarıgöz

SAKARYA

Ekrem Alican
Nuri Bayar
Kadri Eroğan
Muslihiddin Gürer
Şerafettin Paker
Hayrettin Uysal

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Yaşar Akal
Kâmran Evliyaoğlu
İlyas Kılıç
Salâhattin Kılıç
Namık Kemal Tülezoğlu
Şevki Yücel

SİİRT

Hüseyin Hüsnü Oran
Adil Yaşa

SİNOP

Hilmi İşgüzar
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan

SİVAS

Nasuh Nazif Arslan
Nihat Doğan
Orhan Kabibay
M. Kemal Palaoğlu
Gültekin Sakarya

TEKİRDAĞ

İlyas Demir
Kemal Nebioğlu (İ.)
Orhan Öztrak

TOKAT

Fethi Alacalı (İ.)
Cevdet Aykan
Osman Hacıbaloğlu
Osman Saraç

TRABZON

A. İhsan Birincioğlu
Ahmet Çebi
Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Osman Turan

TUNCELİ

Kenan Aral
Hasan Ünlü

URFA

Behice Hatko (Boran)
Necmettin Cevheri
Mahmut Çetin (İ.)

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoğlu

VAN

Mehmet Emin Erdinç
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
M. Salih Yıldız

YOZGAT

Yusuf Ziya Bahadınlı
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur (İ. Ü.) (İ.)

ZONGULDAK

Talât Asal
S. Ekmel Çetiner
Bülent Ecevit
Kenan Esengin
Fevzi Fırat
Cahit Karakaş
Kâmil Kırıkoğlu
S. Tekin Müftüoğlu (B.)

[Açık üyelikler]

Adana	1
Çorum	1
Diyarbakır	1
İstanbul	1
Urfa	1
Yekûn	5

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

135 NCİ BİRLEŞİM

7 . 7 . 1967 Cuma

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair 19 . 7 . 1963 tarihli ve 306 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/383) (S. Sayısı : 349) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1967]

2. — Köy Kanununda değişiklik yapılmasına dair 18 . 7 . 1963 tarihli ve 286 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/384) (S. Sayısı : 350) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1967]

3. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Osman Saim Sarıgöllü ve 11 arkadaşının, Devlet Operası kuruluşu hakkında kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/333, 2/199) (S. Sayısı : 273) [Dağıtma tarihi : 6 . 5 . 1967]

4. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/332) (S. Sayısı : 274) [Dağıtma tarihi : 6 . 5 . 1967]

5. — Tasarruf bonoları ihracı hakkında kanun tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 223 sayılı Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki Kanunun 15 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Tasarruf bonoları hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bâzı maddelerin ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu ve 5 arkadaşının Yatırımlar finansman fonu teşkili ve tasarruf bonoları ihracı hakkındaki 5 Ocak 1961 tarihli ve 223 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesine dair 27 . 4 . 1962 tarih ve 47 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/224, 2/102, 2/222, 2/30) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 26 . 5 . 1967]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

× 1. — Umumi hayata müessir âfetler dolayısiyle alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlara dair 15 . 5 . 1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İmar ve İskân, İçişleri ve Plân komisyonlarından 5 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporu. (1/231) (S. Sayısı : 159) [Dağıtma tarihi : 28 . 11 . 1966]

2. — Eski Siirt Milletvekili Süreyya Öner, eski Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu, eski

Diyarbakır Milletvekili Hilmi Gündoğan ve İstanbul Milletvekili İlhami Sancar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12.3.1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1316 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/4; Cumhuriyet Senatosu : 4/66) (S. Sayısı : 20) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

3. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 399 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi : 5/5; Cumhuriyet Senatosu : 4/68) (S. Sayısı : 21) [Dağıtma tarihi : 27 . 1 . 1966]

4. — Eski Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 30 . 4 . 1964 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 1494 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/6; Cumhuriyet Senatosu 4/69) (Millet Meclisi S. Sayısı : 19; Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1966]

5. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 9 arkadaşının, Ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih ve 6136 sayılı Kanunun 13 ncü maddesiyle 15 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/146) (S. Sayısı : 23) [Dağıtma tarihi: 1 . 2 . 1966]

6. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 9 arkadaşının, Tababet ve şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair 1219 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet Komisyonu raporları (2/140) (S. Sayısı : 90) [Dağıtma tarihi: 24 . 3 . 1966]

7. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş ve 12 arkadaşının, 5680 sayılı Basın Kanununun 31 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma ve Adalet komisyonları raporları (2/41) (S. Sayısı : 128) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1966]

8. — Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Cahit Ortaç ve 78 arkadaşının, 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanuna 23 . 10 . 1962 tarihli ve 85 sayılı Kanunla ilâve edilen geçici 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı : 103) [Dağıtma tarihi : 26 . 4 . 1966]

9. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Adalet komisyonları raporları (2/131) (S. Sayısı: 170) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

10. — Hendek kazası Kemaliye mahallesi nüfusunda kayıtlı Mustafaoğlu 1329 doğumlu Faik Özer'in bakıye cezasının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/244) (S. Sayısı: 172) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

11. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in Medeni Kanunun 253 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/346) (S. Sayısı: 173) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

12. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinin kaldırılması ve 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/348) (S. Sayısı: 174) [Dağıtma tarihi: 23 . 12 . 1966]

13. — Polis vazife ve Salâhiyet Kanununun 25 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/163) S. Sayısı : 188) [Dağıtma tarihi : 21.1.1967]

14. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna ve 9 arkadaşının, Mehmetoğlu Murat Çalışkan'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/302) (S. Sayısı : 216) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1967]

15. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3658 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu

raporu (Millet Meclisi 5/30; Cumhuriyet Senatosu 4/73) (S. Sayısı : 237) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1967]

16. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3656 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/33; Cumhuriyet Senatosu 4/71) (S. Sayısı : 238) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1967]

17. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3657 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/32; Cumhuriyet Senatosu 4/72) (S. Sayısı : 239) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1967]

18. — İzmir Milletvekili İhsan Gürsan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 9 . 7 . 1965 tarihli Haftalık Karar Cetvelindeki 3659 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 5/31; Cumhuriyet Senatosu 4/76) (S. Sayısı : 240) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1967]

19. — Siverek kazasının Dağbaşı Yukarı Modan köyü nüfusuna kayıtlı Hasanoğlu Hani'den doğma 1317 doğumlu Cuma Karakılıç (Özmodanlı) nın cezalarının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu. (1/103) (S. Sayısı : 277) [Dağıtma tarihi : 12 . 5 . 1967]

20. — Manisa ilinin Çaprazkebir mahallesi 146 No. lu hanede nüfusa kayıtlı Ali Remzioğlu Fatma'dan doğma 1 . 8 . 1928 doğumlu Mehmet Necati Gümrükçüoğlu'nun cezalarının affı hakkında kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu. (1/102) (S. Sayısı : 276) [Dağıtma tarihi : 12 . 5 . 1967]

21. — Cumhuriyet Senatosu Elâzığ Üyesi Celâl Ertuğ ve 9 arkadaşının; mevcut kurulacak olan teknik okullarında geçici surette yevmiyeli idareci ve öğretim üyesi görevlendirilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (2/151) (S. Sayısı : 297) [Dağıtma tarihi : 1 . 6 . 1967]

22. — Balıkesir Milletvekili Adnan Akın ve Kocaeli Milletvekili Şevket Ustaoğlu'nun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 ncü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Çalışma komisyonları raporları 2/400) (S. Sayısı : 311) [Dağıtma tarihi : 19 . 6 . 1967]

23. — Trabzon Milletvekili Hamdi Orhon'un, 3456 sayılı Noterlik Kanununun 5 ve 24 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Adalet komisyonları raporları. (3/343) (S. Sayısı : 312) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1967]

× 24. — Orman Genel Müdürlüğü 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ile Orman Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (1/65, 3/134) (S. Sayısı : 320 [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1967]

× 25. — Orman Genel Müdürlüğü 1961 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ile Orman Genel Müdürlüğünün 1961 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ve Sayıştay Komisyonu raporu (1/27, 3/140) (S. Sayısı: 321) [Dağıtma tarihi : 29 . 6 . 1967]

× 26. — Orman Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı. (1/37, 3/158) (S. Sayısı : 322) [Dağıtma tarihi :30 . 6 . 1967]

× 27. — Orman Genel Müdürlüğü 1963 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı. (1/50, 3/373) (S. Sayısı ; 323) [Dağıtma tarihi : 30 . 6 . 1967]

28. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/483) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

29. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/549) (S. Sayısı : 336) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1967]

30. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/568) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

31. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/450) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

32. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/605) (S. Sayısı : 338) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

33. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/275) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

34. — İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/451) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

35. — Denizli Milletvekili Mustafa Karan'ın, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/363) (S. Sayısı : 341) [Dağıtma tarihi : 4 . 7 . 1967]

36. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/53) (S. Sayısı : 346) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

37. — Eski Sakarya yeni Bolu Milletvekili Hami Tezkan'ın Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/64) (S. Sayısı : 339) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

38. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/81) (S. Sayısı : 340) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

39. — Antalya Milletvekili Hasan Fehmi Boztepe'nin Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/87) (S. Sayısı : 347) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

40. — Kastamonu Milletvekili A. Şevket Bohça'nın Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/342) (S. Sayısı : 342) [Dağıtma tarihi : 5 . 7 . 1967]

41. — Ankara Milletvekili Ali Rıza Çetiner'in Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/362) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

42. — İstanbul Milletvekili Osman Özer'in, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/369) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

43. — Bingöl Milletvekili Cemal Yavuz'un, Yasama Dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu. (3/447) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi : 6 . 7 . 1967]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Mebrure Aksoley'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin sonuna

bir bend eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (1/254) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 1 . 6 . 1967] (Görüşme sırası : 1)

2. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı'nın, 7033 sayılı Kanunun 1 nci maddesine ekli (A/1) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporu. (2/145) (S. Sayısı : 244) [Dağıtma tarihi : 24 . 4 . 1967] (Görüşme sırası : 2)

× 3. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Arslan Bora ve 5 arkadaşının, 444 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/404) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 13 . 5 . 1967] (Görüşme sırası : 3)

4. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin Gümrük ve Tekel Bakanlığı teşkilât ve görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna iki madde eklenmesi hakkındaki 4607 sayılı Kanunun 1 nci maddesini değiştiren 122 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporu. (2/401) (S. Sayısı : 243) [Dağıtma tarihi : 25 . 4 . 1967] (Görüşme sırası : 4)

5. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve 2 arkadaşının Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı : 283) [Dağıtma tarihi : 13 . 5 . 1967] (Görüşme sırası : 5)

× 6. — Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/72) (S. Sayısı : 266) [Dağıtma tarihi : 8 . 5 . 1967] (Görüşme sırası : 6)

× 7. — Ankara ve İstanbul şehirleri içme, kullanma ve endüstri suyu temini hakkında kanun tasarısı ile İstanbul Milletvekili Reşit Ülker ile 9 arkadaşının teklifi ve İçişleri, Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/197, 2/235) (S. Sayısı : 209) [Dağıtma tarihi : 14 . 2 . 1967] (Görüşme sırası : 7)

8. — Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü ile Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Genel Müdürlüğüne bağlı kurum, okul ve kuruluşlara döner sermaye verilmesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 9 arkadaşının kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 7 şer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/259) (2/71) (S. Sayısı : 227) [Dağıtma tarihi : 8 . 3 . 1967] (Görüşme sırası : 8)

---

9. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 10 arkadaşı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanunun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/75) (S. Sayısı : 132) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

× 10. — Cezaların infazı sırasında ve infazdan sonraki korunmaya ait kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/113) (S. Sayısı : 135) [Dağıtma tarihi : 14 . 7 . 1966]

× 11. — Su ürünleri kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine; Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve 10 arkadaşı ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnci'nin, Su ürünleri kanunu teklifleri ve Gümrük ve Tekel, İçişleri, Ticaret, Maliye, Adalet, Tarım ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/190, 2/26, 2/42, 2/83) (S. Sayısı : 210) [Dağıtma tarihi : 17 . 2 . 1967]

12. — Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve bölge birlikleriyle, Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 18 arkadaşının teklifi ve Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/208, 2/18) (S. Sayısı : 236) [Dağıtma tarihi : 6 . 3 . 1967]

13. — Vakıflar Genel Müdürlüğü Görev ve kuruluşu hakkındaki Kanuna bir ek ve bir geçici madde eklenmesine ve bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporu.

(1/311) (S. Sayısı : 242) [Dağıtma tarihi : 24 . 4 . 1967]

× 14. — Türkiye Elektrik Kurumu kanun tasarısı ve Denizli Milletvekili Hüdai Oral ve 24 arkadaşının teklifi ve Bayındırlık, İmar ve İskân, Sanayi, Enerji ve Tabiî Kaynaklar, İçişleri, Maliye, Ticaret, Tarım, Ulaştırma ve Plân komisyonlarından 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/294, 2/20) (S. Sayısı : 251) [Dağıtma tarihi : 3 . 5 . 1967]

15. — Trabzon Milletvekili Hamdi Orhon ve Cumhuriyet Senatosu Bursa Üyesi Şeref Kayalar'ın, çeşitli teadül ve teşkilât kanunları ile diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkındaki 28 . 2 . 1958 tarih ve 7244 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/390; 2/421) (S. Sayısı : 256) [Dağıtma tarihi : 4 . 5 . 1967]

16. — Halk Bankası ve Halk Sandıkları hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5652 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Ticaret ve Plân komisyonlarının raporları. (1/200, 2/171) (S. Sayısı : 257) [Dağıtma tarihi : 5 . 5 . 1967]

× 17. — Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddelerine fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları, (1/213) (S. Sayısı : 260) [Dağıtma tarihi : 5 . 5 . 1967]

× 18. — Ereğli Kömür Havzasındaki ocakların Devletçe işletilmesi hakkında 3867 sayılı Kanuna ek bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/274) (S. Sayısı : 262) [Dağıtma tarihi : 5 . 5 . 1967]

19. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 10 arkadaşının, Bölge Tiyatroları kanun teklifi ve Maliye, İçişleri, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (2/8) (S. Sayısı : 275) [Dağıtma tarihi : 12 . 5 . 1967]

20. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu ve Kemal Şensoy'un, 5434 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/295) (S. Sayısı : 280) [Dağıtma tarihi : 12 . 5 . 1967]

21. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve 10 arkadaşının, Erzurum, Şenkaya Eski Ekrek köyü öğretmeni Ziya Tan kızı Mübeccel Morkoç hakkında 4557 sayılı Kanunun (E) bendi gereğince meslekten ihracı hakkında Millî Eğitim Bakanlığınca verilen disiplin cezasının kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu. (2/219) (S. Sayısı : 282) [Dağıtma tarihi : 12 . 5 . 1967]

× 22. — Kanun ve kararnameler icabı olarak 1960 yılı sonuna kadar Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri nezdinde tekevvün eden Hazine alacaklarının terkini hakkında kanun tasarısı ve Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 279) [Dağıtma tarihi : 13 . 5 . 1967]

23. — Gümrük kanunu tasarısı ve Ticaret Sanayi, Millî Savunma, Ulaştırma, Adalet, Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/195) (S. Sayısı : 287) [Dağıtma tarihi : 18 . 5 . 1967]

× 24. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve 11 arkadaşının, 2834 sayılı Kanunun 21 nci maddesinin değiştirilmesine dair ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanunun 19 ve 21 nci maddelerine fıkralar eklenmesi hakkında kanun teklifleri ve Tarım ve Ticaret ve Plân Komisyonları raporları (2/16, 2/177) (S. Sayısı : 290) [Dağıtma tarihi : 25 . 5 . 1967]

25. — Toprak ve Su Kaynakları Geliştirme Birlikleri kanunu tasarısı ve Köy İşleri ve Plân komisyonları raporları, (1/206) (S. Sayısı : 291) [Dağıtma tarihi : 26 . 5 . 1967]

26. — Jandarma Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları. (1/217) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1967]

27. — Cumhuriyet Senatosu Başkanvekili Fikret Turhangil ve 4 arkadaşının, Cumhuri-

yet Senatosu memur ve içhizmetler teşkilâtı kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu. (2/508) (S. Sayısı : 296) [Dağıtma tarihi : 1 . 6 . 1967]

28. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen ve 9 arkadaşının 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 31 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları. (2/176) (S. Sayısı : 300) [Dağıtma tarihi : 1 . 6 . 1967]

29. — Kayseri Milletvekili Mehmet Ateşoğlu'nun 2739 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin (C) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu. (2/288) (S. Sayısı : 309) [Dağıtma tarihi : 6 . 6 . 1967]

30. — 3530 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi bâzı maddelerinin kaldırılması ve bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ile 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununa ek 4047 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılması, 6 ncı maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir ek madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/153, 1/321) (S. Sayısı : 308) [Dağıtma tarihi : 8 . 7 . 1967]

31. — Kayseri Milletvekili Atıf Hacıpaşaoğlu ve 3 arkadaşının, Rulet, tilt, langırt ve benzeri oyun alet makinaları hakkında kanun teklifi ile Hakkâri Milletvekili Ali Karahan, Cumhuriyet Senatosu Üyesi Muzaffer Alankuş ve Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Türk Ceza Kanununun 567 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve İçişleri, Turizm ve Tanıtma, Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları. (2/301, 2/178, 2/173, 2/180) (S. Sayısı : 307) [Dağıtma tarihi : 9 . 6 . 1967]

× 32. — İşçilerin iyonizan radyasyonları karşı korunması hakkında 115 sayılı Milletlerarası Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 310) [Dağıtma tarihi : 20 . 6 . 1967]

× 33. — Özel Yatırım Bankası kanun tasarısı ile Ankara Milletvekili İsmail Rüştü Aksal ve 15 arkadaşının, Özel Yatırım Bankası kanunu teklifi ve İstanbul Milletvekili Nurettin Bulak'ın, 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 20 nci maddesini değiştiren kanun teklifi ve Ticaret Komisyonu ile Sayıştay, Ticaret, İçişleri, Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından 4 er üye seçilerek kurulan Geçici Komisyon raporları (1/141, 2/32, 2/188) (S. Sayısı : 313) [Dağıtma tarihi : 23 . 6 . 1967]

× 34. — İkinci Beş Yıllık Kalkın Plânının uygulanması esaslarına dair kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/367) (S. Sayısı : 314) [Dağıtma tarihi : 23 . 6 . 1967]

× 35. — Ege Üniversitesi bina ve tesisatının yapımı hakkında kanun tasarısı ile İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve Arif Ertunga'nın, ve Uşak Milletvekili Fahri Uğrasızoğlu'nun teklifleri ve Bayındırlık ve Maliye, Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu. (1/360, 2/281, 2/323) (S. Sayısı : 316) Dağıtma tarihi : 28 : 6 : 1967]

36. — Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılmasına dair 2 . 7 . 1962 tarihli ve 58 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları. (1/378) (S. Sayısı : 317) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1967]

37. — 654 sayılı Toplum Zabıtası kurulması hakkında Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/316) (S. Sayısı : 318) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1967]

38. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları. (1/317) (S. Sayısı : 319) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1967]

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 266

Tarihî kıymetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/72)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/190/6064

8 . 12 . 1965

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar Müdürlüğü :
20 . 10 . 1965 tarihli ve 19/71829 sayılı yazınız.

Seçim döneminin sona ermesi dolayısiyle sonuçlandırılmayıp içtüzüğün 69 ncu maddesi gereğince hükümsüz kalmış bulunan ve listenizin 1/730 sırasında kayıtlı «Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı» nın tekrar görüşülmesine müsaadelerini rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-2313/3971

15 . 9 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 10 . 9 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «Tarihî mahiyettoki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi, ilişiği liste ile birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Rawalpindi şehrinde kurulmakta olan askerî müzede teşhir olunmak üzere Türk Ordusunda zamanında kullanılmış bağlı listede gösterilen tarihî mahiyettoki 33 kalem silâh ve askerî malzemenin hibe edilmesi Türk Devleti ile Pakistan Devleti arasında mevcut dostluk ve kardeşliği daha da takviye etmek bakımından uygun görüldüğünden işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/72
Karar No. : 4

21 . 12 . 1965

Yüksek Başkanlığa

Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkındaki kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar uygun mütalâa olunarak tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygiyle sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
İstanbul	İzmir	Tokat	Antalya
S. Bilgiç	*Ş. Osma*	*O. Saraç*	*H. Akçalıoğlu*
Denizli	Giresun	Hatay	İzmir
M. Karan	*M. K. Çilesiz*	*H. Özkan*	*M. A. Aytaş*
Kırklareli	Mardin	Ordu	Rize
M. O. Türkkan	*R. Baykal*	*F. Gülcy*	*İ. Sarıgöz*

Zonguldak
K. Esengin

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/72
Karar No. : 53

28 . 4 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

(Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında Kanun tasarısı) ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle görüşüldü:

Dost ve müttefikimiz Pakistan Devletinin Rawalpindi şehrinde kurmakta olduğu askerî müzede teşhir edilmek üzere, bağlı listede belirtilen tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesini öngören kanun tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Önemlik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
İ. Sezgin	*E. Y. Akçal*	*N. Bayar*	*H. İ. Cop*
Adıyaman	Ankara	Sivas	Çanakkale
M. A. Atalay	*İ. Seçkin*	*G. Sakarya*	*Ş. İnan*
Uşak	Erzurum	Eskişehir	Gümüşane
O. Dengiz	*C. Önder*	*M. İ. Angı*	*S. Savacı*

İstanbul
S. Aren

İstanbul
N. Eroğan

İstanbul
M. Güven

İzmir
İ. Gürsan

Kayseri
A. A. Hacıpaşaoğlu

Konya
S. F. Önder

Ordu
A. H. Onat

Trabzon
A. İ. Birincioğlu

Trabzon
A. Rıza Uzuner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Rawalpindi şehrinde kurulmakta olan Askerî Müzede teşhir olunmak üzere ilişik listede nitelikleri yazılı 33 kalem silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10 . 9 . 1964

Başbakan
İ. İnönü

Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı
K. Satır

Devlet Bakanı
İ. S. Omay

Devlet Bakanı
M. Yolaç

Devlet Bakanı
N. Yetkin

Adalet Bakanı
S. Çumralı

Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar

İçişleri Bakanı
O. Öztrak

Dışişleri Bakanı
F. C. Erkin

Maliye Bakanı V.
N. Yetkin

Millî Eğitim Bakanı
İ. Öktem

Bayındırlık Bakanı
A. H. Onat

Ticaret Bakanı
F. İslimyeli

Sağ. ve Sos. Y. Bakanı
K. Demir

Gümr. ve Tekel Bakanı
M. Yüceler

Tarım Bakanı
T. Şahin

Ulaştırma Bakanı
F. Alpiskender

Çalışma Bakanı
B. Ecevit

Sanayi Bakanı
M. Erten

Enerji ve Tabiî Kay. Bakanı
H. Oral

Turizm ve Tanıtma Bakanı
A. İ. Göğüş

İmar ve İskân Bakanı
S. Kutlay

Köy İşleri Bakanı
L. Yurdoğlu

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Tarihî mahiyetteki bâzı silâh ve askerî malzemenin Pakistan Devletine hibe edilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Tasarıya bağlı ekli liste aynen kabul edilmiştir.)

LİSTE

Sıra	Cinsi	Adedi	Sıra	Cinsi	Adedi
1	Schenirder	1	18	Portatif balta	1
2	Kropp	1	19	Teber	1
3	Sahra topu	1	20	Satır	1
4	Şkoda Werne	1	21	Kolçak	1
5	Obus Rus	1	22	Kılınç	1
6	903 modeli filinta	1	23	Zırh gömlek	1
7	Kapaklı Şnayder tüfeği	1	24	Zırh peçelik	1
8	90 modeli tüfek	1	25	Ok ucu demiri	1
9	108 modeli maks ağ. Mak. Tüf.	1	26	Cenbiye kınlı	1
10	Bren hafif Mak. tüfek	1	27	Lâz bıçağı	1
11	Fransız hafif Mak. tüfek	1	28	Dizçek	1
12	Kınsız kılıç	1	29	Zırh göğüs	1
13	Çakmaklı tabanca	1	30	Miğfer	1
14	Kap. tabanca	1	31	İğneli tüfek	1
15	Top tabanca	1	32	Kap tüfek	1
16	Süngü	1	33	Çavgen çubuğu	1
17	Kınlı kasatura	1			

İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve 2 arkadaşının Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/497)

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifinin madde metni ve gerekçesi ekli olarak sunulmuştur.

Kanunlaşması için gerekli muamelenin yapılmasını saygı ile talebederiz.

İçel	Erzincan	Kırklareli	Aydın
M. Arıkan	*S. Perinçek*	*M. Atagün*	*R. Özarda*

Hakkâri	Elâzığ
A. Karahan	*K. Nedimoğlu*

GEREKÇE

10 Ekim 1965 genel seçimlerine kadar geçen ve bir intikal devresi telâkki edilmesi mümkün olan zaman içinde sosyal, siyasi ve iktisadi bünyemiz bakımından toplumda husule gelen gelişmeler karşısında işlenmiş bir kısım suçlara verilmiş olan cezaların çektirilmesinde ve bâzı suçların takibinde içtimai bir faide kalmadığı gerekçesiyle 3 . 8 . 1966 tarihinde kabul edilmiş olan 780 sayılı Af Kanunu ile bâzı suç ve cezalar affedilmişti.

İşbu kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakeresi sırasında birinci maddeye ilâve edilmiş olan (D) bendi ile Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan dolayı ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların ölüm cezaları müebbet, ağır hapse, ve müebbet ağır hapis cezaları da 30 sene hapse çevrilmiş idi.

Affın istisnalarını gösteren 9 ncu maddenin ilk fıkrası ile mezkûr (D) bendi hükümlerinin saklı tutulmamış olması affın şümulü haricinde bırakılmış bulunan maddelere göre ölüm veya müebbet hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların aftan istifade edememeleri gibi adaletsiz bir sonucun doğmasına sebebiyet vermiştir. Diğer taraftan bilindiği üzere Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesine tevfikan mahkûm edilmiş olanlar 780 sayılı Af Kanununun 4 ve 5 nci maddeleri ile daha önce çıkarılmış olan af kanunlarından muhtelif şekillerde yararlanmış bulunmaktadırlar. Devlet Kuvvetleri aleyhine işlenmiş olan bu suçlarla aralarında mahiyet farkı olmasa da bunlara nazaran daha az vahîm bulunan Türk Ceza Kanununun147 nci maddesinde yazılı, «Bakanlar Kurulunu cebren iskat veya vazife görmekten cebren men» fiilinin aynı kanunun 168, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen şekilleri söz konusu af kanununun 9 ncu maddesinin (A) bendi hükmüne tevfikan affın şümulü haricinde bırakılmıştır.

Bahis konusu intikal devresi içerisinde işlenmiş bu kabîl suçlardan dolayı mahkûm edilmiş bulunanlar ile; aftan hariç tutulan maddelere göre ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların bu kanun hükümlerinden istifade edebilmelerinin temini ve bir adaletsizliğin telâfisi maksadiyle işbu tadil teklifini yapmış bulunuyorum.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/497
Karar No. : 47

9 . 5 . 1967

Yüksek Başkanlığa

İçel Milletvekili Mazhar Arıkan ve arkadaşlarının, Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifi Devlet Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu ve Adalet Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Millet Meclisi Adalet Kamisyonunun 19 . 4 . 1967 günlü 18 nci toplantısında 3/431 esasta kayıtlı Çanakkale ilinin Yenice kazası Çinarcık köyünden Hüseyinoğlu Emine'den doğma 1942 doğumlu Mehmet İnanç'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Başbakanlık tezkeresiyle 3/457 esasta kayıtlı Niğde'nin Çiftlik bucağı Duvarlı köyünden Döndü ve M. Kaya'dan doğma 1937 doğumlu Er Muzaffer Cullas'ın ölüm cezasına çarptırılmasına dair Başbakanlık tezkeresinin ve hükümlülerine ait dosyalarının tetkiki sırasında her iki işte de suç tarihinin Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki 780 sayılı ve 9 . 8 . 1966 tarihli Kanunun meriyetinden evvel olmasına rağmen infazların yapılması için gönderildiği anlaşılmış ve bu sebeple 780 sayılı Af Kanununun yeniden gözden geçirilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Filhakika 780 sayılı Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki Kanunun birinci maddesinin (D) bendi umumi bir hüküm olarak Millet Meclisinde yapılan müzakereler sonunda maddeye ithal edilmiş ve sarahaten bu kanunun meriyet tarihine kadar işlenmiş olan suçlarda T. Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı suçlardan dolayı ölüm veya müebbet ağır hapse mahkûm edilmiş veya edilecek olanların ölüm cezaları müebbet ağır hapse; müebbet ağır hapis cezaları da otuz sene ağır hapse çevrilir) şeklinde kabul edilmiştir.

Diğer taraftan aynı kanunun istisnaları tadadeden 9 ncu maddesinde maddenin kabul şekline uygun olarak sadece müebbet ağır hapis ve ölüm cezasına mahkûm edilmiş olanlar veya edilecekler için gerekli değişikliğin yapılmadığı görülmüştür.

Bu haliyle ölüm cezalarının yerine getirilmesi için komisyonumuza sevk edilmiş bulunan yukarıda isimleri yazılı iki hükümlünün suç tarihlerinin kanunun meriyet tarihi bulunan 9.8.1967 tarihinden evvel olmasına rağmen aftan istifade edemedikleri anlaşılmış ve kanun vâzının maksadının tam olarak kanun metnine inikâs etmediği tesbit edilmiş bulunduğundan 19 . 4 . 1967 günlü Birleşimde toplantıya iştirak etmiş bulunan üyeler İsmail Hakkı Tekinel, Abbas Ali Çetin, Sabri Keskin, Reşat Özarda, İsmail Hakkı Boyacıoğlu, Arslan Topçubaşı, Kevni Nedimoğlu, Mazhar Arıkan, Mustafa Uyar, Mehmet Atagün, Yunus Koçak, N. Nazif Arslan ve Fethi Alacalı ittifakan Komisyon Başkanlık Divanınca bu husus ile yine aynı maddede bulunan ve T. C. Kanununun 147 nci maddesinin aynı kanunun 168, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen şekillerine de teşmil edilmek üzere affın kapsamına alınması hususunda bir kanun teklifinin hazırlanmasını kararlaştırmışlar ve ancak İçtüzük hükümleri muvacehesinde Dilekçe Karma Komisyonunun 140 sayılı Kanuna göre af tasarısı hazırlama yetkisi ayrık olarak kanun tasarı veya teklif hazırlanmasına yetkisi bulunmadığından komisyon üyelerinin almış olduğu bu karar üzerine hazırlanan kanun teklifi komisyon üyelerinden Mazhar Arıkan ve arkadaşları tarafından imzalanmak suretiyle muameleye konulmuştur.

Hükümet temsilcileri teklife aynen iştirak etmişler ve Komisyonumuzca keza kanun teklifi uygun mütalâa edilmiştir.

İşin mahiyeti ve hayatiyeti göz önünde tutulmak suretiyle teklifin Genel Kurulda ayrıca öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususu da kararlaştırılmıştır.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere hazırlanmış olan işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Başkan V.	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip
İstanbul	Kars	Elâzığ	Niğde
İ. H. Tekinel	*A. A. Çetin*	*K. Nedimoğlu*	*Y. Arıbaş*
Aydın	Burdur	Çorum	Erzincan
R. Özarda	*İ. H. Boyacıoğlu*	*A. Topçubaşı*	S. Perinçek
			İmzada bulunamadı
Hakkâri	İçel	Kırklareli	Rize
A. Karahan	M. Arıkan	*M. Ataşün*	*C. Yalçın*
	İmzada bulunamadı		
	Samsun	Van	
	O. Şahinoğlu	*M. S. Yıldız*	
	İmzada bulunamadı		

İÇEL MİLLETVEKİLİ MAZHAR ARIKAN VE 2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Bâzı suç ve cezaların affı hakkında 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 3 . 8 . 1966 tarihli ve 780 sayılı Bâzı Suç ve Cezaların Affı hakkındaki Kanunun 9 ncu maddesinin ilk fıkrası ve (A) bendi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

«Aşağıda yazılı bendlerde gösterilen suçlar 1 nci maddenin (D) bendi ile 2, 4 ve 5 nci madde hükümleri saklı kalmak şartiyle bu kanun hükümleri dışında bırakılmıştır.

A) Türk Ceza Kanununun 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 ve 133 ncü maddelerinde; 135 nci maddenin 2 nci bendinde ve 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156 ve 157 nci maddelerinde yazılı suçlar ve bunların 168, 171 ve 172 nci maddelerinde gösterilen şekilleri; 163 ncü maddenin 1 nci fıkrası ile 164, 165 ve 166 ncı maddelerinde yazılı suçlar; zimmet, ihtilâs, irtikâp ve rüşvet suçları; 339, 340, 341, 403, 404 (2 nci bend birinci fıkrası hariç), 405, 406, 407, 408, 414, 415, 416, 417, 418, 429 ve 430 ncu maddenin birinci fıkrası ile 431, 436, 440, 441, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 499, 503, 506, 508 ve 510 ncu maddelerinde yazılı suçlar ancak;

1. Kaçırmanın, evlenmek maksadiyle yapıldığı ve kaçırılan kimsenin ırzına geçilmediği ve 416 ncı maddenin son fıkrasının asli hüküm olarak tatbik edildiği,

2. Türk Ceza Kanunu ile Askerî Ceza Kanununa göre zimmet ve ihtilâs suçlarından dolayı, hükmen tesbit edilmiş zararın tamamen ödendiği,

3. Türk Ceza Kanununun 491, 492 ve 493 ncü maddelerinde yazılı suçlardan, 18 yaşını bitirmemiş bulunanlar tarafından işlendiği,

Hallerde bu kanunun 1 nci maddesi uygulanır.

4. İrtikâp ve rüşvet suçları ile Türk Ceza Kanununun 339, 340, 341, 503 ve 508 nci maddelerinde yazılı suçlardan dolayı hükmedilmiş veya hükmedilecek olan hürriyeti bağlayıcı cezaların üçte ikisi ve para cezalarının tamamı affedilmiştir.

Ancak hürriyeti bağlayıcı cezadan yapılacak indirme on aydan az ve üç seneden fazla olamaz»

MADDE 2. — Bu kanun 9 . 8 . 1966 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.